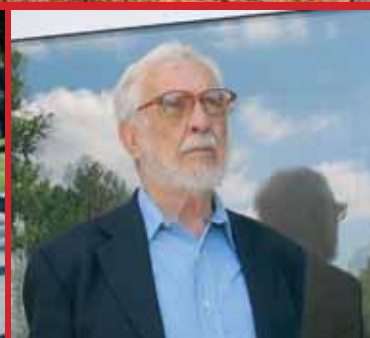

MATICA

**Varaždinski
ŠPANCIRFEST**
jedinstveni festival
uličnih šetača

Turneja hrvatskih folklorša
iz iseljeništva po Hrvatskoj

Razgovor: Antun Domić – ugledni
hrvatsko-čileanski znanstvenik

Mala škola hrvatskog jezika i
kulture u Novom Vinodolskom

Ljeto se u Hrvatskoj ustoličilo, a s njim, naravno, i godišnji odmori, pa se i Zagreb preselio na more. Za nas koji smo ostali vjerni metropoli bilo bi to divno vrijeme mira da nije prašine i buke zbog građevinskih radova koji traju od jutra do sutra. Dopršava se kompletno novi Kvaternikog trg, "presvlače" se mnoge ulice u središtu, kopa se i ruje po cijelom gradu i okolici. No ipak, treba se veseliti, jer ovom našem ljepotanu i treba novo ruho. A nešto slično zbivalo se i u zgradi HMI-a koja je također temeljito uređena iznutra. Prima sam posjetitelje koji su našli vremena navratiti i do nas, iz Australije, Argentine, Čilea, Kanade, Mađarske itd. Zlata Radaković, Evica i Tomislav Kukolja, Drago Geoheli, Duško Ševerdija, Ana Kumarich, Daniel D. Gajski i mnogi drugi bili su nam dragi gosti. U tim me prigodama uvijek dirne ta njihova ljubav i briga za Hrvatsku. Iako je većina njih mnoga desetljeća provela vani, a možda baš zbog toga, njihovi su osjećaji vrlo jaki, često pretočeni u stihove. Pa tako prelistavam zbirku poezije osamdesetpetogodišnjeg Duška Ševerdije iz Cordobe (Argentina) *Koraci prema suncu*:

*Domovino! O meni ne vodi računa.
Mada sam za tobom beskrajno sjetan:
Tvoje ljepote duša mi je puna.
Ljubim te - i zato sam sretan.*

A o brojnim skupnim posjetima iseljenika Hrvatskoj u organizaciji Hrvatske matice iseljenika pisali smo nešto u prošlom broju, a u ovome donosimo zapise s turneje HKUD-a Lado iz Geelonga u Australiji i grupe Naša Zemlja iz Čilea. Inače, ljeto je tradicionalno za HMI vrijeme brojnih programa koji se i ove godine mogu pohvaliti odličnom organizacijom i brojčanošću sudionika. ECO Heritage Task Force u Kaštelima, Škola hrvatskog folkloru u Pučišćima, Mala škola hrvatskog jezika u Novom Vinodolskom te Sveučilišna škola hrvatskog jezika u suradnji s Filozofskim fakultetom u Zagrebu također su teme ovoga broja Matice. I naši područni uredi u Dubrovniku, Splitu i Puli bili su domaćini umjetnicima i turistima iz iseljeničtva. A sada su već krenule i pripreme za nove programe koji nas čekaju ove jeseni, pa i iduće godine.

No o tome više u idućim brojevima našeg i vašeg mjesečnika - Matica.

Urednik

Summer has set up its rule in Croatia, and with it, of course, the holidays, so that Zagreb too has moved to the seaside. For those of us who have remained faithful to the metropolis it would be a wonderful time of peace if it were not for the dust and the noise from the construction works that run from dawn to dusk. A completely revamped Kvaternik Square is being completed, many streets in the city centre are being repaved, and there is digging across the entire city and its environs. But we should nevertheless be happy, as this our beauty needs a new outfit. And something similar also took place at the CHF building, the interior of which has also been completely revamped. I received friends who found the time to visit us, from Australia, Argentina, Chile, Canada, Hungary and so on. Zlata Radaković, Evica and Tomislav Kukolja, Drago Geoheli, Duško Ševerdija, Ana Kumarich, Daniel D. Gajski and many others were our dear guests. Their love and care for Croatia always touches me at these opportunities. And although many of them have spent many decades abroad, and perhaps precisely for this reason, their emotions are very strong, often put in verse. And so I read through the pages of a collection of poems by eighty-five year old Duško Ševerdija from Cordoba (Argentina) *Koraci prema suncu* (*Steps Towards the Sun*):

*O Homeland! Take no account of me.
Though I yearn endlessly for you:
My soul is full of your beauty.
I love you - and am happy.*

We wrote of the many emigrant group visits to Croatia organised by the Croatian Heritage Foundation in the last issue, and in this issue we bring you reports from the tour of the Croatian Culture & Arts Society Lado out of Australia's Geelong and the Naša Zemlja group out of Chile. Summer is, anyhow, the traditional time for the many CHF programs that can again this year boast of excellent organisation and many attendees. The ECO Heritage Task Force in Kašte, the School of Croatian Folklore in Pučišće, the Little School of Croatian Language in Novi Vinodolski and the University School of Croatian Language in collaboration with the Faculty of Philosophy in Zagreb are also topics in this issue of Matica. Our branch offices in Dubrovnik, Split and Pula also played host to artists and tourists from the emigrant communities. And preparations are already under way for the new programs that await us in the fall and in the coming year.

But there will be more on that in the coming issues of your and our monthly - Matica.

The Editor

Mjesečna revija HRVATSKE MATICE ISELJENIKA /
Monthly magazine of the
CROATIAN HERITAGE FOUNDATION

GODIŠTE / VOLUME LVII

Broj / No. 8-9/2007.

RAVNATELJICA HMI / DIRECTOR CHF

Katarina Fuček

GLAVNI UREDNIK / CHIEF EDITOR

Nenad Zakarija

IZVRŠNI UREDNIK / EXECUTIVE EDITOR

Hrvoje Salopek

MARKETING

Ivana Rora

LEKTOR / LANGUAGE EDITOR

Tomislav Salopek

UREDNIŠTVO / EDITORIAL STAFF

Željka Lešić, Vesna Kukavica

TAJNICA / SECRETARY

Snježana Radoš

DIZAJN I PRIPREMA / LAYOUT & DESIGN

Krunoslav Vilček

TISAK / PRINT: Vjesnik, Zagreb

Fotografija na naslovnici iz arhiva Špancirfesta

SADRŽAJ

HRVATSKA MATICA ISELJENIKA

- 6 Ljetna škola hrvatskog folklor
- 9 Urugvajski slikarica hrvatskog podrijetla izlagala u Splitu i Dubrovniku
- 10 Turneja Hrvatske župne folklorne grupe "Sljeme" iz Mississauga
- 12 Frankovichi iz Kolorada održali koncerte u Hrvatskoj
- 14 Sveučilišna škola hrvatskog jezika i kulture
- 16 Turneja Hrvatskog kulturno-umjetničkog društva "Lado" iz Geelonga
- 20 Mala škola hrvatskog jezika i kulture
- 22 Književna večer Anne Kumarich iz Australije u Splitu
- 26 Turneja Hrvatske folklorne grupe "Naša zemlja" iz Čilea
- 28 Susret Dubrovčana iz SAD-a u Dubrovniku
- 34 Projekt "Vučetić" u Argentini
- 41 Održan Eco Heritage Task Force 2007
- 50 Aktivnosti Podružnice HMI-a iz Pule

DOMOVINA

- 4 Povodom Dana pobjede i domovinske zahvalnosti
- 5 Najveća tragedija u povijesti hrvatskog vatrogastva
- 18 Održana 292. sinjska alka
- 23 Perspektivo ulaganje u golf terene
- 44 Špancirfest – jedinstveni festival uličnih šetača u Varaždinu
- 58 "Šustine" obnavljaju šibensku baštinu
- 62 Selca na Braču – jedinstveno mjesto spomenika
- 68 Monografija o pomorskoj baštini kvarnerskog primorja

SVIJET

- 8 Dužijanca – žetvena svečanost u Subotici
- 29 Rođendan Marka Marulića obilježen u Berlinu
- 33 Hrvat Ronny Pecik jedan od najbogatijih Austrijanaca

- 48 Hrvatska proslava Velike Gospe u Chicagu
- 49 HBZ - stogodišnjica ogranka iz Merrillvillea
- 49 Izložba "Hrvatska tradicijska kultura" u Čileu
- 53 Bošnjačko prelo u Kukinju (Mađarska)
- 60 Razgovor s Gojkom Borićem, istaknutim hrvatskim intelektualcem iz iseljenništva (2. dio)

AKTUALNO / ZANIMLJIVO

- 24 Željko Mavrović - od vrhunskog boksača do uspješnog poduzetnika
- 30 Razgovor s Antunom Domicem, uglednim hrvatsko-čileanskim znanstvenikom i književnikom
- 36 Ilovik – otok hrvatskih iseljenika
- 38 Čavoglave – proslava godišnjice «Oluje»
- 46 Redatelj Mladen Juran ponovno snima u SAD-u
- 54 Zadar – Međunarodni centar za podvodnu arheologiju
- 56 Razgovor s Danijelom Gajskim, znanstvenikom iz SAD-a
- 66 In memoriam: N. Nobilo, F. Pervan, S. Tudja i R. Arapović
- 78 Razgovor s Antom Pavlovićem, savjetnikom Hrvatskog nogometnog saveza
- 81 Blanka Vlašić – svjetska prvakinja u skoku u vis

STALNE RUBRIKE

- 13, 19 Vijesti HR – gospodarstvo, politika...
- 28, 63, 67 Iseljeničke vijesti
- 32, 52 Manjinske vijesti
- 64 Vijesti BiH
- 70 Vijesti HR – kultura, zanimljivosti...
- 72 Nove knjige
- 74 Glazba+
- 76 CRORAMA
- 82 Športske vijesti

KOLUMNJE

- 65 Govorimo hrvatski (Sanja Vulić)

HRVATSKA MATICA ISELJENIKA

Trg Stjepana Radića 3, pp 241
10002 Zagreb, Hrvatska / Croatia
Telefon: +385 (0)1 6115-116
Telefax: +385 (0)1 6110-933
E-mail: matica@matiss.hr Web: www.matis.hr

GODIŠNJA PRETPLATA / ANNUAL SUBSCRIPTION

(zračnom poštom / airmail)
SAD / USA 60 USD, Kanada / Canada 65 CAD,
Australija / Australia 80 AUD,
Novi Zeland / New Zealand 60 USD,
Južna Afrika / South Africa 60 USD,
Južna Amerika / South America 60 USD
(običnom poštom / regular mail)
Europa / Europe 25 EUR, Hrvatska / Croatia 100 kn

DEVIZNI RAČUN BROJ /

FOREIGN CURRENCY ACCOUNT:
Acc. No. 702000-VAL-9100000-132344-273
Privredna banka Zagreb, Račnog 6

ŽIRO RAČUN ZA UPLATU U KUNAMA /

DOMESTIC CURRENCY ACCOUNT (IN KUNA):
Acc. No. 2390001-1100021305
Hrvatska poštanska banka

MATICA - most hrvatskoga zajedništva

Želite li primati MATICU kao dar koji će stizati na Vašu kućnu adresu? Jedino što trebate učiniti jest poslati nam popunjenu narudžbenicu i uplatiti na naš račun odgovarajući novčani iznos koji pokriva troškove slanja. MATICA će potom svaki mjesec stizati u Vaš dom. Naručite, čitajte i preporučite MATICU Vašoj rodbini i prijateljima, kako biste aktivno sudjelovali u ostvarivanju MATIČINE misije: biti čvrsti most između Hrvatske i Hrvata diljem svijeta.

Ime i prezime / Name and surname

Adresa / Address

Grad / City

Država / State

Pošt. broj / Zip Code

Tel.

Fax.

E-mail

Datum / Date

Jedna od najvažnijih vojnih pobjeda u hrvatskoj povijesti

“Oluja” ne samo da je u potpunosti promijenila dotadašnje geopolitičke odnose na jugoistoku Europe nego je dovela i do kraja rata. Vojni porazi prisilili su vođu velikosrpskog projekta Slobodana Miloševića da pristane na mirovne pregovore

Hrvatska je u nedjelju 5. kolovoza proslavila Dan pobjede i domovinske zahvalnosti u sjećanje na 5. kolovoza 1995., kada je u akciji “Oluja” oslobođen Knin, dotadašnje središte srpske pobune. “Olujom” je oslobođeno oko 11 000 četvornih kilometara dotad okupiranog teritorija, njome je eliminirana srpska paradržava “SAO Krajina”, a time je i srušen imperijalni projekt velike Srbije koji je tada dopirao do predgrađa Zagreba, Siska, Karlovca, Gospića i Zadra. To je jedna od najvažnijih vojnih pobjeda u hrvatskoj povijesti. Njome je Hrvatska dobila slobodu i potvrdila svoj opstanak na političkoj karti svijeta.

Vojno-redarstvena operacija počela je u petak, 4. kolovoza u pet sati ujutro. Prvog dana akcije hrvatske su snage probile protivničke crte na više pravaca, navečer su ušle u Sveti Rok i došle samo nekoliko kilometara nadomak Kninu. Ujutro su ušle u Knin, a u podne se na kninskoj tvrđavi zavijorila hrvatska za-

stava. Potom je uslijedilo oslobađanje Gračaca, Benkovca, Kijeva...

U nedjelju su oslobođeni Plaški, Korenica, Slunj i druga mjesta, a u ponedjeljak 7. kolovoza, nakon predaje opkoljenih srpskih snaga na području Banovine, Hrvatska je objavila da je nakon 84 sata akcija “Oluja” završena.

Poginula su 174, a ranjeno 1 430 pripadnika hrvatskih snaga.

“Olui” su prethodile akcije hrvatskih snaga u BiH koje su tijekom 1994. vodile teške borbe za zauzimanje uzvisina na Dinari i planini Šator, nakon čega je Knin dospio u poluokruženje.

Hrvatska je tada slavila svoje ratne junake i zapravo je bila ponosna na tu vojnu pobjedu koja je iznenadila mnoge u međunarodnoj zajednici. Pogotovo stoga što su neki predviđali dugotrajni

sukob pa čak i mogući hrvatski poraz usudi li se tadašnji predsjednik Franjo Tuđman pokrenuti tu vojnu operaciju. Na kraju, “Oluja” ne samo da je u potpunosti promijenila dotadašnje geopolitičke odnose na jugoistoku Europe nego je dovela i do kraja rata. Naime, nakon “Oluje” hrvatske su snage nastavile svoje vojne operacije i na zapadu BiH, a vojni porazi prisilili su vođu velikosrpskog projekta Slobodana Miloševića da pristane na mirovne pregovore.

Potkraj te godine u Daytonu Hrvatska je dobila natrag još okupirano Podunavlje, dok je BiH postala samostalna država, iako s dvama entitetima. Tako je “Oluja” zapravo značila i završetak velikosrpske agresije na Hrvatsku i BiH tijekom koje su stradali deseci tisuća ljudi, a milijuni su raseljeni. ■

CB On Sunday, August 5th, Croatia celebrated Victory and Homeland Thanksgiving Day in commemoration of August 5th, 1995, when Knin, until that moment the centre of the Serbian insurgency, was liberated during Operation Storm. The central celebration was held in Knin at the ancient fortress with President Stjepan Mesić, Speaker of Parliament Vladimir Šeks, Prime Minister Ivo Sanader, other state officials and veteran defenders taking part.

Državni vrh u Kninu proslavio Dan pobjede

Glavna proslava Dana pobjede i domovinske zahvalnosti održana je u Kninu. Na kninskoj tvrđavi, u nazočnosti predsjednika Republike Stjepana Mesića, Hrvatskog sabora Vladimira Šeksa i premijera Ive Sanadera te ostalih državnih dužnosnika i branitelja, podignuta je hrvatska zastava, a zatim je u crkvi Gospe Velikog hrvatskog krsnog zavjeta održana misa za domovinu koju je predvodio šibenski biskup Ante Ivas. Premijer Sanader je istaknuo da 5. kolovoza Hrvatsku čini ponosnom jer je “Olujom” dokazala odlučnost da sama riješi svoje probleme.

Napisaao: **Marko Barišić (Vjesnik)**

Hrvatska tuguje za poginulim vatrogascima

Jedanaestorica vatrogasaca su poginula gaseći u četvrtak 30. kolovoza poslije podne požar na otoku Kornatu. Ova se katastrofa dogodila ubrzo nakon što su vatrogasci iz helikoptera spuštteni na vrh brda na otoku Kornatu, iznad uvale i naselja Vrulje, gdje je vatra oko dvanaest sati i planula, pa se nošena jakim južnim vjetrom brzo širila. Promjenom smjera vjeta i vatra je mijenjala pravac. Dok su vatrogasci bili na vrhu brda, vatra, koja je u međuvremenu mijenjala smjerove, iz nekoliko ih je pravaca stisnula u vatreni обруč

U povodu tragične smrti sedmorice vatrogasaca na Kornatu 3. rujna proglašen je dan žalosti u cijeloj Hrvatskoj. U šibenskom Kazalištu održan je komemorativni skup kojemu su uz obitelji, prijatelje i kolege vatrogasce nazočni bili i predsjednik Republike Stjepan Mesić i premijer Ivo Sanader, uz druge predstavnike državnoga vrha, gradskih, općinskih, županijskih i crkvenih vlasti, te vatrogasne zajednice.

Predsjednik Mesić je, izražavajući najdublju sućut obiteljima stradalih vatrogasaca, uspoređujući tu tragediju s ljudskim gubitcima u Domovinskom ratu, istaknuo kako je "u ratu gubitak ljudskih života imao cijenu očuvanja slobode i života drugih, no ovoga puta životi su izgubljeni u bespotrebnoj avanturi, jer ništa nije vrijednije od ljudskog života, ni najvrjednija materijalna dobra, a kamoli trava ili koja god kuća. Samo je drugi ljudski život vrijedan života."

Nažalost, naglasio je, zbog nesretnih okolnosti, ali i previda koji su počinjeni dogodila se ova tragedija koja će zauvijek obilježiti ne samo obitelji, ne samo vatrogastvo, nego i cijelu Hrvatsku, rekao je predsjednik.

Premijer Ivo Sanader istaknuo je kako nas bol i tuga ponovno zbližavaju, ali da je teško zamisliti patnju koja guši srca majki, očeva, supruga i djece poginulih. Obraćajući se obiteljima, rekao je da je ova strašna tragedija pogodila svakog čovjeka te da je s njima cijela Hrvatska.

"Još stojimo pred pitanjima koja traže odgovore", rekao je Sanader poručujući kako će se svi odgovori vezani uz uzroke ove strašne tragedije pronaći.

Vatrogasci su posebni ljudi koji ne odgovaraju samo na poziv zvona na ak-

ciju nego kao da odgovaraju na neki viši zov, a takvi su bili naši poginuli vatrogasci i svi koji ovog ljeta nisu odstupali u borbi s vatrenom stihijom.

"Ne dvojimo, stoga, oko potrebe njihove misije", naglasio je, "ali moramo pokazati snagu usred tuge i boli i naučiti pouku o ozbiljnosti požara kao ugroze ljudskih života i materijalnih dobara, ali i same nacionalne sigurnosti." Također, dodao je, moramo izvući i pouku u ozbiljnosti pristupu svakoj zadaći vatrogasaca.

Znamo da će život bez vaših najmilijih biti težak i da nema spomenika ni naziva vatrogasne postrojbe koji bi uklonili bol, ali će s nama ostati zauvijek i

sjećanje na njih živjet će u našim srcima, poručio je Sanader.

Prije komemoracije u šibenskoj je katedrali sv. Jakova služena misa zadušnica koju je, u nazočnosti državnoga vrha, predvodio biskup Ante Ivas. ■

CB Seven fire-fighters have died and five received heavy injuries putting out a forest fire on the afternoon of Thursday, August 30th, on the island of Kornat. This catastrophe happened not long after the fire-fighters were brought in by helicopter on the top of a hill on the island of Kornat, above the bay and settlement of Vrulje, where fire had broken out around noon, spread quickly by a strong southerly wind. September 3rd was declared a national day of mourning in Croatia.

Imena poginulih vatrogasaca

Poginuli su Dino Klarić (1974), Ivica Crvelin (1955), Ivan Marinović (1970) iz Javne vatrogasne postrojbe Šibenik; 17-godišnji Marko Stančić iz Dobrovoljnog vatrogasnog društva Tisno, te Gabrijel Skočić i Hrvoje Strikoman, obojica rođena 1988., iz DVD-a Vodice. Od 3. – 6. rujna teškim ozljedama su podlegla još četvorica vatrogasaca: 23-godišnji Tomislav Crvelin, 19-godišnji Josip Lučić, 17-godišnji Karlo Ševerdija i 52-godišnji Marinko Knežević.

“KAD ZASVIRA LANE MOJE”

Ljetna škola hrvatskoga folklora završena je svečanim koncertom na mjesnom trgu ispred crkve u Pučišćima. Koncert je bio posvećen velikanu hrvatske folkloristike dr. Ivanu Ivančanu

U Pučišćima na otoku Braču održana je od 14. do 25. kolovoza još jedna Ljetna škola hrvatskoga folklora u organizaciji Hrvatske matice iseljenika. Program plesova, pjesama, običaja, glazbala i nošnji hrvatskoga panonskoga područja privukao je ove godine rekordan broj polaznika, njih čak devedeset i dvoje iz mnogih zemalja svijeta: Argentine, Australije, Kanade, Sjedinjenih Američkih Država, Njemačke, Slovačke, Mađarske, Slovenije, Srbije (Vojvodina), Makedonije, Bosne i Hercegovine i, naposljetku, doslovce iz cijele Hrvatske: iz Vukovara, Županje, Bjelovara, Zagreba, Karlovca, Nina, Perušića, Vrljike, Splita... Zainteresiranih je polaznika bilo je mnogo više, dvadesetak imena ostalo je na listi čekanja, no nažalost smještajni kapaciteti Klesarske škole u Pučišćima nisu bili dostatni za sve one koji su ove godine željeli doći na Ljetnu školu hrvatskoga folklora. Što je to bilo toliko zanimljivo i privlačno u

ovogodišnjoj Školi folklora te je pobudio izuzetno zanimanje voditelja hrvatskih folklornih i tamburaških skupina diljem svijeta? Nema dvojbe, pomno i stručno osmišljen program i vrsni predavači. Podučavali su se plesovi Baranje, Slavonije, Posavine, Moslavine, Turopolja, ali i plesovi panonskoga područja Hrvata koji žive u susjednim zemljama: u Mađarskoj, Vojvodini, bosanskoj Posavini u Bosni i Hercegovini. Podučavalo se i notno i plesno pismo, učile starinske pjesme, odijevale izvorne narodne nošnje.

EKIPA SJAJNIH STRUČNJAKA

Voditelj Škole folklora prof. Andrija Ivančan ponovno je okupio ekipu stručnjaka, sjajnih istraživača i poznavatelja ovoga područja. Osim njega, plesove su predavali Mišo Šarošac, Miroslav Šilić, Nenad Sudar, Ratko Poznić, Slavica Moslavac. O narodnim nošnjama govorio je Josip Forjan, plesno pismo podučavao je Goran Knežević, notno pismo i pjevanje Kristina Benko. Naravno, bili su tu i maestro Siniša Leopold, Željko Bradić, Dražen Šoić i Stjepan Večković, a uz njih

Nastava pjevanja

Uoči početka nastave o narodnim nošnjama

Napisala i snimila: **Srebrenka Šeravić**

i naši glazbeni korepetitori, Ivan Kršek i Lana Moslavac.

Nastava je bila organizirana i prije i poslije podne, a polaznici su u skladu sa svojim sklonostima mogli izabrati i školovati se u jednoj od ponuđenih triju grupa: plesnoj, tamburaškoj ili grupi svirača tradicijskih glazbala. Po cijele su dane u Pučišćima odzvanjali zvuci plesnih koraka, pjesama, svirke tambura, gajdi, duda, miha, diplica...

Podnevnim predasima polaznici su se koristili za kupanje u kristalno čistom moru Pučišća. A uvečer, nakon nastave, započinjali su nezaboravni trenuci zajedničkih druženja, svirke i pjesme. To je bilo vrijeme za upoznavanje i stvaranje novih prijateljstava. I lijepo je bilo vidjeti kako se druže i zabavljaju Nicole, Jennifer, Heidi, Ivica i Nikola iz Kanade, Gillermo iz Argentine, Maya iz San Franciscica, Zrinka, Marjana, Gabriel, Zvonimir, Christofer iz Njemačke, Tomica, Grgo, Lilla iz Mađarske, Ivan, Mladen, Ivona iz Bosne i Hercegovine, Stjepan iz Australije, Marko iz Karlovca, Željka iz Dugog Sela, Marija i Zdenka iz Županje i mnogi drugi... Među njima bili su i najmlađi – Antonio (12) i Filip (9) Merdžan iz Münchena, članovi tamburaške skupine "Bijeli golubovi".

LJUBAV PREMA HRVATSKOM FOLKLORU

Sve njih povezala je ljubav prema hrvatskom folkloru, prema našoj tradicijskoj kulturi, prema Hrvatskoj. Svi kažu da im je najljepše i najveselije bilo na "Šokačkoj večeri" koju su na samom početku Škole folkloru u Klesarskoj školi bili organizirali članovi KUU "Tomislav" iz Županje počastivši sve polaznike i predavače slavonskom šunkom, kulenom, slaninom i kolačima. A tek kad se okupio tambu-

Sudionici u slavonskom kolu

Stjepan Škratulja iz Australije

Detalj sa završne priredbe

raški orkestar Škole folkloru i zaszviraó kolo i bećarac, započela je prava zabava!

U Školi folkloru svečano je promovirana i knjiga autorica Slavice i Lane Moslavac "Kad zaszvira lane moje". Riječ je o vrijednoj zbirci pjesama Moslavine koje je tijekom svojega dugogodišnjeg istraživačkog rada prikupila i obradila etnologinja i viša kustosica Slavica Moslavac, danas ravnateljica Muzeja u Kutini.

Ljetna škola hrvatskoga folkloru završena je svečanim koncertom u subotu 25. kolovoza u večernjim satima na mjesnom trgu ispred crkve u Pučišćima. Koncert je bio posvećen velikanu hrvatske folkloristike dr. Ivanu Ivančanu, osnivaču Škole folkloru, koji je preminuo

prošle godine. Njemu u čast izvedene su dvije njegove autorske koreografije.

Sudionike koncerta, polaznike škole folkloru, predavače i brojnu publiku u ime Hrvatske matice iseljenika pozdravila je ravnateljica Katarina Fuček, a načelnik općine Pučišća Alen Parunov uputio je riječi zahvalnosti u ime domaćina. ■

CB Yet another Summer School of Croatian Folklore was held on Pučišće on the island of Brač from August 14th to 25th, organised by the Croatian Heritage Foundation. The program of dances, songs, customs, instruments and the traditional garb of the Croatian Pannonian region this year drew a record number of attendees, ninety-two from many countries around the world.

Promocija knjige "Kad zaszvira lane moje"

Poštujući tradiciju, služe svojoj nacionalnoj i vjerskoj zajednici

Ovogodišnja subotička Dužijanca održana je u nedjelju 12. kolovoza. Misno slavlje u katedrali predvodio je gost Dužijance, umirovljeni washingtonski nadbiskup, kardinal Theodore McCarrick. U ime HMI-a svečanosti je nazočila ravnateljica Katarina Fuček

Susret bandaša i bandašice s vlč. Beretićem

blagoslovom, i da ga neprekidno obdaruje dobrim usjevima, bogatim žetvama i berbama. Misnom slavlju i središnjim priredbama Dužijance u ime Hrvatske matice iseljenika nazočila je ravnateljica Katarina Fuček.

Predvečer istoga dana bandašica Nevena i bandaš Mario zajedno sa župnikom župe sv. Roka, preč. Andrijom Anišićem i predsjednikom Organizacijskoga odbora Dužijance 2007. Grgom Kujundžićem, položili su cvijeće i vijenac od žita na grob mons. Blaška Rajića. U toj prigodi Kujundžić je istaknuo kako je Blaško Rajić davne, 1911. godine započeo službeno slaviti Dužijancu.

Nakon posjeta grobu Blaška Rajića, bandaš i bandašica zajedno sa svojim roditeljima dočekali su i na taj ga način ujedno ispratili iz Subotice, u dvorani župe sv. Roka kardinala McCarricka, koji se, osim toga, u kratkom razgovoru susreo i s mladima. Otvarajući nešto poslije "Bandašicino kolo" kojim je ujedno završeno nedjeljno središnje slavlje "Dužijance 2007.", nadbiskup Stanislav Hočevar posvjedočio je kako je, gledajući djecu i mlade, uvijek ganut jer, osim toga što nose narodnu nošnju i s toliko ljubavi žive taj trenutak ulazeći u povijest svojega naroda, poštuju svoju tradiciju služeći svojoj nacionalnoj i vjerskoj zajednici, konkretno Katoličkoj crkvi. Poželio je im je na kraju snagu da bi Kristu mogli odgovoriti velikom radošću i odgovornošću te kako bi po njima Europa ponovno pronašla kršćanske korijene i temelje civilizacije. ■

CB This year's Dužijanci of Subotica, a traditional harvest festivity among the Bunjevac Croats, was held on Sunday, August 12th. Mass was led in the cathedral by the guest of the Dužijanci event, retired Washington archbishop, the cardinal Theodore McCarrick. Present on behalf of the CHF was its director Katarina Fuček.

"Neka nitko i ništa ne poremeti vaše raspoloženje, jer nitko nam svih ovih godina nije mogao pomutiti radost zahvaljivanja. Zahvalimo za sve darove i križeve u životu da možemo biti dionici Kristova blagoslova", poručio je župnik župe sv. Roka preč. Andrija Anišić isprajući u nedjelju 12. kolovoza iz "kolijevke Dužijance" ovogodišnju bandašicu Nevenu Mlinko i bandaša Maria Tikvickog zajedno s malom bandašicom Marijanom Matković i malim bandašom Oliverom Vukovićm, prigradskim bandašima i bandašicama i najljepšim parovima izabranima 10. kolovoza u sklopu Tamburaške večeri. Tim je svečanim blagoslovom i ispraćajem započelo središnje slavlje "Dužijance 2007.", ove godine, nažalost, pomučeno kišnim pljuskom zbog kojega je poslije

izostao, osim svete mise, jedan od najljepših dijelova proslave Dužijance - svečana povorka.

Misno slavlje u katedrali predvodio je gost ovogodišnje Dužijance, umirovljeni washingtonski nadbiskup, kardinal Theodore McCarrick u koncelebraciji s apostolskim nuncijem u Republici Srbiji mons. Eugeniom Sbarbarom, beogradskim nadbiskupom mons. Stanislavom Hočevarom, domaćim biskupom Ivanom Pénzesom, katedralnim župnikom Stjepanom Beretićem te s dvadesetak svećenika Subotičke biskupije.

Izražavajući radost zato što je po treći put u Subotici, kardinal je u propovijedi posvjedočio da je ona divan grad s bogatom poviješću jer njegove građane koji su prošli kroz teška vremena i velike patnje odlikuje čvrsta vjera pa, unatoč svim nedaćama koje su preživjeli i dalje javno i u svojim obiteljima njeguju svoju vjeru - svoju vjeroispovijest. U tome smislu obećao je da će za ovaj narod uvijek moliti Boga da ga prati svojim

Pripremili: **Željka Zelić i Hrvoje Salopek**
Snimka: **Hrvatska riječ (Subotica)**

URUGVAJSKA SLIKARICA PRVI PUT U HRVATSKOJ

Predstavljanje opusa Elene Rivero Vidovich hrvatskoj publici Ministarstvo kulture i obrazovanja Urugvaja ocijenilo je događajem od izuzetne važnosti, jer je ovo prvi put da jedan umjetnik iz te zemlje izlaže u Hrvatskoj

Pred brojnim ljubiteljima likovne umjetnosti 9. kolovoza u prostorijama HMI-a, podružnice Split, otvorena je izložba slika Elene Rivero Vidovich urugvajске slikarice hrvatskog porijekla. O slikaričinu opusu govorila je Nela Žižić, kustosica Muzeja grada Splita i voditeljica Galerije Vidović, a izložbu je otvorila Ivanka Luetić Boban, županijska vijećnica čijim je zalaganjem Županija splitsko-dalmatinska sponzorirala umjetničin dolazak u Hrvatsku.

Elena Rivero Vidovich rođena je 1965. u Montevideu u Urugvaju. Studij slikarstva započela je 1985. godine na znamenitoj školi "Escuela del Maestro Joaquin Torres Garcia de Arte Constructivo". Školovanje je započela kod profesora Edgarda Ribeire, kada je zavoljela impresionizam, a zatim se okušala i u apstraktnom slikarstvu u nastavku studija kod profesora America Sposita.

Zahvaljujući američkoj stipendiji 1989. godine pohađala je tečaj restauracije fresaka u peruanskom gradu Cuzco, a godine 1991. na poziv talijanske vlade sličan je tečaj pohađala u Veneciji. Sudjelovala je na brojnim skupnim i samostalnim izložbama u Urugvaju i u inozemstvu, a njezine se slike nalaze u brojnim privatnim zbirkama u Americi i u Europi.

Zajedno s majkom, Sonjom Vidovich Imhof, pjesnikinjom, dvaput je organizirala tzv. dvostruko kulturno predstavljanje slikarstva i poezije, jer je ručno oslikala korice dviju majčinih knjiga. To su "100 tapas y un poema" i "Chocolate", koje je Ministarstvo obrazovanja i kulture Urugvaja proglasilo djelima od nacionalne i kulturne važnosti. Slikarica je dobitnica brojnih državnih nagrada za slikarstvo, kao i za umjetničku fotografiju, a radi i kao restauratorica i profesorica.

Napisala: **Branka Bezić Filipović**

Izložba u Dubrovniku

U ponedjeljak 20. kolovoza u dubrovačkom muzeju Rupe otvorena je izložba hrvatsko-urugvajске slikarice Elene Rivero Vidovich. Izložbu je otvorila ravnateljica Dubrovačkih muzeja Varina Jurica Turk. Nakon Splita i Dubrovnika, izložba Elene Rivero Vidovich bit će predstavljena u Zadru. (Maja Mozara)

O njezinu slikarstvu Nela Žižić je rekla: "Kako je ova umjetnica najviše zaokupljena motivima koji je okružuju, hrvatskoj je publici pokazala ulja s pejzažima rodnog Urugvaja, nekoliko veduta koje je naslikala pri svojem izletu u snijegom prekrivenu Argentinu, te mrtve prirode, među kojima prevladavaju vaze s cvijećem. Elena Rivero Vidovich odgojena je u tradiciji čistog slikarstva, posebice onog impresionističkog, pa je ne zanima literarna razrada motiva, nego njegova likovna artikulacija".

Predstavljanje opusa Elene Rivero Vidovich hrvatskoj publici Ministarstvo

kulture i obrazovanja Urugvaja ocijenilo je događajem od izuzetne važnosti, jer je ovo prvi put da jedan umjetnik iz te zemlje izlaže u Hrvatskoj. Ova je izložba otvorila vrata budućoj suradnji Hrvatske i Urugvaja, jer se umjetnica planira ponovno predstaviti hrvatskoj javnosti, ali zajedno s majkom. ■

CB An exhibition of the paintings of Elena Rivero Vidovich, a Uruguayan painter of Croatian extraction, was opened August 9th before a large audience of art lovers at the premises of the Split branch office of the Croatian Heritage Foundation.

Uspješno završena turneja HŽFG *Sljeme* iz Mississauga

HŽFG "Sljeme" iz Mississauga, započela je s radom 1979. godine u okrilju Župe Hrvatskih mučenika u Mississaugi, koju čini oko dvije i pol tisuće hrvatskih katoličkih obitelji

HŽFG Sljeme (Mississauga) izvodi Moslavačke običaje na prepunom trgu u Makarskoj

Hrvatska župna folklorna grupa (HŽFG) "Sljeme" iz Mississauga uspješno je ostvarila turneju po Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini u organizaciji Hrvatske matice iseljenika od 6. do 20. srpnja 2007. Mladi kanadski Hrvati, mahom drugog i trećeg naraštaja, u pratnji svojih učitelja i roditelja, nastupali su diljem Lijepe naše, a brojna ih je publika ispraćala burnim pljeskom i ovacijama. Četrdesetak izvrsno uvježbanih plesača, pjevača i svirača u izvornim narodnim nošnjama oduševili su tisuće sudionika i posjetitelja prestižne nacionalne smotre tradicijske kulture 41. Đakovačkih vezova. Matičnim stručnim posredovanjem Đakovo je ovoga ljeta bilo i susretište pet iseljeničkih folklornih skupina s tri kontinenta Sjeverne i Južne Amerike te Australije. U gledalištu se nerijetko vidjela suza radosnica u očima domaćina, jer mladež

nam u tuđini govori engleski i španjolski, a evo pjevaju izvršnim hrvatskim, materinskim jezikom svojih pradjedova. Metropole svijeta i njihove obitelji daju im kvalitetne škole i fakultete, a oni im uzvraćaju marljivošću i očuvanjem hrvatstva poput Diane Bukvić, koja se oktila nagradom najuspješnije maturantice.

ŠEST PLESNIH I ČETIRI TAMBURAŠKE SKUPINE

HŽFG "Sljeme" iz Mississauga, prema riječima njene predsjednice Dubravke Balaban, započela je s radom 1979. godine u okrilju Župe Hrvatskih mučenika u Mississaugi, koju čini oko dvije i pol tisuće hrvatskih katoličkih obitelji, a brižno vodi župnik Ivica Reparinac. U ovom naraštaju plesača, pjevača i svirača grupa broji 190 članova i jedna je od najbrojnijih hrvatskih folklornih skupina u tom dijelu Kanade. Rade u šest plesnih i četiri tamburaške skupine, a imaju čak sedam učitelja i četiri asistenta plesa, četiri učitelja sviranja tambura te jednog

učitelja pjevanja. Grupa "Sljeme" članica je Kanadsko-hrvatskog folklornog saveza i svake godine redovito nastupa na festivalu kojeg Savez organizira već dugi niz godina, ističe predsjednica Balaban. HŽFG "Sljeme" je 1999. godine bila organizator i domaćin Kanadsko-hrvatskog folklornog festivala u Mississaugi, s ponosom kaže potpredsjednica društva Nada Špehar, čijih je četvero djece, pripadnika trećeg naraštaja kanadskih Hrvata, stasalo uz župnu zajednicu i ovu predivnu folklornu grupu učeći, uz redovitu školu, o duhovnoj i kulturnoj tradiciji hrvatskoga naroda pogotovo ličkoga Bosiljeva iz kojega im potječe otac. Godine 1997. "Sljeme" je nastupilo na Hrvatsko-kanadskom folklornom festivalu održanom u KD "Vatroslav Lisinski" u Zagrebu. U Hrvatskoj su ovi marljivi folklorasi gostovali i 2002. i 2004. godine, prisjeća se radosna učiteljica Jeannea Valetić, te dodaje da ima i onih mlađih na ovogodišnjoj turneji kojima je ovo prvi posjet Hrvatskoj.

Publika je posebno nagrađivala dugotrajnim pljeskom izvođenje pjesama i plesova Karlovačkog Pokuplja, osobito u Donjem Stupniku gdje je mladim kanadskim Hrvatima izvrstan domaćin bio KUD Kraluš i gotovo svi mještani. Tamburaška skupina, koju poučava uz Jeannea Valetić i Branko Cetinjanin, pratila je virtuozno izvođenje pučkih pjesama kao što su *Kolo iz Marjanaca*, *Sinoć kad je pao mrak*, *Kolo igra - tamburica svira*, *Jasnino kolo*, *Mi smo cure šokice*, *Curo mala*, *Zagorski bregi*, *Šokački opasti* ili pak *Jadranski zvuci*.

Veliko oduševljenje publike diljem Hrvatske, od sjevera do juga, od Đakova do Makarske, izazivali su zajednički nastupi Tamburaške i Plesne skupine mlađih kanadskih Hrvata osobito pri izvođenju koreografija *Alaj volim u kolu igrati*, *Slavonska poskočica (op op op)*, potom *Kola iz Štitara (aj na sto si me)* i *Pokraj Karašice*.

Napisala i snimila: **Vesna Kukavica**

HODOČAŠĆA U NAJPOZNATIJA HRVATSKA MARIJANSKA SVETIŠTA

HŽFG "Sljeme" imala je upečatljiv susret, sudjelovanje u misi i nastup u Čazmi gdje im je bio domaćin njihov nekadašnji misionar i aktualni župnik u Čazmi velečasni Josip Vavrek. Za Vavrekova djelovanja u toj HKM grupa je bila još brojnija, a svakoga je mladića i djevojku očinski zagrlio i priupitao kako studira, jesu li i dalje odlični Čuljkovi, Babići, Mitrovići, dok je Dianu Bukvić i Zlatka Stipića odmah pozvao da mu čitaju na misi. U nadahnutoj propovijedi poručio im je: *Ljubi svoje, poštuju tuđe! Izazovi razvijene zemlje u kojoj živite, neka vam budu poticaj da u suživotu ne zaboravite svoj kulturni identitet.* Pjevačka skupina pratila je pjesmom svetu misu, a potom Plesna skupina "Sljemeniša" izvela, među ostalim, koreografiju *Berba grožđa u Moslavini*, koju su s velikim divljenjem gledali brojni građani Čazme.

HŽFG "Sljeme" iz Mississauga s posebnom je radošću hodočastila u najpoznatija hrvatska marijanska svetišta poput Marije Bistrice i Međugorja. Molitva za svoje najbliže, obitelji u Hrvatskoj, Kanadi i Bosni i Hercegovini, molitva za sve ljude čula se sa usana naše mladeži. Obitelj Babić i Čuljak, među ostalim, podrijetlom su iz Hercegovine pa smo još više doznali o povijesti i kulturi Bosne i Hercegovine, kao i o životu Hercegovaca u Kanadi.

Uz nastupe i druženja s ljubiteljima i poznavateljima hrvatske tradicijske kulture od Slavonije, Karlovačkog kraja do Dalmacije, mladi su kanadski Hrvati imali iznimno bogat kulturni program u želji njihovih učitelja i roditelja da se

Kreativne učiteljice glazbe i plesa HŽFG Sljeme Jeanne Valetić i Ana Kulić

Brojna publika na trgovima i u dvoranama diljem Hrvatske pozorno je pratila turneju

Tamburaška skupina HŽFG Sljeme, Mississauga

voditelj toga dijela bio je agilni profesor Vjenceslav Vlahov iz Zagreba. Turneja, sa stručnim vodičima vodila je od legendarnog grada heroja Vukovara, gdje su mladi kanadski Hrvati položili vijenac na Memorijalnom groblju hrvatskih branitelja, pa sve do grada spomenika Dubrovnik, preko Dioklecijanove palače u Splitu, kolijevke klapske pjesme grada Omiša, te Nacionalnog parka prirode Plitvičkih jezera i egzotičnog Parka prirode u Kopačkom ritu.

BARANJSKI SPECIJALITETI NA SEOSKOM IMANJU

Prateći želju mladih kanadskih Hrvata za istinskim vrijednostima očuvane prirode, seoskog mirisa i ruralnog ugođaja, Matičini su im organizatori otkrili ljepote Baranje. Na tek nekoliko kilometara od Osijeka, posjetili smo autohtoni seoski turizam obitelji Sklepić i doživjeli Hrvatsku u tradicionalnoj panonskoj kući

na otvorenoj vatri i u krušnoj peći. Iza Baranjske kuće i posjeta obitelji Sklepić, prisustvovali smo tradicionalnoj vršidbi žita u Bošnjacima, gdje su mnogi prvi puta uživali u čarima seoskog života. Zaigralo se kolo na livadi s gostoljubivim mještanima u koje su se uključili i folkloristi iz Kanade.

Turneja se nastavila razgledanjem kulturno povijesnih znamenitosti glavnog grada Zagreba i posjeta Hrvatskoj matici iseljenika, gdje je mlade kanadske Hrvate srdačno primio zamjenik ravnateljice Domagoj Ante Petrić. ■

CB The Sljeme Croatian parish folklore ensemble out of Mississauga rounded out a successful tour of Croatia and Bosnia & Herzegovina organised by the Croatian Heritage Foundation from July 6th to 20th of this year. The young Canadian Croats, most of them second and third generation, accompanied by their instructors and parents, appeared across Our Beautiful Homeland, and were greeted by large audiences with hearty applause and standing ovations.

“EdiAna.duo” - prvi koncerti u zemlji predaka

Na veliko zadovoljstvo mlade Anne koja je, oduševljena zagrebačkom katedralom, uspjela svojim izvrsnim i tehnički dobro uvježbanim sopranom za Gospin blagdan otpjevati Schubertovu “Ave Mariu” i “Panis angelicus” Cesara Francka, uz glasovirsku pratnju brata Edwarda

Anne i Edward Frankovich nakon prvog koncerta u Puli 30. srpnja 2007.

Obitelj Josipa Frankovicha iz Kolorada (SAD), podrijetlom iz Martinskoj nedaleko od Labina u Istri, boravila je od 26. srpnja do 17. kolovoza u Hrvatskoj. Njihova je nakana bila da uz ljetovanje u rodnome kraju, djeca Edward (diplomirani skladatelj i pijanist) i Anne (studentica solo pjevanja - sopran) akademski glazbenici, održe 5 koncerata po Istri (Pula, Rakalj, Labin i Rijeka) kako bi

Napisala: **Ana Bedrina**

se na koncertima prikupljali prihodi za pomoć oboljelima od multiple skleroze u Istri i Rijeci. Naknadno je još održan manji nastup u Šumberu za blagdan Gospe Snježne, u tom kraju poznato crkveno slavlje “petangošt”, gdje se okupila rodbina i prijatelji obitelji Frankovich. Koncerti su bili vrlo dobro posječeni rodbinom, prijateljima, mnogim iseljenicima koji ljeti borave u Istri i među turistima. Lijepo je spomenuti da su djed i baka bili na svim koncertima i uvijek sa suzama radosnicama u očima. U Labinu, gdje su im korišteni posebno su ostvarili blizak kontakt s publikom. Tako su poznati likovni i kiparski umjetnik Josip Diminić i Vinko Šaina, također slikar, oduševljeni koncertom, te iste večeri mladim glazbenicima poklonili svoja slikarska djela.

Nakon 6 održanih koncerata klasične glazbe sina i kćeri u Istri i Rijeci, otac Pino želio je suprugu Grazielu i djecu povesti u Zagreb. Tada je uslijedio i posjet sjedištu Hrvatske matice iseljenika u Zagrebu.

Nakon potvrđene dobre suradnje s pulskom podružnicom HMI-a, obitelj Frankovich se 10. kolovoza upoznala i sa zamjenikom ravnateljice HMI-a Domagojem Antom Petrićem. Susret je protekao u razgovoru o Matičinim projektima te o udjelu pulske podružnice u

Svečani završetak koncerta u Medulinu

Nastup s Schubertovom “Ave Mariom” u Šumberu

organizaciji koncerata mladih glazbenika Frankovich po Istri. Zamjenik Petrić zahvalio je mladim umjetnicima zato što su prihod s održanih koncerata namijenili oboljelima od multiple skleroze u Istri i u Rijeci. Pri posjetu Matici darovali su svoja dva CD-a ravnateljici Fuček i zamjeniku Petriću.

Istog dana, voditeljica pulske podružnice HMI-a dogovorila je sastanak s dirigentom Zbora zagrebačke katedrale prof. Miroslavom Martinjakom radi nastupa dvoje mladih na blagdanskoj misi u 10 sati za Veliku Gospu. Dogovoreno sudjelovanje na misi održano je nekoliko dana poslije na veliko zadovoljstvo mlade Anne koja je, oduševljena zagrebačkom katedralom, uspjela svojim izvrsnim i tehnički dobro uvježbanim sopranom za Gospin blagdan otpjevati Schubertovu “Ave Mariu” i “Panis angelicus” Cesara Francka, uz glasovirsku pratnju brata Edwarda. Taj je nastup bio vrhunac radošti za mlade glazbenike, a cijeli boravak, iako naporan, s vrlo malo odmora, velik je poticaj da se opet vrate u Hrvatsku.

Nadahnuti baštinom svojih predaka, želja im je ubuduće u svoj program uvrstiti i djela hrvatskih autora. ■

TUNEL TUHOBIĆ PROBIJEN DVA MJESECA PRIJE ROKA

TUHOBIĆ - Radnici zagrebačke Hidro-elektre i češke tvrtke Subterra 9. kolo-

voza probili su drugu cijev tunela Tuhobić, dugačku 2 143 metra

na gradilištu druge trase autoceste Rijeka-Zagreb. Tunnel je probijen dva mjeseca prije roka, a protekle godinu dana kopan je danonoćno. Ta, druga cijev po dužini peti je tunnel u Hrvatskoj, a njegova gradnja stoji 20,8 milijuna eura. Posljednje centimetre u utrobi planine Tuhobića iskopali su radnici Hidroelektre, a na kratkoj svečanosti pod zemljom taj su graditeljski uspjeh proslavili s češkim "suborcima". Izgradnja punog profila te autoceste trebala bi se završiti do listopada 2008., uz napomenu da će u vremenu do početka ljeta iduće godine u promet biti pušten veći dio od spomenuta 44 kilometra. Već 1. listopada ove godine u promet će biti pušten drugi trak te ceste od Kikovice do Oštovice.

PREDSTAVLJENI GOSPODARSKI REZULTATI ZA PRVO POLUGODIŠTE

ZAGREB - Slijedom ostvarenja prihoda i izvršenja rashoda, prvo polugodište završeno je vrlo uspješno. Državni proračun u suficitu je od 724,8 milijuna kuna, što čini 0,3 posto očekivane vrijednosti BDP-a. Ostvarenje viška označuje poboljšanje odnosa ukupnih prihoda i rashoda državnoga proračuna za čak tri milijarde kuna ili 1,2 postotna boda u odnosu na isto razdoblje prošle godine, rekao je početkom kolovoza ministar financija Ivan Šuker predstavljajući ostvarene rezultate u prvih šest mjeseci 2007. godine. Zabilježen je gospodarski rast od sedam posto, inflacija je 1,9 posto, a trgovina na malo porasla je 8,7 posto. U lipnju ove godine zabilježena su 24 923 ili 9,1 posto nezaposlenih osoba manje nego u istom razdoblju lani. Administrativna stopa nezaposlenosti spustila se u lipnju na 14,3 posto, što je najniža stopa nezaposlenosti od 1995. godine.

ZAPOČINJE PLINOFIKACIJA LIKE I DALMACIJE

SPLIT - Predsjednik Uprave Plinacroa Branko Radošević i potpredsjednik Europske investicijske banke (EIB) Matthias Kollatz-Ahnen potpisali su početkom kolovoza u Splitu ugovor o zajmu od 190 milijuna eura kojim će se financirati dio druge etape gradnje i modernizacije plinskoga transportnog sustava od godine 2007. do 2011., za koji je jamstvo dala Vlada. Ugovor o jamstvu za odobreni zajam potpisao je ministar financija Ivan Šuker, a svečanom je činu nazočio i premijer Ivo Sanader. Provedba projekta Plinacro-plinovodi II, koji uključuje gradnju plinovodnih sustava Like i Dalmacije, trebao bi biti završen do 2011. Godine, iako je premijer Sanader izrazio uvjerenje da će taj najznačajniji infrastrukturni energetski zahvat biti realiziran godinu prije ugovorenog roka. Okosnica plinovodnog sustava Like i Dalmacije bit će magistralni plinovod Bosiljevo-Split dugačak 290 kilometara.

OTVORENA NAJVEĆA ZAGREBAČKA GARAŽA

ZAGREB - Premijer Ivo Sanader pustio je sredinom kolovoza u uporabu garažu u Kliničkom bolničkom centru Zagreb (Rebro), pri čemu je sa zagrebačkim gradonačelnikom Milanom Bandićem najavio nastavak suradnje Grada i države i u drugim projektima. Naime, trenutačno najveća zagrebačka garaža sa 664 parkirališna mjesta projekt je Vlade, Grada Zagreba i Zagrebačkog holdinga, bolnice "Rebro" te Ministarstva zdravstva. Premijer je istaknuo da Vlada i grad dobro surađuju i u drugim projektima. "Dobra volja i odlučnost s obiju strana pokazali su da, kad je u pitanju boljitak građana, nema prepreka", kazao je premijer u prigodi potpisivanja ugovora o korištenju garažom.

ZADAR ĆE DOBITI ČETIRI VRHUNSKA HOTELA

ZADAR - "Ozbiljno radimo na tome da za nekoliko godina, na samim rubovima Poluotoka, dobijemo četiri hotela najviše kategorije", rekao je Zvonko Šupe, direktor zadarske Turističke zajednice. Dva hotela s pet zvjezdica smjestila bi se na potezu Kolovare-Jazine-Foša. Navodni interes za objekt na toj poziciji pokazala je i glasovita hotelska institucija Park Plaza. Jedan bi se hotel sagradio na mjestu upravne zgrade Elektre, a drugi na mjestu bivše zgrade medicinske škole. Iduća je lokacija stara zgrada Maraske, također vrhunska pozicija, a četvrta hotel "Zagreb", sadašnja ruina možda na najboljoj poziciji u gradu, na samoj rivi. Uz mnogo dobre volje ti bi se objekti mogli sagraditi za dvije do tri godine. Ako bi se to ostvarilo, Zadar bi bio na tragu Dubrovnika, koji u ovom trenutku ima najviše hotela s pet zvjezdica.

POČINJE IZGRADNJA SPORTSKE DVORANE U LORI

SPLIT - Premijer Ivo Sanader i splitski gradonačelnik Ivan Kuret potpisali su početkom kolovoza Sporazum o zajedničkom sufinanciranju zakupnine za novu sportsku dvoranu u splitskoj Lori, čija bi gradnja trebala početi najkasnije početkom rujna. Sport-

ski kompleks u Lori, kapaciteta 12 000 do 13 500 mjesta za gledatelje, trebao bi biti završen do polovice prosinca iduće godine prije samog početka Svjetskog prvenstva u rukometu, unatoč ocjeni da je riječ o iznimno teškom i zahtjevnom poslu koji će iziskivati trud i umijeće građevinara, kao i svih struktura uključениh u taj projekt.

Četiri su tjedna nastave brzo prošla

Većini studenata najomiljeniji su dio kulturnoga programa izleti na Plitvička jezera i u Hrvatsko zagorje. To nije samo prigoda da se vide i upoznaju prirodne ljepote Hrvatske nego i da se ponešto novo nauči o bogatoj hrvatskoj kulturi i tradiciji

Zajednička fotografija ispod Velikoga slapa na Plitvičkim jezerima

Iovoga je ljeta od 30. lipnja do 27. srpnja u Zagrebu održana tradicionalna Sveučilišna škola hrvatskoga jezika i kulture u organizaciji Sveučilišta u Zagrebu i Hrvatske matice iseljenika. Na službenome otvaranju škole 2. srpnja 2007. 43 studenata iz 18 zemalja pozdravili su rektor Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. sc. Aleksa Bjeliš, prorektorica za znanost prof. dr. sc. Melita Kovačević, ravnateljica

Napisala: **Lidija Cvikić**

HMI-a Katarina Fuček, prof., te direktorica Sveučilišne škole prof. dr. sc. Zrinka Jelaska. Sveučilišna škola hrvatskoga jezika i kulture intenzivan je četverotjedni program učenja hrvatskoga jezika.

Uz stotinu i deset sati jezične nastave, 95 obvezne i 15 dodatne, polaznici sudjeluju i u bogatome kulturnome programu koji organizira HMI. Osim neizostavnih vođenih posjeta muzejima, galerijama i koncertima, za polaznike škole organizirana su i akademska predavanja o hrvatskoj kulturi i povijesti. Ove su godine,

Tijekom studijskog izleta u Hrvatsko zagorje polaznici su jedni drugima izložili što su sve saznali o područjima i gradovima kroz koja protječu hrvatske rijeke po kojima su bile nazvane njihove nastavne skupine

među ostalim, polaznici škole posjetili Muzej za umjetnost i obrt, Etnografski muzej, koncert klapa Nostalgija, orguljaški koncert u zagrebačkoj katedrali itd.

No, većini studenata najomiljeniji su dio kulturnoga programa izleti na Plitvička jezera i u Hrvatsko zagorje. To nije samo prigoda da se vide i upoznaju prirodne ljepote Hrvatske nego i da se ponešto novo nauči o bogatoj hrvatskoj kulturi i tradiciji. Tako su se u Etnoselo Kumrovec polaznici upoznali sa starim obrtima i zanatima te jedni drugima izložili što su sve saznali o područjima i gradovima kroz koja protječu hrvatske rijeke Kupa, Mirna, Sava, Drava, Neretva i Cetina po kojima su bile nazvane njihove nastavne skupine. Samostalno pripremljenim igrokazima, pjesmama i plakatima, uz izvrsno znanje hrvatskoga jezika, polaznici su pokazali i veliku kreativnost.

Već sedam godina zaredom polaznici svoju kreativnost pokazuju i u "Sveučilišnim povjesticama", novinama Sveučilišne škole. U ovogodišnjem su broju predstavili sebe i države iz kojih dolaze, rekli su nam što su iz vlastita iskustva naučili o životu u Hrvatskoj, objavili su tekstove svojih igrokaza te iznijeli dojmove o velikome iznenađenju - posjetu poznatoga hrvatskoga skladatelja i glazbenika Rajka Dujmića. Da bi polaznicima olakšali svakodnevnu napornu petosatnu jezičnu nastavu, nastavnici nerijetko s polaznicima i zapjevaju. Za dobra stara vremena godinama je jedna od najpopularnijih i najčešće pjevanih pjesama u školi. Jedna je polaznica iskoristila poznanstvo s autorom pjesme Rajkom Dujmićem i pozvala ga u goste, na iznenađenje i radost svih nastavnika i polaznika. Neizostavan dio susreta bilo je i veselo zajedničko pjevanje.

Uz bogatstvo i raznolikost sadržaja jezičnoga i kulturnoga dijela programa, četiri su tjedna nastave brzo prošla. Nadamo se da polaznici Sveučilišne škole iz Hrvatske nose lijepe uspomene te da ćemo zajedno s njima uskoro moći ponovno zapjevati. Kako je dobro, vidjeti te opet... ■

CB Again this summer, from June 30th to July 27th Zagreb hosted the traditional University School of Croatian Language & Culture, organised by the University of Zagreb and the Croatian Heritage Foundation and gathering 43 students from 18 countries.

Svečano otvaranje Škole na Sveučilištu u Zagrebu

Posjet poznatog hrvatskog skladatelja i glazbenika gosp. Rajka Dujmića

Većernje druženje u Hrvatskome kulturnom klubu

PLJESAK I OVACIJE ZA MLADE AUSTRALSKE HRVATE

"Osnovna ideja putovanja i turneje po Hrvatskoj i BiH bila je razvijanje zajedništva iseljenih Hrvata i domovine, stjecanje novih iskustava, prijateljstva, druženja", naglasio je predsjednik Društva Ivan Škratulja

Posjetom Zvonimirovu gradu Kninu, 18. srpnja završena je trodnevna turneja HKUD-a "Lado" iz Geelonga u Australiji, koja je ostvarena u organizaciji Hrvatske matice iseljenika. Iako vrlo zahtjevana i naporna, turneja naših dragih gostiju iz Australije uspješno je završena. Želja im je bila posjetiti svoj rodni kraj u Hrvatskoj i BiH, te svojim sunarodnjacima pokazati kako se njeguje hrvatska folklorna baština. Nastupima u Zagrebu, na "Đakovačkim vezovima", Karlovcu, Plitvicama, Sarajevu, Metkoviću, Kaštel Kambelovcu i na Lastovu oduševili su mnogobrojnu publiku, koja ih je nagrađivala burnim pljeskom i ovacijama. Nije ni čudno što su prigodom njihova nastupa u Sarajevu domaćini istaknuli kako su mislili da će gostima pokazati što znaju u vezi s folklorom. "No, čini se da ćemo mi uskoro dolaziti k vama u Geelong, učiti od vas hrvatski folklor", istaknuo je mr. Ivan Mršo, voditelj Katoličkog školskog centra "Sv. Josip", u čijoj je dvorani i održan koncert.

Takva izjava ne začuđuje kada se

zna da su njihove izvedbe prepoznate i priznate u skladu s najvišim standardima održanim stalnim vježbanjem pod nadzorom Tihomira Zlatića, skladatelja i aranžera, te profesionalnog glazbenika tamburaškog orkestra HRT-a, kao i izvrsnim aranžmanima uglednog maestra

Bože Potočnika, koji s australskim Hrvatima surađuje dugi niz godina.

Gosti iz Australije uspješno su se predstavili i u glazbenoj emisiji HRT-a "Svirci moji", čije će emitiranje u rujnu moći vidjeti i u svojoj drugoj domovini Australiji.

H.K.U.D. "Lado" u mimohodu na 41. "Đakovačkim vezovima"

Napisala i snimila: **Željka Lešić**

Na Memorijalnom groblju u Vukovaru

DIRLJIV POSJET VUKOVARU

U sklopu trodnevne domovinske turneje HKUD "Lado" iz Geelonga prevalio je više od 4 500 kilometara, te posjetio 30-ak gradova diljem "Lijepe naše" i BiH. Tijekom putovanja svugdje su primljeni od srca i s mnogo ljubavi, što su i sami često isticali. Od Zagreba i Hrvatskog zagorja, preko slavonskih gradova Vin-kovaca, Vukovara, Osijeka, Slavonskog Broda, Đakova, krenuli su put Dalmacije, sve do Lastova, a zatim do Like i BiH, i na tom putu bilo je mnogo dirljivih susreta i zajedničkog druženja, no, zasigurno, posebno je dirljivo bilo u Vukovaru na Memorijalnom groblju i na Ovčari, gdje su u ime Hrvata iz Australije položili vijenac svim poginulima u Domovinskom ratu, kao i posjet biskupu Komarici u Banjalučkoj biskupiji koji ih je upoznao s aktualnim izazovima Hrvata u Banjalučkoj biskupiji, te u BiH. Prigodom susreta biskup Komarica je gostima iz daleke Australije napomenuo da "budu vjerodostojni svjedoci o pravu i dužnosti Hrvata katolika BiH, te da se trude oko bolje budućnosti i njih i njihovih potomaka, kao i svih drugih ljudi i naroda kojima je BiH domovina".

U BANJOJ LUCI S BISKUPOM KOMARICOM

Dolazak australskih Hrvata dočekala su zvona banjalučke katedrale, a pri ulasku u katedralu dočekali su ih zvuci orgulja. Nakon domjenka, u ime HKUD-a "Lado" iz Geelonga dragom domaćinu pozdravnim se slovom obratio predsjednik Društva Ivan Škratulja, koji je u toj prigodi biskupu Komarici predao simboličnu novčanu pomoć i poklon. Biskup je zahvalio na daru, te prigodnim poklonima darivao goste iz Australije, te im udijelio blagoslov. Tom je prigodom

uručio Zahvalnicu HKM-u Geelong i njezinu župniku Stjepanu Gnječu, koji su se odazvali pozivu Hrvatske biskupske konferencije i prikupljaju novčane pomoći za dvije teško stradale župe Banjalučke biskupije, Sasinu i Sanski Most. Do sada su prikupili 26. 576,00 australskih dolara i akcija još traje.

- Zahvaljujemo HMI-u na izvršnoj organizaciji naše turneje i na medijskom praćenju. Bili ste nam divni domaćini i na tome vam velika hvala. Pamtit ćemo još dugo ovu uspješnu i korisnu tur-

neju na kojoj smo ostvarili san, da 35. obljetnicu djelovanja proslavimo u našoj domovini – istaknuo je predsjednik HKUD-a "Lado" iz Geelonga Ivan Škratulja. ■

CB A three-week tour, organised by the CHF, of Croatia and Bosnia & Herzegovina by the Croatian Culture & Arts Society Lado of Australia's Geelong ended July 18th with a visit to Knin, the City of King Zvonimir. Appearances in Zagreb, at the Đakovački vezovi event, in Karlovac, Plitvice Lakes, Sarajevo, Metković, Kaštel Kam-belovac and Lastovo delighted the numerous audiences.

Zajednički snimak s biskupom Komaricom ispred banjalučke katedrale

Koncert u Zagrebu i posjet HMI-u

U sklopu domovinske turneje HKUD "Lado" iz Geelonga u Australiji predstavio se hrvatskoj publici zajedničkim koncertom s glazbenim ansamblom Trešnjevka u nedjelju 1. srpnja u Maloj dvorani Vatroslava Lisinskoga u Zagrebu. Velik broj nazočnih burnim je pljeskom nagradio izvrsne goste iz Australije, koji su tim koncertom obilježili početak trodnevne turneje po Hrvatskoj i BiH. Koncertu je nazočila i ravnateljica HMI-a Katarina Fuček koja je pozdravila nastup izvrsnih folklorista, istaknuvši pri tom kako im je zahvalna za njegovanje hrvatskih korijena u njihovoj drugoj domovini Australiji.

Sljedećeg dana gosti su posjetili kuću svih iseljenih Hrvata, Hrvatsku maticu iseljenika, gdje ih je pozdravio zamjenik ravnateljice HMI-a Domagoj Ante Petrić, te urednik časopisa Matica Nenad Zakarija. Tom su prigodom razmijenjeni i prigodni pokloni za trajno sjećanje na boravak u Matici.

HKUD "Lado" iz države Viktorije osnovan je 1972. godine i, danas ima 120 plesača i 20 glazbenika, u dobi do 25 godina, a svoju su obljetnicu iznimno uspješno proslavili u Hrvatskoj i BiH. Njegovi čelnici, predsjednik Ivan Škratulja, učitelj koreografije i pjesme Robert Pavlič, kao i učitelj tambure Florio Škratulja, s ponosom ističu kako oni koji su prošli kroz HKUD "Lado" iz Geelonga danas uspješno vode hrvatska društva, a neki od njih sudjelovali su i u obrani domovine Hrvatske.

- Osnovna ideja putovanja i turneje po Hrvatskoj i BiH bila je razvijanje zajedništva iseljenih Hrvata i domovine, stjecanje novih iskustava, prijateljstva, druženja – naglasio je predsjednik Društva Ivan Škratulja.

Sinjani i Cetinjski Alkom proslavili dva velika povijesna događaja

“Alku želimo održavati na ponos ne samo grada Sinja i cetinskoga kraja nego i cijele Hrvatske, te u tom kontekstu u svečanoj loži uvijek vidjeti hrvatsko vrhovništvo”, kazao je predsjednik sinjskog Viteškog alkarskog društva dr. Stipe Jukić

čak i presudni ne samo za hrvatski narod.

Alka je održana pod pokroviteljstvom predsjednika RH Stjepana Mesića koji joj je ove godine i osobno nazočio, prvi put i s premijerom Ivom Sanaderom i predsjednikom Hrvatskog sabora Vladimirom Šeksom, u čemu je također posebnost te viteške igre, dakako, uz još mnoštvo visokih dužnosnika, koji su iz svečane alkarske lože izbliza gledali nadmetanje 17 izabranih kopljanika u nazočnosti više od deset tisuća posjetitelja gotovo iz svih krajeva svijeta, odnosno cijelu slikovitu povorku i kompletan viteški ritual kakav se mogao prirediti samo u Sinju. Novim slavlodobitnikom 292. Alke postao je mladi natjecatelj kopljanik Tino Radanović (26) iz Sinja, podrijetlom iz Dicma, sa šest, pobjednik Čoje Andrija Hrgović s devet te pobjednik Bare Denis Gugić s deset punata.

“Ovogodišnja, 292. Sinjska alka uspješno je organizirana i genijalno izvedena, gledano u cjelini. Osim nas u Sinju, zado-

Posebnost ovogodišnje, 292. Sinjske alke, koja je održana 5. kolovoza u spomen na junačku pobjedu malobrojnih Sinjana i Cetinjana nad brojnom vojskom Osmanlijskog Carstva godine 1715. jest u tome što se u istom danu slavila svečanost Dana domovinske zahvalnosti i Dana pobjede u povodu obilježavanja 12. obljetnice vojno-redarstvene akcije “Oluja”. Slavlja su toga nedjeljnog jutra jačim pucnjima najavile i mačkule sa sinjske Tvrđave jer su Sinjani i Cetinjski prvi put u jednom danu slavili dva velika nezaboravna povijesna događaja koji su bili izuzetno značajni,

voljni su i naši visoki gosti. Ove smo godine potvrdili kako Alka nije samo sinjska nego i cijele Hrvatske. Alku želimo održavati na ponos ne samo grada Sinja i cetinskog kraja nego i cijele Hrvatske, te u tom kontekstu u svečanoj loži uvijek vidjeti hrvatsko vrhovništvo. Pred nama su važni zajednički projekti koje kanimo uspješno završiti, poput izgradnje Alkarskih dvora”, kazao je predsjednik sinjskog Viteškog alkarskog društva dr. Stipe Jukić. ■

CB What made this year's 292nd Alka ring tilting contest in Sinj, held on August 5th, special was that it fell on the same day as the celebration of Homeland Thanksgiving Day and Victory Day on the occasion of the 12th anniversary of Operation Storm.

Napisao i snimio: **Nedjeljko Musulin**

HRVATI U BIH NISU DIJASPORA

ZAGREB - "Hrvati u BiH konstitutivni su narod, bez Hrvata nema Bosne i Hercegovine i oni koji bi radili na smanjenju statusa hrvatskog naroda, radili bi protiv BiH", rekao je premijer Ivo Sanader 24. kolovoza u Banskim dvorima novinarima nakon sastanka s nadbiskupom vrhbosanskim kardinalom

Vinkom Puljićem. "Svi su hrvatski državljani pred Ustavom jednaki, svi imaju jednaka prava, i to će tako ostati", kazao je Sanader objasnivši da u Europi postoji još mnogo država u kojima pravo glasa imaju njihovi državljani koji žive na teritoriju druge države. Kardinal Puljić premijeru je zahvalio na zauzimanju Vlade za konstitutivnost i jednakopravnost hrvatskog naroda u BiH te na programima i projektima koje Vlada provodi u BiH. Izrazio je zadovoljstvo spremnošću hrvatske države da ustraje na pomoći i potpori Hrvatima u BiH.

ŠKOLA POČELA S BESPLATNIM UDŽBENICIMA

ZAGREB - Oko 600 000 učenika od ponedjeljka 3. rujna ponovno je u školskim klupama. S njima je na radna mjesta krenulo i 64 000 zaposlenih u školama, koji bi s plaćama u rujnu trebali dočekati povišice od dva posto. Početak ove školske godine obilježen je drukčije od svih dosadašnjih - minutom šutnje za stradale vatrogasce. Nova je školska godina počela prvi put i podjelom besplatnih udžbenika za sve osnovnoškolce i sve učenike prvih razreda srednje škole. Učenicima zagrebačke Osnovne škole Pavleka Miškine vrećice sa školskim knjigama podijelio je ministar znanosti, obrazovanja i sporta Dragan Primorac. "Besplatni udžbenici pokrenuli su novi trend obrazovanja. Oni jesu besplatni za 900.000 roditelja, no ne smijemo zaboraviti da su oni dar hrvatskih građana, poreznih obveznika. Ovaj projekt zato je uspjeh svih roditelja, djece, nastavnika, Ministarstva znanosti i Agencije za odgoj i obrazovanje. Najvažnije mi je što su obveze kupnje udžbenika lišene osiromašene obitelji", izjavio je Primorac.

GRADIT ĆE SE NOVI PUTNIČKI TERMINAL ZRAČNE LUKE U ZAGREBU

ZAGREB - Hrvatska Vlada i Grad Zagreb dogovorili su početkom kolovoza izgradnju novoga putničkog terminala Zračne luke Pleso, koji bi se gradio na mjestu sadašnje vojne baze Pleso, izjavili su novinarima premijer Sanader i zagrebački gradonačelnik Milan Bandić nakon sastanka u Banskim dvorima. Novi terminal, kako je naglasio premijer, gradit će se po principu samofinanciranja jer je to najjeftinije. Taj će terminal stajati 212 milijuna eura, od čega će 55 posto osigurati Vlada, 35 posto Zagreb, a po pet posto Velika Gorica i Zagrebačka županija, no, ako oni za to ne budu imali novca, njihovu će obvezu preuzeti Vlada. Terminal bi trebao biti završen 2010. godine, s predviđenim kapacitetom 3,3 milijuna putnika, za razliku od sadašnjeg koji prima 1,7 milijuna putnika.

O GRANICI SA SLOVENIJOM ODLUČIVAT ĆE SUD PRAVDE U HAAGU

BLLED - Hrvatski premijer Ivo Sanader i njegov slovenski kolega Janez Janša dogovorili su 26. kolovoza na Bledu da će Međunarodni sud pravde u Haagu odlučivati o graničnom sporu dviju država. I Sanader i Janša izrazili su zadovoljstvo što se došlo do sporazuma da se međunarodnom arbitražom riješi problem koji opterećuje dvije države. "Poštujemo načela koja su već dogovorena, a dvije će komisije dati okvir za Međunarodni sud u Haagu", rekao je premijer Ivo Sanader nakon susreta s Janšom. Sanader je naveo da će jedna komisija usuglasiti koje su to prijemne točke na kopnenoj granici, a druga komisija dat će okvir koji će poslužiti sudu u Haagu da donese rješenje. "Odluka koju donese sud

u Haagu bit će obavezujuća za obje države. Okvir koji će postaviti komisija ići će pred parlamente Hrvatske i Slovenije i pristat ćemo na rješenje koje će dati međunarodno pravosudno tijelo", obvezala su se obojica premijera na Bledu. Isto tako, Hrvatska i Slovenija nastavit će se na ministarskoj razini dogovarati o Ljubljanskoj banci i Nuklearnoj elektrani Krško.

PRVI ZAJEDNIČKI PROJEKT DOMAĆIH BRODOGRADITELJA

ZAGREB - Hrvatski klaster brodogradnje (HKB) djeluje u cjelovitom ciklusu, od zamisli broda, njegova osnivanja, gradnje, pregleda broda koji obavlja Hrvatski registar brodova do njegova puštanja u plovidbu i eksploatacije. Tijekom životnog ciklusa broda članice klastera provode redovite i izvanredne remonte i održavaju ga, rečeno je na konferenciji za novinare u Hrvatskoj udruzi poslodavaca (HUP) u povodom uspješnog završetka druge faze formiranja Hrvatskoga klastera brodogradnje i potpisivanja ugovora između 28 domaćih tvrtki i HUP-a. Pismo namjere potpisala je 41 tvrtka, a ugovor o trajnom konzorciju njih 28 s više od 1 250 zaposlenih.

UČENJE, ZABAVA I NOVA PRIJATELJSTVA

Ovogodišnja, petnaesta po redu Mala škola, okupila je 44 djece, u dobi od 9 do 17 godina, iz jedanaest zemalja. Mladi su sudjelovali u raznim kreativnim igraonicama-radionicama (jezičnoj, kulturološkoj, novinarskoj, lutkarskoj, dramskoj) te u nizu športskih, rekreativnih i zabavnih sadržaja

Radionica kulturne i prirodne baštine

u nizu športskih, rekreativnih i zabavnih sadržaja.

Program je "okrunjen" završnom večernjom priredbom u kojoj je prikazan rad svih radionica.

Lutkari su ove godine dramatizirali bajku "Ivica i Marica". Oduševljena publika mogla je vidjeti kako su tijekom desetodnevne radionice ne samo napravili i naučili tekst nego i kako su od kuhača, četke, poklopaca, kamenčića, stiropora, kvačica nastali poznati nam likovi i svi potrebni predmeti.

Novinari su marljivo bilježili zbivanja tijekom boravka u školi, obilazili sve radionice, pisali reportaže i intervju te na kraju napravili list "Spomenak", najopsežniji u svojoj petnaestogodišnjoj povijesti.

Jutarnja dramska radionica poigrala se slavnim hrvatskim izumiteljima te je na završnoj priredbi uslijedila zanimljiva i dinamična izvedba zamišljenog životopisa Fausta Vrančića, a na popodnevnoj je dramskoj radionici ljupko obrađeno

I ove se godine u hostelu "Villa rustica" zagrebačkoga Crvenog križa u Novom Vinodolskom održavala tradicionalna Mala škola hrvatskog jezika i kulture u organizaciji Hrvatske matice iseljenika te uz novčanu pomoć Grada Zagreba i Zagrebačke županije.

Ovogodišnja, petnaesta po redu, okupila je 44 djece, u dobi od 9 do 17 godina, iz jedanaest zemalja: Njemačke, Italije, Austrije, Belgije, Francuske, Švicarske, Rumunjske, Kosova, SAD-a, Ujedinjenih Arapskih Emirata i Australije. Mladi su sudjelovali u raznim kreativnim igraonicama-radionicama (jezičnoj, kulturološkoj, novinarskoj, lutkarskoj, dramskoj) te

Napisala: **Lada Kanajet Šimić**

Snimila: **Marija Bošnjak**

Dramska radionica: Zamišljena i dinamična izvedba životopisa Fausta Vrančića na završnoj priredbi

Jezična radionica

Neizostavna večernja druženja uz igru i ples

te da u nju pozovu što više svojih prijatelja.

Priredba je završena dodjelom Spomenaka i neizostavnim suzama, ali i pozdravom "Vidimo se iduće godine!" ■

CB This year's, fifteenth running, Little School gathered 44 children, ages 9 to 17, from eleven countries. The children participated in various creative playshops/workshops (language, cultural, journalism, puppetry, dramatic arts) and a number of sports, recreational and entertainment programs.

Silvija Sućec (14), SAD

Već treći put dolazim u Malu školu. Živim u Chicagu i tamo sam išla u hrvatsku školu. Volim doći ovamo jer mogu upoznati svoje vršnjake iz cijeloga svijeta i s njima razgovarati hrvatski.

Milan Vatav (14), Rumunjska

Ovdje sam s još dvanaestero vršnjaka iz Rumunjske. Svi učimo hrvatski u školi, ali ovdje je to nekako drukčije, kroz igru. Prvi put sam u Hrvatskoj i prekrasno je.

Ana-Maria Marinović (12), Australija

Školu mi je preporučila prijateljica Romana koja je ovdje bila prošle godine. Osim nje, već sam našla i druge prijateljice. Prije nisam bila u Novom i jako mi se svidio taj gradić.

Luka Krupić (12), Njemačka

Dobro govorim hrvatski. Zato sam odabrao kulturološku radionicu u kojoj učimo o ljepotama Hrvatske i sve po čemu je Hrvatska poznata. Sve mi se sviđa i volio bih doći i iduće godine.

Marc van Wallenburg (14), Belgija

Ovamo sam došao s bratom Jannickom. Idemo u početnu grupu jer, nažalost, ne znamo hrvatski.

Paulina Galović (15), Slovačka

Tu sam sa sestrom Martinom i oduševljene smo. Sve je super! Najviše smo se zabavljale izrađujući lutke za našu lutkarsku predstavu te se kupajući u moru.

Ana Gucić (14), Janjevo

Jako sam se razveselila kad sam čula da ćemo mi djeca iz Janjeva ići u Hrvatsku na more. Radionice su mi super. Ujutro idem u dramsku, a popodne u lutkarsku radionicu i obje su mi drage.

nekoliko ljubavnih pjesama Mladena Kušeca te su "začinjeni" uglazbljenom pjesmom "Volim te, voliš me".

Jezični početnici predstavili su nam se pjesmom "Dani u tjednu", a oni malo napredniji izveli su "Brojalicu o brojevima". Polaznici radionice kulturne i prirodne baštine ispričivali su što sada znaju o Hrvatskoj.

Završnomu programu nazočili su brojni roditelji i posjetitelji koje je na samome početku pozdravila ravnateljica HMI-a gđa Katarina Fuček, pohvalivši volju, želju i veliki trud sve djece koja su u raznim kreativnim igraonicama-radio-nicama učila hrvatski jezik i upoznavala lijepu našu. Gospođa Fuček pozvala je djecu da se školi pridruže i iduće godine

KNJIŽEVNA VEČER ANNE KUMARICH U SPLITU

Australska pjesnikinja hrvatskog porijekla Anna Kumarich predstavila se prvi put splitskoj publici 18. srpnja 2007. u dvorani crkve svetog Frane, i to u organizaciji Hrvatske matice iseljenika, podružnice Split. O njezinoj je poeziji govorio novinar i pjesnik Mladen Vuković, koji je vrlo nadahnuo pohvalio njezin rad i izrazio žaljenje što se njene pjesme ne nalaze u što više antologija hrvatske književnosti.

Nakon njega i sama je pjesnikinja pročitala nekoliko svojih pjesama iz raznih zbirki i iz raznih razdoblja svojeg stvaralaštva, od domoljubne do ljubavne tematike. Anna Kumarich nam je kroz poeziju opisala bol žene koja nije mogla

Napisala: **Branka Bezić Filipović**

Dvorana crkve sv. Frane u Splitu: slijeva: Branka Bezić Filipović, Anna Kumarich i Mladen Vuković

trudnoću donijeti do kraja, tugu božićne večeri daleko od domovine i svega onoga što nas tada vezuje uz obitelj i djetinjstvo, brigu za domovinu za vrijeme rata... Pročitala nam je i tek napisanu pjesmu o groblju Rockwood u Sydneyu, gdje počinjavaju Hrvati.

Unatoč vrućini ljubitelji poezije nisu propustili prigodu za lijepu riječ, a pjesnikinja ih je odmah osvojila dubinom svog izražaja. Uvodi u njezine pjesme bili su toliko dojmljivi da su suze zaiskrile u očima publike, među kojima je bilo onih koji su rodbinski vezani za iseljenike ili su sami okusili život u tuđini. Zbog toga je večer završila filozofskim razgovorima s publikom, poezijom pjesnika iz publike i pitanjem "sanja li se u tuđini na hrvatskom ili nekom drugom jeziku".

Anna Kumarich ubraja se u hrvatske pjesnike koji pišu pretežno na hrvatskom jeziku, a ne na jeziku zemlje u kojoj živi. Svojom poezijom ta pjesnikinja s otoka Hvara, školovana u Zagrebu, predstavlja u Australiji svoju voljenu Hrvatsku na najuzvišeniji i najkvalitetniji način. ■

ISELJENIČKE VIJESTI

JUBILEJ HRVATSKOGA CENTRA U NORTH FREMANTLEU

AUSTRALIJA - U velikoj dvorani Hrvatskoga centra u North Fremantleu 18. kolovoza svečano je obilježena 30. obljetnica otvaranja prvoga hrvatskoga doma u Zapadnoj Australiji u nazočnosti velikoga broja gostiju. Predsjednik HC-a Frane Podrug zaželio je dobrodošlicu gostima te zahvalio pokroviteljima i svima koji su na bilo koji način pomogli pri organizaciji ove proslave. Uslijedio je govor Josipa Grgurića (pionira hrvatstva na ovim prostorima), koji je nazočne upoznao s početcima organiziranja Hrvata u Perthu. Pozdravnim govorima obratili su se i konzul RH u Perthu Hrvoje Petrušić te gradonačelnik grada Fremantlea Peter Tagliaferi. Burnim ovacijama popraćen je nastup folklornih grupa HFG "Zrinjski" i HFG "Zagreb".

HRVATICA IZABRANA ZA MISS MODEL

ŠVICARSKA - Na izboru za miss jugoistočne Švicarske, održanom 31. kolovoza na velikoj gala priredbi u Hallenstadionu u Churu, Anita Mišukić, 21-godišnja Hrvatica iz Lenzerheidea, osvojila je titulu MISS MODEL. Kao nagradu Anita će dobiti vlastitu WEB stranicu. Ova prelijepa mlada Hrvatica, kako sama kaže, voli biti u središtu zbivanja i žarištu javnosti, te ju je to ponukalo da se prijavi na ovo prestižno natjecanje. U slobodno vrijeme Anita se bavi sportom, ponajviše tenisom i odbojkom. Glazbeni su joj ukusi house i elektro. Trenutačno radi kao prodavačica, a u budućnosti želi raditi kao model i kozmetičarka.

U HRVATSKOM DOMU OTVOREN FESTIVAL ETNIČKIH ZAJEDNICA

ARGENTINA - U Hrvatskome domu Zárate- Campana, u argentinskoj pokrajini Buenos Aires, 1. rujna svečano je otvoren Festival etničkih zajednica. U nazočnosti Borisa Bartulina, otpravnika poslova Hrvatskoga veleposlanstva, predsjednika Doma Ivana Ostoje, dopredsjednika Rubena Matulicha, tajnika Roberta Kualicha otvorenje je proteklo u srdačnom druženju mnogobrojnih članova hrvatske zajednice. Otvorenje je započelo otkrivanjem spomen-ploče doseljenicima i polaganjem vijenca na spomenik doseljeniku. Dvodnevni festival održavao se u dvorani Španjolskoga kluba u Zarateu, a na njemu su se predstavile, osim hrvatske, još sedam etničkih zajednica grada. Na štandovima su se nudila tradicionalna jela, suveniri te informacije o matičnim zemljama.

Golf produžuje turističku sezonu

Golf je vrlo zanimljiv Hrvatskoj ne samo kao sport nego ponajprije kao oblik ulaganja u turizam, i to turizam visoke kvalitete i produljene turističke sezone, koja bi u nas mogla trajati i deset mjeseci

Na terenima Golf&Country Cluba Zagreb nedavno je predstavljen Prvi vodič za golf-ulagače u Hrvatskoj u organizaciji Agencije za promicanje izvoza i ulaganja (APIU). Prema riječima Slobodana Mikca, ravnatelja agencije, golf je vrlo zanimljiv Hrvatskoj ne samo kao sport nego ponajprije kao oblik ulaganja u turizam, i to turizam visoke kvalitete i produljene turističke sezone, koja bi u nas mogla trajati i deset mjeseci. Golf je sport koji na poseban način ujedinjuje sportsku, poslovnu i medijsku dimenziju. Stoga je jedinstven u povezivanju sportskih, poslovnih i medijskih događaja. U Hrvatskoj golf sve više dobiva na značenju. Prostornim planovima županija u Hrvatskoj predviđeno je više od 60 lokacija za izgradnju golfskih igrališta. Do sada je odobreno nekoliko studija utjecaja na okoliš i izdano nekoliko lokacijskih dozvola.

“Golf je sport koji sa sobom nosi izgradnju visokokvalitetnih resursa, podizanje razine kvalitete usluge, a visoka klasa hotela nosi sa sobom i obrazovane menadžere. Smatram da je važno naglasiti da je rizik od popunjavanja ka-

paciteta poslovanja isključivo u rukama poslovnog sektora, koje je već pokazalo značajan interes za ulaganje upravo u golfske resorte. Na nama je svima zajedno (sva mjerodavna ministarstva, lokalna zajednica i, naravno, APIU) da im omogućimo što bolje uvjete i da im pomognemo u ostvarivanju svojih projekata”, izjavio je ravnatelj APIU Slobodan Mikac. Ulaganje u taj sektor podiže cjelokupnu kvalitetu usluge u turizmu, što je jedna od najvažnijih komponenti u privlačenju gostiju, a pomoći će i u izgradnji Hrvatske kao zemlje visokokvalitetnoga turističkog odredišta. Mikac naglašava kako će ulaganja u golfski turizam pomoći u smanjivanju fiksnih troškova, te će povećati iskoristivost potencijalnih i već postojećih lokacija na kojima je predviđena izgradnja igrališta za golf. Velik je broj zainteresiranih za ulaganje, a APIU, te državna i lokalna vlast moraju stvoriti što bolje uvjete koji će omogućiti realizaciju projekata.

Vodič za investitore napravljen je poglavito zbog velikoga broja upita stranih investitora koji žele ulagati u ovaj segment turizma kako bi im se olakšala procedura, sakupljanje potrebne dokumentacije te informacije o potencijalnim lokacijama. U vodiču su navedene 53, a koliko će ih se ostvariti, ovisit će o dobi-

vanju lokacijskih dozvola. Danas u svijetu postoji oko 35 000 golfskih igrališta, a tim se sportom bavi više od 100 milijuna ljudi. U Europi najveći broj igrališta postoji u Engleskoj, oko 2 000, Njemačka ih ima 600, susjedna Austrija 160, a Češka čak 60.

Hrvatska trenutačno ima dva igrališta za golf s 18 rupa, Brijuni i Krašić, i jedno igralište s devet rupa u Zagrebu pa je više nego očito da, ako želimo konkurirati u ovom turističkom segmentu, što žurnije moramo ulagati u nove terene. Poziv je ovo i našim iseljenicima koji se s golfom susreću u većini zemalja u kojima žive. Treba reći kako se ekološki segment dosad javljao kao ograničavajući čimbenik pri izgradnji, no sve su studije pokazale kako je golfski teren manje štetan od primjerice polja kukuruza ili pšenice, što dokazuje i velik broj igrališta u ekološki osviještenim zemljama Skandinavije i diljem EU-a. Projekte APIU podržali su Vlada s premijerom Ivom Sanaderom na čelu i predsjednik Republike Hrvatske Stjepan Mesić. ■

CB Golf is very interesting for Croatia not only as a sport, but above all as a form of investment into high-end tourism and an extension of the tourist season, that could last up to ten months in Croatia.

Napisao: **Luka Capar**

Od vrhunskog boksača do vrhunskog ekopoljoprivrednika

Od pionirskog i riskantnog ulaganja do danas je izraslo Eko-imanje Mavrović s 300 ha zemlje na kojem se ekološki uzgaja 15 različitih vrsta žitarica i uljarica. Pekarski proizvodi od Željкова brašna i sjemenja mogu se kupiti u mnogim hrvatskim gradovima

Željko Mavrović ponosno pokazuje svoje pekarske proizvode

Naše iseljeničtvo s podjednakim je oduševljenjem kao i mi u domovini 90-ih godina pratilo sjajnu karijeru jednog od najboljih hrvatskih športaša svih vremena - boksača Željka Mavrovića. Međutim, vjerojatno mnogi naši sunarodnjaci ne znaju da je momak s prepoznatljivom irokez frizurom danas jedan od naših najzanimljivijih poduzetnika. Uspjehe u boksačkom ringu zamijenio je uspjesima na oranicama na kojima se bavi ekološkom poljoprivredom i proizvodnjom ekološke hrane.

Dječak iz skromne radničke obitelji iz zagrebačkog naselja Srednjaci (Šaka

sa Srednjaka) počeo se kao tinejdžer baviti boksom. Postaje prvak Balkana, na Olimpijadi u Barceloni 1992. stiže do četvrtfinala, a zatim odlazi u profesionalce. Godine 1995. osvaja titulu europskog prvaka u teškoj kategoriji koju brani sve do 1998. Ključan meč u njegovoj blistavoj karijeri jest borba za svjetsku titulu protiv Lennox Lewisa 1998. u koju je kao ravnopravan suparnik poražen na bodove nakon dvanaest rundi. Tim nezaboravnim mečom Željko se zapravo oprostio od profesionalne boksačke karijere u kojoj je samo jednom poražen.

DILJEM SVIJETA BODRILI GA NAŠI ISELJENICI

Mavrović posebno ističe kako su ga u svim njegovim mečevima u inozemstvu

pratili i bodrili iseljeni Hrvati. Napose je bio vezan za hrvatsku zajednicu u Berlinu s kojom se zbližio početkom 90-ih, kad je trenirao u Njemačkoj. Također, boraveći često u SAD-u, upoznao je mnoge naše ljude.

Budući da se često tijekom bavljenja vrhunskim športom susretao s problematikom zdrave prehrane, počela ga je sve više zanimati ekološki uzgojena hrana. Potkraj karijere prelazi na tzv. makrobiotičku prehranu. Kad je izgubio meč protiv Lewisa, novinari su nerijetko isticali da je tomu kumovao nov način prehrane s nedostatnim udjelom proteina. "U to sam vrijeme imao potrebu spojiti vrhunski šport s ostavštinom naših predaka. Nažalost, to u borbi protiv Lewisa nije bilo djelotvorno." Taj poraz ostavio je dubok trag u Željkovu životu, od kojeg se dugo oporavljao.

Tvrdi da mu je boks bio jedinstvena životna škola koja mu je naposljetku omogućila nov početak. "Upravo ti ekstremni oblici života dali su mi odgovore na najteža pitanja: kako se nositi s bolom, kako se nositi s krajnjim oblicima izdržljivosti... Biti prosječan, biti u sivilu nije moj put, iako ne kažem da se na taj način ne može. Ja sam uvijek tražio ekstremne situacije, a iz njih sam najbolje i najviše učio", kaže Željko.

Godine 2000. kupuje stotinjak hektara zemlje u Slobošćini, malom selu u požeškom kraju, i ondje započinje ekološku proizvodnju žitarica. Od pionirskog i riskantnog pothvata do danas izraslo je Eko-imanje Mavrović s 300 ha zemlje na kojem se uzgaja 15 različitih vrsta žitarica i uljarica. Pekarski proizvodi od Željкова brašna i sjemenja mogu se kupiti u mnogim hrvatskim gradovima. Iz zagrebačkog pogona tvrtke Mavrović Eko Klara svakodnevno izlazi tridesetak tisuća kruhova i peciva i distribuira se

Napisao: **Hrvoje Salopek**

Peciva proizvedena od ekološki uzgojenih žitarica

putem velikih trgovačkih lanaca u Zagrebu, Karlovcu, Sisku, Varaždinu... Sličan pogon postoji u Rijeci koji opskrbljuje riječku regiju. U pogonima u Slobštini, Zagrebu i u Rijeci Mavrović zapošljava stotinjak radnika. U skorije vrijeme očekuje se širenje Mavrovićevih proizvoda i u druge, još "neosvojene" krajeve.

EKOPOLJOPRIVREDA U NAS JE TEK U ZAČECIMA

Više od trideset vrsta raznih kruhova i peciva proizvodi se isključivo na tradicionalan način. U tijesto se ne stavlja kvasac, nego se ono diže prirodnim kvascima koji su prisutni u zraku. Također se ne upotrebljavaju ni aditivi. Dizanje tijesta postiže se tako da se od dana ranije ostavlja dio tijesta koji se miješa s novom mješavinom. Tom su metodom kruh pekli žene u doba kad se nije moglo kupiti kvasca. Mavrovićev se kruh stoga diže satima, umjesto desetak minuta kao u standardnoj pekarnici. Svi se pekarski proizvodi k tomu oblikuju ručno.

Mavrović se bavi i edukacijom. Njegov Eko-centar Mavrović posjećuju skupine školaraca, ekologa i poljoprivrednika koji žele učiti o ekološkoj poljoprivredi u praksi. "Svima koji misle tim poslom doći do brze zarade poručujem da taj posao nije za njih i sigurno će

propasti. Onaj koji krene samo iz interesa, čim naiđe na prvu poteškoću, odustat će. I moj je početak bio težak. Trebalo je silnog strpljenja i rada. Sada već drugu godinu zaredom poslujem značajno pozitivno."

Željko je nedavno najavio i prvu proizvodnju ekokulena. Riječ je o tradicionalnoj slavonskoj deliciji koju kani proizvoditi isključivo od mesa svinja uzgojenih i hranjenih na ekološki način.

Hrvatska u ekološkoj poljoprivredi uvelike kaska za razvijenim europskim zemljama. Mavrović smatra da imamo golem potencijal upravo u toj sve popularnijoj grani poljoprivrede. "Ekološka poljoprivreda u nas je tek u začecima. Malo je zainteresiranih, odnosno, bolje rečeno, onih koji se uistinu i bave ekopoljoprivredom. Jedno od glavnih ograničenja jest nizak stupanj znanja i informiranosti. Hrvatska ima prirodne potencijale za ekološku poljoprivredu, a samo je 0,37 posto ukupnih poljoprivrednih površina pod ekouzgojem, dok je europski prosjek 10 posto. U ovom je dijelu Slavonije

između trideset i četrdeset sela u ratu srađeno sa zemljom. Mali se broj ljudi vratio u svoj zavičaj i goleme površine obradivoga tla leže puste u šikari. Ipak, stvari se polako kreću nabolje", kaže Mavrović i poziva zainteresirane iseljene Hrvate koji žele ulagati u Hrvatsku da razmotre mogućnost ekološke poljoprivrede. Tvrdi da se svim silama moramo boriti za što više površina koje će se obrađivati na ekološki način. "Vjerujem da će planet kroz neko skoro vrijeme početi živjeti, nazovimo to tako, u jednom ekološkom okružju, u jednom ljepšem i boljem svjetlu, da će naša djeca doživjeti čiste, zelene površine na kojima buja život, da zemlja bude živa zemlja, da ljudi koji se hrane na toj zemlji dobiju pravi plod koji donosi pravu energiju, zdravlje, imunitet i dugovječnost." ■

CB In the 1990s we all enthusiastically followed the brilliant career of one of the best Croatian athletes of all time – boxer Željko Mavrović. Many of our compatriots, however, probably do not know that Mavrović is also a very successful businessman who is active in ecological agriculture and the production of ecological food.

Na imanju u Slobštini često se održavaju radionice i predavanja

Na vrhuncu boksачke karijere Mavrović je počeo izbjegavati jesti meso. Na konstatacije stručnjaka da će mu smanjeni unos mesnih proteina prouzročiti pomanjkanje agresivnosti u ringu odgovorio je: "Uspjehe u boks ne bih povezivao s agresijom i ljutnjom. Kad dođeš u ring nakon šest mjeseci priprema, dolaziš u kut i imaš pred sobom izazov koji moraš pobijediti, a pri tom agresija ne pomaže. Najlakše je boksati s onim koji je u ring ušao ljutit. Kad vidiš takvog boksачa, samo pomisliš 'Hvala ti!'. Naime, u ringu nema vremena za racionalno razmišljanje o tome što ćeš učiniti, nego spontano iz sebe izvlačiš poteze koje si uvježbao. To je stvar osjećaja i moraš biti miran, inače ćeš samo griješiti".

DIRLJIV SUSRET S HRVATSKOM

Prvi susret s pradomovinom Hrvatskom bio je dirljiv i vrlo emotivan za sve potomke naših Hrvata, koji su uglavnom treća generacija i ne znaju hrvatski jezik, ali su zahvaljujući predcima s ponosom uspjeli sačuvati svoje korijene i svoju kulturu

Zasigurno će članovi folklorne grupe "Naša zemlja" iz dalekog Čilea, zauvijek pamtit i svoju hrvatsku turneju koja je u organizaciji Hrvatske matice iseljenika održana od 27. lipnja do 12. srpnja 2007. Prvi susret s pradomovinom Hrvatskom bio je dirljiv i vrlo emotivan za sve potomke naših Hrvata, koji su uglavnom treća generacija i ne znaju hrvatski jezik. Dosada nisu poznavali ni pradomovinu Hrvatsku, o kojoj su uglavnom slušali najljepše priče svojih djedova i baka koji su golemu ljubav spram voljene Hrvatske prenijeli i na svoje potomke. Vidjelo se to i osjetilo tijekom cijele turneje i brojnih susreta s njihovim potomcima koje su pronalazili s pomoću fotografija i pisama. Sada kada su upoznali svoju pradomovinu, jako su se vezali uz nju i dali su si u zadatak posjetiti je opet za dvije godine. "Ovaj put je još više povezao grupu. Istaknuli su, kada se vrate u Čile, da će intenzivnije raditi na učenju i drugih plesova iz domovine, a oduševile su ih i klapu, pa im je želja osnovati i klapu", istaknula je Gordana Vojvodić, voditeljica Ureda ravnateljice HMI-a i organizatorica turneje hrvatskih folklornih skupina iz Australije, Kanade i Čilea po Hrvatskoj.

TURNEJA OD JUGA DO SJEVERA "LIJEPE NAŠE"

Dvotjedna turneja dragih gostiju iz Čilea krenula je iz hrvatske metropole, Zagreba, a nastavljena prema Plitvica, gdje su razgledom Nacionalnog parka doživjeli prvo oduševljenje prirodnim ljepotama Hrvatske. Potom ih je put odveo do Dubrovnika, koji svakoga zadivljuje ljepotom, gdje su imali dojmljiv nastup ispred crkve sv. Vlahu. Nastavak puta vodio je prema Korčuli, Makarskoj, Splitu, te prema Braču, gdje su doživjeli najdirljivije trenutke svoje turneje. Ondje su mnogi

Napisala: **Željka Lešić**

Grupa Naša zemlja izvodi nacionalni ples Čilea Cueca

potražili svoje rođake, raspitujući se kod susjeda mještana za prezimena rođaka. Uistinu je bilo dirljivo gledati te mlade ljude kada uz pisma i fotografije pronalaze rođake, ne skrivajući suze od radosti što su ih pronašli. "Našli smo svoje rođake"! veselo bi uzviknuli. Koliko je samo bilo emocija u tim trenucima! Tijekom boravka na Braču posjetili su malo selo

Na Đakovačkim vezovima

Škrip, koje je godine 2004. posjetio predsjednik Čilea Sr. Ricardo Lagos Escobar, zatim Vidovu goru, najveće brdo na otoku, te Mircu, gdje su doživjeli pučku feštu, potom Supetar, gdje su bili gosti gradonačelnika Antuna Kirigina s kojim su imali zajednički ručak, a u večernjim satima gosti iz Čilea imali koncert ispred crkve Navještenja Marijina. Posjet Bolu bio je određen za kupanje na prelijepoj plaži i druženje s Nevenom Barićem, prijateljem koji je boravio u Čileu, te grupu ugostio ručkom ponajprije zbog simpatija prema jednoj njezinoj članici, a Pučišćima za susret s polaznicima Matičine škole "Hrvatsko narodno ruho" i kratki tečaj o oblačenju nošnji kod prof. Forijana, večerom s polaznicima škole, te koncertom koji je folklorna skupina "Naša zemlja" darovala polaznicima i mještanima Pučišća. Puni emocija napuštaju Brač, te trajektom odlaze za Split, te kreću put Zadra i Petrcana, gdje su imali

prigodu s članovima mjesne klape družiti se u tipičnoj konobi. Ondje su shvatili što je to toliko opjevana konoba.

Put prema Slavoniji započeo je posjetom Osijeku, te odlaskom za Bošnjake, gdje su sudjelovali na žetvenim svečanostima. Bošnjaci su ih oduševili žetvenim običajima koje su prvi put doživjeli te mnogobrojnim šarolikim nošnjama. Slijedio je posjet Orahovici, gdje je bilo priredeno druženje s domaćim folklornim društvom, te zajednički koncert. Oduševljenje Slavonijom nastavljeno je sljedećeg dana u Đakovu, gdje su bili sudionici 41 "Đakovačkih vezova" i koje ih je, kako kažu, "oborilo s nogu". Mnogi su isticali kako su počašćeni što su sudionici tako velike folklorne svetkovine koja ih je uistinu oduševila i iznenadila svojom veličinom i brojem sudionika odjevenih u prelijepo narodno ruho. Uslijedio je zatim put prema Vukovaru, razgled grada, te posjet Ovčari i Memorijalnom groblju, gdje su položili vijenac za sve poginule branitelje Vukovara. Dirnuti tragedijom Vukovara, kreću put Zagreba u kojemu je otpočela i završena njihova turneja.

POSJET HRVATSKOJ MATICI ISELJENIKA

Za posjeta Hrvatskoj matici iseljenika grupu iz Čilea na španjolskom jeziku pozdravio je zamjenik ravnateljice HMI-a Domagoj Ante Petrić. Nakon riječi dobrodošlice uslijedila je razmjena prigodnih darova, uz suze radosnice. Tom je prigodom voditeljica grupe Tatjana Arzić članovima grupe pokazala Matičin dar - mušku posavsku nošnju. Fotografiranjem zamjenika Petrića s darovanim čileanskim pončom, te s izvedbom pjesme go-

stiju "Kada dođeš u Čile", čiju su zadnju strofu otpjevali na hrvatskome, baš kao i na svim koncertima, dokončano je lijepo druženje u kući svih iseljenih Hrvata.

Nakon HMI-a uslijedilo je primanje u Ministarstvu kulture, gdje su ih darovali bisernicom i bračom, toliko potrebnim instrumentima koje im je za posjeta Čileu u svibnju obećao ministar Božo Biškupić. Nakon razgleda Zagreba i primanja u rezidenciji čileanskog veleposlanika u Zagrebu, organiziran je posjet Hrvatskom saboru, te odlazak u Odranski Obrež, gdje je priređen

i orkestar, te postaje jedina hrvatska folklorna skupina u Čileu s vlastitom instrumentalnom pratnjom. Grupu "Naša zemlja" čine sinovi, unuci i prauunci hrvatskih useljenika. Većina njih su studenti i mladi sveučilišni profesionalci koji s ponosom čuvaju svoje korijene koje su na njih prenijeli očevi, djedovi, pradjedovi. Posjet pradomovini gosti su doživjeli kao dosanjani "životni san" o zemlji koju su njihovi predci poput svetinje čuvali u dubini svoga srca. S velikom ljubavlju prenijeli su je na potomke, i to vrlo uspješno, kako smo mogli

S gradonačelnikom Supetra
Antunom Kiriginom

zajednički koncert i druženje s domaćim folklornim društvom "Sveta Ana". Tim koncertom završena je uspješna turneja gostiju iz Čilea za čije su uspjehe u pradomovini i domovini im Čileu zaslužni voditeljica grupe Tatjana Arzić i Davor Marić, voditelj glazbenika u grupi, osnovanoj u ožujku 1996., kada je počela djelovati kao plesna grupa. Od rujna 2005. godine grupa dobiva

vidjeti i doživjeti prigodom boravka u voljenoj im Hrvatskoj. ■

CB The members of the Naša zemlja (Our Land) folklore ensemble from distant Chile will surely forever remember their Croatia tour, organised by the Croatian Heritage Foundation from June 27th to July 12th of this year. The first meeting with the old country was touching and very emotional for the descendants of our Croats, most of them third-generation Chileans who do not speak Croatian.

Susret s KUD-om "Sv. Ana" iz Odranskog Obreža

Izlet na Korčulu

SURET DUBROVČANA IZ SAD-a

Već drugu godinu zaredom dva kluba Dubrovčana iz SDA-a, "CLUB DUBROVNIK" iz New Yorka i "CLUB LIBERTAS" iz San Pedra, u suradnji s dubrovačkim područnim uredom Hrvatske matice iseljenika, priredili su susret Dubrovčana iz Amerike u rodnome gradu. Ovogodišnji susret održan je u subotu 28. srpnja u novoobnovljenom restoranu "Mimoza" na Pilama.

Susretu dubrovačkih Amerikanaca nazočili su i dubrovačka gradonačelnica Dubravka Šuica, te Neven Jurica, veleposlanik Republike Hrvatske u Washingtonu.

Hrvatski iseljenici nisu skrivali radost druženja u domovini i u rodnome gradu, to više što je nastup Folklornog ansambla "Lindo" iz Čilipa uvećao susret. Pozdravne su riječi uputili predsjednik CLUBA DUBROVNIK iz New Yorka Šime Šimunović, gradonačelnica Dubravka Šuica, te veleposlanik Neven Jurica.

Druženje, uz lijepu pjesmu nastavljeno je do kasno u noć, a ovaj drugi po redu susret dubrovačkih Amerikanaca izazvao je veliko zanimanje novinara. Već je sve dogovoreno za ponov-

Sljeva nadesno: Silva i Davor Givoje, Neven Jurica, Dubravka Šuica, Maja Mozara, Šime Šimunović - predsjednik kluba Dubrovnik iz New Yorka, Toni Pinezić; čuče: Vesna i Srđan Givoje

no druženje sljedeće godine, uz nastojanje da se, uz iseljene Dubrovčane, sastanu iseljenici s područja cijele Dubrovačko-neretvanske županije kojih ima gotovo na svim kontinentima. ■

Napisala: **Maja Mozara**

Iseljeničke vijesti

TRADICIONALNI PIKNIK VILE VELEBITA

ŠVICARSKA - Udruga "Vila Velebita" osnovana je početkom devedesetih godina u Schaffhausenu i okuplja Ličane s područja Schaffhausena, ali ima i članova iz gotovo svih dijelova Švicarske. Učlanjuju se redovito obitelji i plaćaju obiteljsku članarinu. Trenutačno su 124 obitelji učlanjene u udrugu i broj članova

redovito se povećava raste. Nemaju problema ni s podmlatkom. Dvapat godišnje članovi udruge organiziraju piknik za članove i prijatelje. U subotu 1. rujna ponovno su se okupili u Schaffhausenu, na prostorima oko streljane Brandtobel. Druženje uz ličke specijalitete, sportska nadmetanja i zabavni program već je mnogo godina mamac za sve Hrvate u Schaffhausenu i okolnim kantonima. Tako je i u subotu, tijekom popodneva i večeri, ovom pikniku nazočilo oko 600 Hrvata.

POTPORA VLADE VICTORIJE HRVATSKIM ISELJENICIMA

AUSTRALIJA - Nakon vijesti da su dvije hrvatske udruge iz Geelonga dobile financijsku pomoć vlade države Victorije, saznajemo da je i hrvatska skupina iz jugoistočnog Melbournea također dobila potporu koja im je bila više nego potrebna. Croatian Catholic Welfare Association Inc. koja djeluje u Hrvatskom katoličkom centru u Springvaleu (Keysbough) dobila je ukupno 1 500 dolara potpore za organizaciju i poboljšanje uvjeta rada.

KANADSKI VIVODINCI PROSLAVILI BLAGDAN SV. LOVRE

KANADA - Blagdan sv. Lovre posebno štiju naši iseljenici u Mississaugi podrijetlom iz Vivodine. Oni su 11. kolovoza misnim slavljem u crkvi hrvatske katoličke misije proslavili zaštitnika svoje stare rodne župe, po domaću sv. Lovreča. Zamisao o zajedničkom slavljenju blagdana patrona zavičajne župe potekla je od vivodinskog župnika Andrije Markača, koji je prije 12 godina za jednog od pohoda svojim iseljenim župljanima predložio da se osnuje društvo "Sv. Lovre - Lovreča Vivodina". U Mississaugi, kanadskom gradu u kojem živi najveći broj iseljenih Vivodinaca, osnovano je društvo koje okuplja više stotina iseljenih Hrvata podrijetlom iz Vivodine.

Riječ je o jednoj od deset multikulturalnih udruga u regiji Mor-dialloc-Bentleigh koje su zajedno dobile više od 31.000 AUD od Vlade. Ovaj krug potpora dio je programa Bracksove vlade za victorijske multikulturalne skupine u ukupnom iznosu od 3,6 milijuna dolara, a potpore se dodjeljuju putem Victorian Multicultural Commissiona.

Dan kad berlinski Marul nije sam

Iako je berlinskim ulicama i trgovima uvijek živo, oko spomenika Marku Maruliću još je življe posebno u vrijeme pjesnikova rođendana - 18. kolovoza. Pridruže se u to vrijeme, kao i ove godine, našem Marulu i Nijemci i Hrvati

U velikom gradu poput Berlina, pravom gigantu i svjetskoj metropoli, život teče ubrzano kao na kakvoj pokretnoj vrpci bez kraja i zaustavljanja. Tako bučno i brzo je i kraj vijećnice u berlinskoj općini Wilmersdorf. Tek malo je mirnije i tiše iza ove općinske zgrade na Trgu Julius Morgenroth, gdje na travnatu, njegovanu nasadu, usred njemačke metropole stoji u punoj visini od gotovo četiri metra i težini od 800 kilograma, brončani spomenik hrvatskom književnom velikanu i legendi - Marku Maruliću. Doduše, ovaj berlinski Marul tek je sedmogodišnjak, no obilježje je koje podsjeća na prolaznih 557 ljeta od rođenja "hrvatskog Goethea", kako ga opisuju Nijemci.

Europski humanist, filozof, mislilac, autor djela pisanih na latinskom, talijanskom i hrvatskom i prevedenih na brojne svjetske jezike, tvorac "Judite", epa koji je čak 1501. godine pisan u hrvatskom jeziku - sve to potpuno opravdava ime "otac hrvatske književnosti", kojim je Marko Marulić smješten u red hrvatskih velikana. A opravdava i nastajanje i postavljanje Marulova spomen-obilježja u njemačkome glavnom gradu.

Pisani zapisi koji su pratili svečano postavljanje spomenika godine 2000. govore da je dvije godine prije toga, ideju o spomenu Maruliću berlinskim zastupnicima iznio današnji premijer dr. Ivo Sanader za ondašnjega službenog posjeta Berlinu. Kao mjesto postavljanja spomenika izabrana je općina Wilmersdorf koju za Split, rodni grad pjesnikov, veže dugogodišnja partnerska suradnja. Tako je Berlin za 550. pjesnikov rođendan i 30. obljetnicu partnerstva Splita i Berlina, postao bogatiji za Marulov spomenik, rad Slavomira Drinkovića, akademskog slikara iz Zagreba. Na čelu odbora za postavljanje spomenika bio je dr. Ivo Sanader, sudjelovale su hrvatske udruge i

Okupljeni Hrvati i Njemci ispred spomenika Marku Maruliću u Berlinu

društva, kao i Hrvatska katolička misija, a suradnju je pružilo i Veleposlanstvo RH, dok je koordinaciju Projekta preuzeo berlinski poduzetnik, danas pokojni Ivan Zrno.

Na spomeniku je zapisano "Marko Marulić 1450 – 1524, hrvatski pjesnik i europski humanist. Podignuto od partnerskog grada Splita i berlinskih Hrvata".

Iako je berlinskim ulicama i trgovima uvijek živo, oko spomenika Marku Maruliću još je življe posebno u vrijeme pjesnikova rođendana - 18. kolovoza. Pridruže se u to vrijeme, kao i ove godine, našem Marulu i Nijemci i Hrvati. Pa spomen-cvijeće iz dubokog poštovanja, poslože našem velikanu pisane riječi – pod noge. Prošlogodišnjim renoviranjem statue, koje je financirala grupa poduzetnika iz Splita, a izveo ga je poznati njemački kipar i slikar Wulfried Henk-

stenberg, berlinski je Marul dobio novo "ruho" i tehničku zaštitu od propadanja pod zubom vremena. Na Trgu Julijus Morgenroth kod vijećnice Wilmersdorfa dočekivat će ovaj slavni brončani Splićanin i ubuduće svoje hrvatske i njemačke čestitare. Tu prigodu rijetko propusti Monika Thiemen, gradonačelnica općine Charlottenburg – Wilmersdorf, velika prijateljica Hrvatske i njen suradnik Jochen Goetz, počasni građanin Splita, a njima se redovito pridruže predstavnici Saveza hrvatskih društava Berlina. Tako je 18. kolovoza već tradicionalno dan kada naš Marul u Berlinu nikada nije sam! ■

CB The German and Croatian aficionados of Marko Marulić traditionally gather in Berlin on the writer's birthday. And so it was again this year on August 18th when flowers were laid under the imposing monument in the Berlin quarter of Wilmersdorf.

Napisala: **Sonja Breljak**

Potrebna veća povezanost s hrvatskim iseljenicima u Čileu

“Mišljenja sam da bi HMI ovakve susrete trebao upotrijebiti kao plodno tlo da se veze ne izgube. Mladi su začuđeni ljepotom Hrvatske i prijamom kamo god su došli. Čvrsto su vezani s domovinom i takve susrete treba osnažiti, proširiti”, istaknuo je nakon turneje po Hrvatskoj gospodin Antun Domić

tlo, da se veze ne izgube. Mladi su začuđeni ljepotom Hrvatske i prijamom kamo god su došli. Čvrsto su se vezali s domovinom. Takve susrete treba osnažiti, proširiti. Jer, ovi mladi Čileanci hrvatskih korijena otišli su, treba ići dalje, da se ne ostane samo na ovom posjetu, već treba raditi na tome da i drugi dođu u Hrvatsku. Mišljenja sam kako bi se Hrvatska trebala više povezivati s našim iseljenicima u Čileu. Za mene je ta suradnja veoma mala.

Jeste li zadovoljni organiziranom turnejom?

— HMI je vrlo dobro organizirao turneju. Imali smo prigodu posjetiti gotovo cijelu Hrvatsku od Dubrovnika, Brača, Korčule, Plitvica, do Osijeka, Vukovara i Đakova. Svagdje smo se osjećali kao da smo došli kući. Naši su mladi bili ponosni i presretni što su nastupali u Dubrovniku ispred crkve sv. Vlaha i na poznatoj međunarodnoj smotri folkloru “Đakovački vezovi”. Velika je to čast i zadovoljstvo! Dobro su predstavili naše folklorae na nastupima i svagdje smo dobili veliki pljesak. Hrvati su nam pljeskali iz srca.

Proveli smo dosta vremena u autobusu, što je bilo neizbježno s obzirom na udaljenosti između gradova koje smo pohodili. No i u autobusu se može provesti korisno vrijeme pričajući o Hrvatskoj i njezinoj povijesti, te o prirodnim ljepotama kojima je darivana.

Što Vas je najviše dirnulo na tom putu?

— Ja sam deset puta bio u Hrvatskoj i mnogo toga sam vidio. Obradovao sam se posjetu Korčuli koju sam prvi put posjetio. Jako je lijep gradić. Također do sada nisam bio u Osijeku, Vukovaru, Đakovu. Slavonija me se dojmila kao jedna velika bogata livada.

Neposredno prije povratka u svoju drugu domovinu Čile, ugledni hrvatsko-čileanski znanstvenik i književnik Antun Domić, posjetio je Hrvatsku maticu iseljenika i za naš mjesecnik Maticu dao intervju. Ugledni hrvatski iseljenik boravio je u Hrvatskoj zajedno s folklornom skupinom “Naša zemlja” (Santiago de Chile) koja je u organizaciji HMI-a bila na dvotjednoj turneji po Hrvatskoj.

Kako ste, gospodine Domiću, doživjeli ovaj posjet domovini Hrvatskoj?

— Naš posjet Hrvatskoj imao je dva aspekta: posjet Hrvatskoj i potragu za korijenima, obiteljima na otoku Braču, jer smo gotovo svi podrijetlom Bračani. Dirljivo je bilo gledati susrete s obiteljima koje su sa slikama u rukama tražile svoje rođake među mladim Čileancima, i kada su se mladi Čileanci raspitali o svojim rođacima. Bilo je tu mnogo suza i dirljivih susreta.

Mišljenja sam da bi HMI ovakve susrete trebao upotrijebiti kao plodno

Napisala: **Željka Lešić** Snimio: **Žorži Paro**

Budući da su mi drage starine, oduševio me stari dio Osijeka – Tvrđa, koja se, kako vidim, obnavlja i tomu se radujem. Posjet Vukovaru bio je uistinu dirljiv i tužan, no to je dio naše povijesti i moramo se pokloniti herojima Vukovara. Memorijalno je groblje uređeno, no mišljenja sam kako bi bilo dobro da Vukovarci tiskaju brošuru u kojoj će u kratkim crtama biti ispisana događanja na ovim prostorima tijekom Domovinskog rata. Vodič nam je ispričao što se događalo u Vukovaru, no, kada se ode iz grada, ne zapamti se cijela priča o Vukovaru. Stoga bi takva brošura ostala kao trajni zapis koji bismo i drugima u Čileu pokazivali. Naravno, morala bi biti napisana na španjolskom ili engleskom kako bi ih potomci Hrvata mogli razumjeti.

Na turneji Naša zemlja Antun Domić u društvu s Julijom Ziede Diaz

Postoji li dio Hrvatske koji još niste posjetili?

— Ne poznajem Istru. Sve ostalo sam posjetio po nekoliko puta, pa bih volio

posjetiti i Istru. Nedostaje mi još znanje o kulturi i povijesti Istre. Stoga bih jako želio posjetiti Istru koja je tek nakon Drugoga svjetskog rata pripala Hrvatskoj.

U razgovoru s matičinom novinarkom

Ostao vjeran svojim, hrvatskim korijenima

Antun Domić, ugledni znanstvenik i promotor znanstvenika iz domovine i znanstvenika hrvatskog podrijetla koji djeluju u Čileu, objavio je osam knjiga: "Znanstvenici iz Hrvatske i čileansko-hrvatski znanstvenici", objavljena 2005. u Santiagu, "Kratka povijest Brača", 1995., "Kratka povijest Dalmacije", 2000., "Kratka povijest Hrvatske do 1991.", objavljena 2004., potom "Pripovijetke", 2002., "Kratki pregled hrvatske književnosti", 2005., "Poezija u životu", Santiago, 2005., te "Kronike i priče", objavljenu 2006. u Santiagu.

Domić je rođen u Ložišću na otoku Braču 1919. godine, a s ocem i majkom se 1927. iselio je u Antofagastu (Čile). Nakratko se s obitelji vraća u Zagreb 1930., da bi se 1932. godine ponovo iselili u Antofagastu. U Santiago odlazi 1933. godine i u njemu ostaje živjeti do današnjih dana. Oženjen je s Haydée Tomičić Papić i imaju četvero djece: Antuna rođenog 1951. (doktor matematike), Dabora, rođenog 1953. (inženjer matematike), Haydée, rođena 1954. (dr. nuklearne medicine), te Dalmu, rođenu 1956. (sveučilišna profesorica filozofije).

Inženjer, znanstvenik i književnik Antun Domić je radio na željeznici, na sveučilištu, te je bio savjetnik privatnih tvrtki i Ministarstva gospodarstva. Iako dugi niz godina živi u Čileu, ostao je vjeran svojim, hrvatskim korijenima.

Kako ocjenjujete suradnju s HMI-om?

— Suradnja je dobra, no treba je još više osnažiti i, kako sam već i spomenuo, potrebno je raditi na što većem jačanju veza između Hrvatske i Čilea. Potrebno je više susreta i ovakvih turneja na kojima se potomci naših iseljenika upoznaju sa svojim korijenima.

Što se tiče mjesečnika Matica, njime sam se koristio i prigodom pisanja svojih knjiga, no mišljenja sam da nedostaju tekstovi na španjolskom jeziku. Potomci Hrvata ne znaju hrvatski jezik, a veoma je važno da se čitanjem bolje upoznaju sa svojom pradomovinom.

Koja bi bila Vaša poruka iseljenicima diljem svijeta?

— Poručujem im da dođu u Hrvatsku i da ovdje imaju dobre veze s predcima, te da proširuju hrvatstvo gdje god bili.

Napisali ste dosta knjiga o hrvatskoj povijesti i književnosti. Imate li u planu napisati još koju knjigu?

— Ostale su mi dvije knjige o našim humanistima, koje sam htio napisati. Bilo je u planu, no ne mogu više. Nemam baš ni materijala za pisanje. Ostalo je to za budućnost, da ta djela napiše netko drugi. No, potomke Hrvata u Čileu zanimaju druge teme. ■

CB On the eve of his return to the second homeland of Chile, eminent Croatian-Chilean scientist and writer Antun Domić visited the CHF and gave an interview for our Matica monthly. Domić was born in Ložišće on the island of Brač in 1919, and left for Antofagasta (Chile) with his mother and father in 1927.

DVADESETA OBLJETNICA PJEVAČKOGA ZBORA U NARDI

MAĐARSKA – Mnoštvo se uzvanika odazvalo pozivu "Jačkarnog (pjevačkog) zbora" da bi svojom nazočnošću uveličalo proslavu 20. obljetnice te vrijedne gradišćansko-hrvatske udruge. U predvorju župne crkve služena je misa na otvorenom koju su služili vlč. Joško Banfić i vlč. Josip Vidović. Misu je pjevanjem pratio mješoviti pjevački zbor. Nakon mise održan je svečani program zbora u šatoru mjesne krčme. Kako je najavila voditeljica zbora Magda Horvat-Nemeth, zbor će uskoro izdati i svoj CD u povodu 20. obljetnice.

HRVATSKI GIMNAZIJALCI IZ BUDIMPEŠTE U DUBROVNIKU

DUBROVNIK - Zadnje dane kolovoza u Dubrovniku su proveli učenici Hrvatske gimnazije iz Budimpešte. Gotovo svake godine svoje maturralno putovanje potkraj ljeta organiziraju na krajnjem jugu Lijepe naše. Voditeljice puta su profesorice Anica Nemet, Marika Kričković, te Jelica Drajko. Posjet Dubrovniku bila je prigoda

i za susret s Dinkom Šokčevićem, sveučilišnim profesorom, koji neumorno proučava povijest Hrvata u Mađarskoj, a koji je potkraj kolovoza sudjelovao na znanstvenom skupu u Dubrovniku. Četrnaestero gimnazijalaca zasigurno će se jednoga dana ponovno vratiti u Dubrovnik, a njihove profesorice već sljedeće godine.

TRADICIONALNO HODOČAŠĆE GRADIŠĆANSKIH HRVATA

AUSTRIJA - Stoljećima gradišćanski Hrvati hodočaste na posljednju nedjelju u kolovozu u znamenito austrijsko marijansko svetište Mariazell ili, kako ga gradišćanski Hrvati zovu, Celja. Od 1923. prvo skupno hodočašće organizirao je istaknuti hrvatski svećenik i rodoljub Martin Meršić ml. Od tada gradišćanski Hrvati redovito potkraj kolovoza masovno odlaze na svoje "Hrvatsko shodišće" u Celju. Ove godine održano je 84. hodočašće koje je trajalo od 24. do 26. kolovoza. Tradicionalni vrhunac višednevnoga slavlja bila je nedjeljna sveta misa koju je predvodio Željezanski biskup Pavao Iby. Posljednjih je godina glavni organizator hodočašća dušobrižnik za gradišćanske Hrvate u Beču vlč. Tome Krojer.

VISOKA PRIZNANJA HRVATIMA U MAĐARSKOJ

MAĐARSKA - U sklopu proslave Dana državnosti Republike Mađarske, 20. kolovoza, u ime Ministarstva obrazovanja i kulture Republike Mađarske ministar István Hiller zaslužnim pojedincima i skupinama iz raznih grana kulture, umjetnosti i obrazovanja dodijelio je visoka odličja i priznanja. Među nagrađenima su i Orkestar Vizin mlađi i Trio Jasen iz Pečuha, glazbenici i pjevačice koje njeguju narodno blago Hrvata u Mađarskoj.

Do sada su nositelji priznanja Mladi majstori narodne umjetnosti iz redova Hrvata u Mađarskoj: 1986. Orkestar Vizin, stariji, 1993. Antun Vizin-Antuš i Franjo Dervar Kume, 2003. Andor Végh, 2007. Orkestar Vizin, 2007. Trio Jasen. Napomenimo kako je od Hrvata u Mađarskoj jedini nositelj naslova Majstor narodne umjetnosti gajdaš Pavo Gadanji iz Novoga Sela.

OMLADINSKI TABOR U UNDI

MAĐARSKA – U Undi, gradišćansko-hrvatskom selu na zapadu Mađarske, održan je od 26. do 29. srpnja "Omladinski tabor", tradicionalno višednevno okupljanje gradišćanskohrvatske mladeži iz Mađarske, Austrije i Slovačke. Glavni organizatori ovog, 14. po redu tabora, a drugog koji se održava u selu Undi, jest Undansko hrvatsko društvo i Društvo gradišćanskohrvatske mladine u Ugarskoj. Svaki dan su za sudionike tabora organizirane radionice, kvizovi, igraonice i zabave. Najatraktivnija je bila tamburaška radionica koju su vodili članovi poznatog benda Kristali iz Županje. Tabor je posjetio i predsjednik Hrvatske državne samouprave u Mađarskoj Mišo Hepp.

"MARLENE DIETRICH" ZA MOLIŠKE HRVATE

ITALIJA - Hrvatska glumica i pjevačica Ksenija Prohaska izvela je potkraj kolovoza tri predstave na hrvatskome jeziku u mjestima u kojima živi hrvatska manjina – Stifilci, Kruč i Mundimitar. Nastup Ksenije Prohaska održava se u okviru manifestacije "Molise Live", u organizaciji regije Molise i pod pokroviteljstvom talijanskoga Ministarstva kulture. Ksenija Prohaska, uz klavirsku pratnju Ivana Božičevića, izvodi "Marlene Dietrich" autora Ane Tonković Dolenčić, Vlatka Broza i Ivana Lea Leme.

Od siromašnog gastarbajterskog dječaka do milijardera

Nikad nisam zaboravio svoje hrvatske korijene, odakle potječem i siromaštvo u kojem sam živio

Prema srpanjskom izdanju austrijskog gospodarskog časopisa "Trend", među najbogatijim Austrijancima nalazi se i Hrvat Ronny Pecik. Taj rođeni Varaždinac s austrijskim državljanstvom posjeduje, prema procjenama uglednog "Trenda", ukupno 2,4 milijarde eura privatnog vlasništva te se nalazi na osmom mjestu najbogatijih Austrijanaca, a time je ujedno, ako ne najbogatiji, onda jedan od najbogatijih Hrvata uopće.

Tko je ikad upoznao 45-godišnjeg Ronnyja Ljubomira Pecika, nikad za njega ne bi pomislio da se taj danas vrhunski austrijski poduzetnik i ulagač prehranjivao radeći kojekakve pomoćne poslove kao konobar, perač automobila, radnik na benzinskoj crpki i sl. Godine 1965. kao trogodišnji dječak s majkom i očuhom te dvojicom braće, 13 godina starijim Ivom i deset godina starijim Mladenom, stiže u Beč. Entuzijast Pecik i danas je fasciniran time što je sve njegova mama radila kako bi obitelji uljepšala ne baš jednostavan gastarbajterski život u Austriji.

- Nakon što zbog negativnih ocjena nisam mogao nastaviti gimnazijsko školovanje, očuh mi je rekao da moram u zanat – prisjeća se Pecik.

Tako je 14-godišnji Ronny završio četverogodišnju stručnu školu za elektromehaničara jake struje. Sa 17 godina, zbog čestih svađa s očuhom, zauvijek je otišao iz roditeljskog doma, a s 19 već je postao otac i suprug.

- Kad sam odlazio od kuće, očuh mi je kazao da je siguran da ću se vratiti za najkasnije četiri tjedna. Prevario se: nikada se više nisam vratio, a s očuhom, koji je zapravo svojim postupcima i pljuska pridonio tomu da se rano osamostalim i sam se počnem brinuti o sebi, za što sam mu danas iznimno zahvalan, nisam

Ronny Pecik

progovorio ni riječi čak tri godine – ponosno kaže i dodaje kako se tada zarekao da će stjecati nova znanja jer je to jedina šansa za bijeg od siromaštva.

Ubrzo pohađa računalni tečaj. Stečeno informatičko znanje, kako se to poslije pokazalo, bilo mu je "odskočna daska" za ulazak u svijet bankara i burzovnih trgovaca. Nakon toga dobio je posao u banci te uz to radio više honorarnih poslova.

- Ubrzo mi je, zbog mojeg zanimanja za vrijednosne papire i burzovne poslove te u međuvremenu u Americi usavršenog informatičkog znanja, povjerenje da zajedno s kolegama iz ostalih banaka osnujem prvu austrijsku Burzu opcija. Devedesetih godina uspješno se penje na hijerarhijskoj ljestvici nekoliko austrijskih banaka. A u razdoblju od 1997. do 2000. godine bio je najbolje plaćeni bankar u Austriji. Unosna kupnja dionica jednog austrijskog koncerna 2003. godine i relativno brza prodaja iduće godine donijela je tom hrvatskom poduzetniku 70 milijuna eura čiste dobiti. Pothvat je to koji je pedantnom i lukavom, ali korektnom Peciku donio strahopoštovanje i nadimak "Đavolji general".

Prije četiri godine Pecik ulazi u partnerstvo s mnogo mlađim bankarom Georgom Stumpfom. Kupujući jedan koncern za drugim, Pecik i Stump, prvi kao financijski, a drugi kao upravljački mozak bečke tvrtke "Victory", dostižu bogatstvo od oko 4,8 milijardi eura. Na upit koji su mu planovi za budućnost, Pecik odgovara:

- Ne mogu više natrag, nego samo naprijed. Cijeloga ću života raditi, jer život bez rada za mene je nezamisliv. Stečeni novac jednostavno ću reinvestirati. Kako god to zvučalo banalno, želim kazati da mi novac nije na prvom mjestu, nego ljudi. Nikad nisam zaboravio svoje hrvatske korijene, odakle potječem i siromaštvo u kojem sam živio. Neobično mi je važno da i danas, kad više nisam siromašni "gastarbajterski sin", mogu svakom čovjeku pogledati u oči. ■

CB According to the July issue of the Austrian business magazine Trend, Croatian Ronny Pecik is one of the wealthiest Austrians. This native of Varaždin and Austrian citizen owns, according to the estimates of the eminent Trend magazine, a total of 2.4 billion euros of private property, making him the seventh richest Austrian.

Kako će nam Ivan Vučetić približiti Argentinu

Zoološki vrt u La Plati

Praunuk Ivana Vučetića sa suprugom

Početkom srpnja Ljerka Galic, voditeljica projekta Muzeja hrvatskog iseljenništva i začetnica projekta "Vučetić", boravila je u La Plati i u Buenos Airesu radi dogovora oko obilježavanja 150. obljetnice rođenja Ivana Vučetića, svjetski priznatog izumitelja daktiloskopije, kako u Hrvatskoj, tako i u Argentini

Studentsko središte La Plata (osnovano 1882. nakon urbanističkog tlocrta nagrađenog u Parizu) Ivan Vučetić izabrao je za grad u kojem se 1888. zaposlio u policiji i tripot oženio! Danas kao da je paučnasta koprena prekrila dijagonalne avenije i sačuvala duh 19. stoljeća, kao da je vrijeme stalo u nekom starom usporenom filmu...

U takvom ozračju otkrivamo priču o životu i radu hrvatskog iseljenika (rođenog na Hvaru 1858. God.) koji se s bratom Martinom, kako spominju izvori, 1884. uselio u Argentinu, gdje je i umro 1925.

Poklonici Ivana Vučetića u Museo Policial u La Plati uredili su jednu od triju soba vrijednim izlošcima i izumima našeg sunarodnjaka, te se posudbom tridesetak izložaka (koji će prvi put nakon osnutka prije 85 godina biti izneseni izvan granica zemlje) aktivno uključuju u obilježavanje 150. godišnjice Vučetićeve rođenja, pod okriljem Hrvatske matice iseljenika u Hrvatskoj i Veleposlanstva RH u Argentini.

Cjelokupni i opsežni projekt "Vučetić" predstavljen je hrvatskim iseljenicima u Klubu Istrana u Berissu, te u Hrvatskom domu u Buenos Airesu dokumentarnim filmom HRT-a "Potpis zločina", a susret s unukom (iz trećeg braka) i nećakinjom u La Plati, te praunikom (iz prvog braka) u Buenos Airesu

Napisala i snimila: **Ljerka Galic**

Nećakinja I. Vučetića
Guiomar

Ispred grobnice Evite Duarte Peron s
veleposlanicom RH Mirom Martinec

Poprsje
I. Vučetića
izrađeno u
Beču 1913.
u stalnom
postavu
Museo
Policial u La
Plati

Glava I. Vučetića u parku
zaslužnih građana La Plate

otkrio je mnoge nepoznanice u životnom mozaiku izumitelja daktiloskopije.

Još uvijek nedovoljno ističemo revolucionarno otkriće identifikacije prema otisku prsta: Vučetić je dokazao da nijedno živo biće nema identični otisak, te da se on tijekom životnog rasta i godinama ne mijenja! Obvezno uzimanje otiska stopala novorođenčadi u Argentini isključuje zamjenu dojenčadi u rođilištima!

Izvanredno zanimljiv bio je i posjet postavu velikog kompleksa najvećega prihvatnog centra "Hotel de los Inmigrantes" u Buenos Airesu, gdje smo pronašli i podatke o ulasku u zemlju hrvatskog arhitekta Josipa Markovića (inače oca slavne Dore Maar, znamenite Picassove družice) 1907., čije građevine i danas krasi središte glavnoga grada.

Veliko nam je zadovoljstvo i obveza ispričati priču o Ivanu-Juanu Vučetiću 2008. god., kako diljem Hrvatske, tako i u Argentini, te se s ponosom prisjećati svojeg sunarodnjaka. ■

Ljerka Galic, the head of the Croatian Emigrant Museum and the founder of the Vučetić Project, was in La Plata and Buenos Aires in early July to work out the details of the marking of the 150th anniversary of the birth of Ivan Vučetić, the globally recognised inventor of dactiloscopy, both in Croatia and in Argentina.

Klub Istrana u Berissu

Nema do rodne grude

Nives i Frank Jelich iz SAD-a prošle su godine popravili svoju rodnu kuću na Iloviku koja će biti okupljalište njihove djece i unučadi kako ne bi zaboravili na svoje korijene i bogatu povijest, kulturu i vjeru hrvatskog naroda

Nives i Frank Jelich

Na granici sjevernog i srednjeg Jadrana, a južno od otoka Lošinja smjestio se otočić Ilovik na površini nešto većoj od pet

četvornih kilometara. Na njemu se nalazi samo jedno selo u kojem stalno živi stotinjak stanovnika, a ovaj se broj ljeti poveća i više od desetak puta. Pretežito su to iseljenici i potomci s ovog otoka trajno nastanjeni u SAD-u i Australiji, ali i sve veći broj nautičara koji zbog prirod-

nog zaštićenog akvatorija od vjetrova sve češće svoje jahte usidruju u ilovačkom kanalu.

Iako je otok stoljećima nastanjen i u prošlosti vrlo često mijenjao imena, današnji Ilovik i potkraj 18. stoljeća naseljavaju Hrvati iz Velog Lošinja. Otok je posebno poznat po groblju koje se nalazi na susjednom nenaseljenom otoku na kojem se nalazi i dobro očuvana tvrđava s početka 17. stoljeća.

Unatoč svim nedostacima života na otoku, prema procjenama, otočani u prosjeku žive tri godine dulje od kontinentalaca. Glavni su razlozi tomu više tjelesnih aktivnosti, mirniji i manje stresan život, kvalitetnija mediteranska prehrana (više ribe, voća, povrća i biljnog ulja), čvršća obiteljska povezanost i veći osjećaj zajedništva.

Ono što svakako izdvaja ovaj otok cvijeća između 67 naseljenih otoka u Hrvatskoj jest najveća očekivana prosječna životna dob koja je u prosjeku oko 95 godina za djecu rođenu oko 2000. Razlog tomu nisu samo navedene prednosti nego i autohtoni život Ilovčana čiji se geni nisu miješali s drugim stanovnicima.

Napisao i snimio: **Ivo Aščić**

Ulaz u Ilovački kanal

Put na Iloviku

Zbog teškog života te nesnošljivog komunističkog režima nakon Drugoga svjetskog rata znatan broj otočana poglavito mladih ljudi, trbuhom za kruhom, bježi najprije u Italiju malim barkama, a poslije u prekoceanske zemlje. Jedni od njih su i Nives i Frank Jelich koji su pedesetih godina napustili Ilovik te se nakon iznimno teškog razdoblja u Italiji odselili u SAD. Unatoč velikim obvezama u višečlanoj obitelji prvi puta posjećuju otok desetak godina poslije. Koliko su vezani za Hrvatsku, ovi domoljubi potvrđuju svojim velikim doprinosom u organiziranju prvih bračnih susreta u Hrvatskoj 1967. godine, brojnim humanitarnim radom za one kojima je pomoć najpotrebnija u Hrvatskoj i BiH te redovitim hodočašćenjem Kraljici Mira u Međugorje. Od godine 1984. više od 125 puta hodočastili su u Međugorje dovodeći tisuće hodočasnika, a u Wichita su osnovali "The Međugorje Mir Center". Provedba ovakvih djela nije bila nimalo bila laka za vrijeme komunističke vladavine. U lipnju 2004. sa svoje četvero djece i unučadi posjećuju Hrvatsku i otok Ilovik. Prošle su godine popravili svoju rodnu kuću koja će biti okupljalište njihove djece kako ne bi zaboravili na svoje korijene, odnosno na bogatu povi-

jest, kulturu i vjeru hrvatskog naroda. I ove godine u rujnu obitelj Jelich iz SAD-a okuplja se na otoku cvijeća.

Jedan od poznatih Ilovčana koji se uvijek rado vraća rodnoj grudi jest i otac Giordano Belanich koji već više od 30 godina obnaša svećeničku dužnost u Americi. Još kao dijete s obitelji napustio je Ilovik. Uz brojne obveze u Crkvi, otac Gio je predsjednik udruge "Croatian Relief Services" koja djeluje već 17 godina sa sjedištem u New Jerseyju, izravno pomažući Hrvatima ne samo u Hrvatskoj i BiH nego i ljudima u nevolji i u drugim državama poput Sudana, Albanije, Kosova, Kolumbije, Perua i dr.

Da je i ovogodišnji odmor u Hrvatskoj bio radni za oca Gia, potvrđuje i njegovo svečano misno slavlje u Dugom Selu pod kojim je vjenčao svoga rođaka Lorenza Belanicha s njegovom zaručnicom. Lorenzu se toliko svidjela Hrvatska da se odlučio sa svojom suprugom trajno nastaniti u njoj. ■

CB South of the island of Lošinj is the islet of Ilovik, with a surface area of a little over five square kilometres. About a hundred people live there permanently, a number that increases more than ten-fold in the summer when the island is visited, predominantly by emigrant islanders visiting their native land.

Ilovik

Mirna i dostojanstvena Hrvatska

Drukčija su bila vremena, pa je i pjesma "Čavoglave" doživjela mnogo izmjena. Od lokalne himne postala je himnom branitelja i svih onih kojima je slika na te dane još važna

Čavoglave s crkvom
Hrvatskih mučenika

Utraženju mjesta za opuštanje u paklenoj ljetnoj sparini, na početku kolovoza, nije bilo moguće mimoići obilježavanje godišnjice akcije "Oluja" ili Dana domovinske zahvalnosti.

- Čavoglave su najbolji izbor – uvravala su djeca.

- Proslava u Kninu je nekako državotvornija! – pokušavalo se pronaći ozbiljno, odraslo opravdanje. – Osim toga, taj T...

- Thompson, misliš! – proročki je odjeknulo. – Vama umišljenim starcima, koji misle kako sve znaju, nije teško prodati "patku" o slabom pjevaču, šovinstu i širitelju međunarodne nesnošljivosti.

Pred zidom! Nema izlaza. Mlada je misao zatvorila svaku negativnu spoznaju o pjevaču Marku Perkoviću Thompsonu.

Napisao i snimio: **Zvonko Madunić**

nu. A kad je zajedno pregledan koncert u Zagrebu, pod nazivom Bilo jednom u Hrvatskoj, sve predrasude o izboru mjesta za odmor toga, 5. kolovoza 2007. bile su otklonjene.

KROZ PETROVO POLJE

Nakon mise u crkvi sv. Ilije u Kljacima, automobil se, točno tamo gdje brdski lanac Moseć, s juga, i planinski Svilaja, sa sjevera, stižu Petrovo polje u brdovit uspon iznad izvora rijeke Čikole, stao novom asfaltnom cestom uspinjati prema tim "čuvenim" Čavoglavama.

- Stala braća da obrane naše domove – dopirao je iz dječjih grla, iz pozadine, toliko poznati refren.

Onda se uspon pretvorio u neznatnu zaravan, s nešto kuća ispred kojih su stajali mladići u narančastim majicama i usmjeravali vozila prema parkiralištu. I tako iz minuta u minutu prostor malenog sela primao je sve više i više gostiju,

koji su se u to rano poslijepodne okupili na finalnoj nogometnoj utakmici, koju je domaćin Čavoglave izgubio nakon izvođenja jedanaesteraca. Rezultatski manje neizvjesna bila je ona u kojoj je reprezentacija svećenika porazila reprezentaciju liječnika.

Ali mi nismo čekali kraj toga odmjeravanja, jer danas je utakmica na svakom koraku, a našu je pozornost privukao mimohod rasnih konja i ...

Čavoglave su okupile dvjestotinjak motorista iz cijele Lijepe naše. Sve je, kako rekoše, pokrenuo Ivan Bagarić iz Motorističkog kluba "Nova Gradiška", poveavši se s istim klubom u Drnišu pa su potom objavili vijest na Internetu o defileu kroz Čavoglave. I bilo je tako: uglavnom crni motori, crne kožne jakne, hlače, čizme i kacige, iznad svega. Potom pokoje pivo na širokom platou iznad crkve Hrvatskih mučenika u izgradnji. Množina ljudi mami novi iskorak u masu. Tu množinu hrvatskih ljudi između kojih, bez opterećenja, teče onaj bratski, razigrani osmijeh, isprika za nesmotreno gaženje pri prolasku, udarac dna čaše o rub stola pri nazdravljanju i ...

THOMPSONOVA MISIJA

Odjednom je postalo prenaporno gurati se kroz silinu ljudi koja se kretala prema broju od pedesetak tisuća. Ali ti hodovi na neprikladnim terenima kod ozbiljnog čovjeka uvijek mame pitanje: Zašto baš ovdje?

Već nam je u sjećanju naučeno iz priprema za dolazak u Čavoglave, jer se, u knjizi Povijest Drniške krajine, tek nakon odlaska Turaka (negdje početkom XVIII. st.), pojavljuje župa Gradac, čiji kapelan služi misu u danas znamenitoj crkvi sv. Ilije u Kljacima (župno središte Čavoglava). Taj će izvor u raspravi oko osnivanja župe na tom prostoru u to vrijeme spomenuti petnaest siromašnih obitelji koje jedva preživljavaju i zato ne mogu imati vlastitu župu.

Danas baš u tim Čavoglavama sabo-

ruje više od pedeset tisuća ljudi.

- Čudo, nevideno!? – pokušavamo privući pozornost Mije, pripadnika bivše Treće imotske bojne, koja je tijekom studenoga i prosinca 1991. branila prvu crtu baš u Čavoglavama.

Iskusni ratnik, jedan od onih koji ne izlijeću, nego odmjere situaciju, procjene i...

- Mi smo došli utvrditi crtu, uspostaviti vojnički ustroj i ići dalje. Tada se u Čavoglavama nalazilo petnaestak lokalnih branitelja. No oni nisu bili vojska u pravome smislu riječi. Bili su opušteni, mijenjali su se na položajima bez nekog velikog reda i vremena trajanja, odlazili su u Split kad je tko htio. Tek kad bismo ih mi pritegli, nalikovali bi na pravu vojsku.

- A Marko Perković!? – izletjelo je pitanje.

- Pravi umjetnik: dugačka kosa, kapa, mala gitarica, a puška ne znam je li mu čak mogla i pucati. Ipak, on je snažnije zapucao svojim Čavoglavama, kojima je Toni Eterović dao malo bubnjeva i glazbe i polet je bio tu.

- "Stali Imočani da obrane naše domove" – peckamo Miju.

- Drukčija su bila vremena, pa je i pjesma "Čavoglave" doživjela mnogo izmjena. Od lokalne himne postala je himnom branitelja i svih onih kojima je slika na te dane još važna – zaiskrilo mu je u očima. – Iza nje danas, siguran sam, stoji najviše slušaateljske publike u Hrvatskoj.

Thompson nije tu stao. Iskoristio je vrijeme, u kojemu je tadašnja aktualna vlast stala generale – nositelje domovinske pobjede – slati u mirovinu, i u svojim Čavoglavama – na nekadašnjoj prvoj crti obrane – na narodni skup stao okupljati sve one što ih još uvijek zanosi ideja o mirnoj i nepokvarenoj – bogobojaznoj Hrvatskoj.

KULTURNO-UMJETNIČKA DRUŠTVA

Iako je Marko Perković središnja figura ovoga svehrvatskog okupljanja, organizator očito nije izgubio iz vida činjenicu kako s ljudskom prolaznošću ne smije nestati i ovog događaja, stoga je, uz sve navedeno, u važni dio programa ugradila kulturno-umjetnička društva vezana uz Hrvate u domovini i izvan nje. KUD "Svi sveti" iz Podsvilajskih sela odigrao je svoje točke; zaplesao je i KUD "Komaštre" iz Ogorje; KUD "Naši korijeni" iz

Žepča; "Bedem" iz Grebašnice stihovima: "Lipa mala i lipo me gleda, čača lopov ženiti je ne da ...", vratio nas je u gotovo zaboravljene trenutke današnjice; "Seljačka sloga" iz Vinjana Donjih, među ostalim, izreče "razvi mi se trobojnica mila"; KUD "Zvona Mirlović Zagore" naglasi "Oj, Zagoro, dok ti ime traje, čuvat ćemo tvoje običaje"; zaplesao je i KUD "Branimir 888" iz Muća; mlade članice KUD-a "Kamešnica" iz Podhuma kraj Livna, nakon pjesme "Ivanka sam nošnja me odaje", kazivale su o značenju paunova pera, crvenoj kapi s 10 komada banovaca na njima, o crvenim svilašima, pregači, pasu, modri i košulji što ih nose; dok je guslar Mile Krajina s ponosom isprasio toke, izbacio rame s jačermom, ljevicom prihvatio jatagan, usmjerio pogled prema maloj pušci na kremen, a gusle ... Preletio je pogledom sokola, potom Tomislava i na kraju, pred samim vrhom kože na njima, zaustavio pogled na Starčeviću.

- Ocu Domovine! – oštro izreče iz svojega osamdesetčetverogodišnjeg grla.

Usredotočeni na KUD-ove gotovo i nismo zamijetili kako se broj pridolih još više povećao, jer do središnjega zbivanja – Thompsonova nastupa – još je samo nekoliko sati. A kad su njegovi prijatelji, glazbenici odradili svoje točke, masa je pala u delirij. Trobojnice su na kopljima, u rukama, za vratovima. Ruke su u neprestanom dodiru jedna s drugom, lupaju se. Grla su zaboravila okus jela i pića, zaredali su refreni koje je nudio autor "dosad ... najimpresivnijega ratnog hita".

Onog, dodajmo, što iz godine u godinu mami sve veći broj ljudi koji žele, uz obilan kulturno- zabavan program, u malenom mjestu – Čavoglavama – saborovati o mirnoj i dostojanstvenoj Hrvatskoj. ■

CB Journalist Madunić describes his impressions of the anniversary of Operation Storm in Čavoglave, traditionally celebrated in the native town of singer Marko Perković Thomson. Huge crowds gathered again this year to catch the lavish program and appearances by numerous folklore ensembles and, of course, Thompson's concert.

SIGURAN PUT DO ODREDIŠTA

**WESTERN
UNION**®

TRANSFER NOVCA

Brz i pouzdan transfer novca.

Za dodatne informacije posjetite
www.posta.hr ili nazovite +385 1 48 39 166

Hrvatska pošta d.d.

JEDNA VELIKA OBITELJ

“Teško je danas. Moramo kopati, rezati grane, nositi kamenje. Ipak, poslu se svi veselimo, jer nakon našeg odlaska ostat će nešto značajno. Osim toga što smo učinili za ljude iz Kaštela i one koji će posjetiti Biblijski vrt, taj će posao zauvijek ostati u mojem sjećanju kao i svi ljudi koji su radili sa mnom”, rekla je sudionica iz Makedonije Cvetelina Todorova

Sudionici Task Forcea sa zahvalnicama na završnoj svečanosti

Svečanom podjelom zahvalnica, 10. kolovoza uz bogati program sudionika HMI ECO Heritage Task Forcea završena je ova tradicionalna akcija započeta ratne, 1992. godine sa svrhom obnove i očuvanja hrvatske prirodne i

Napisao: **Nenad Zakarija**
Fotografije: **Arhiv Task Forcea**

kulturne baštine. Tridesetak mladih iz cijeloga svijeta od 24. srpnja do 11. kolovoza bili su gosti grada Kaštela. Prvi radni tjedan proveli su u poznatom Biblijskom vrtu Gospe od Stomorija, osnovanom u prigodi posjeta pape Ivana Pavla Drugoga Splitu. Po uputama vrtlara i pod budnim okom ravnateljice vrta Ivane Bučan rezale su se grane, okopavao vrt, nosilo kamenje ... Zatim, bilo je i nekoliko arhe-

oloških lokacija. Prva je bila bogato nalazište rimske i helenističke kulture, grada Seiculia, staro oko 2 000 godina, otkriveno prigodom izgradnje kanalizacijske mreže grada Kaštela. Arheolozi Ivan Carev i Ivana Šute iz konzervatorskog odjela Arheološkog muzeja Kaštela idejni su začetnici i voditelji ovoga projekta. Druga lokacija zvana “Mujina špilja” nalazila se u Labinskoj Drazi. Tu su nađeni

Sudionici Task Forcea na arheološkom nalazištu

ostatci kostiju životinja od 46 000 godina pr. n. e., a špilju su tako nazvali lokalni stanovnici zbog muha ("muja") koje su se tu nekad skupljale. Do špilje je trebalo pješčiti oko pola sata strmom stazom. Uređivani su staza i ulaz u špilju.

Sudionici su bili smješteni u Učeničkom domu Braća Radić u sklopu istoimene srednje stručne škole u Kaštel Štafiliću. Dom koji se nalazi uz prekrasnu plažu i tijekom sezone prima goste, uglavnom skupne posjete iz Hrvatske, Češke itd., ubrzo je postao pravi dom "taskforsorcima" zahvaljujući vrlo ljubaznom osoblju koje je izlazilo u susret u svakoj prigodi. Pa i kad se radilo o ponekoj bučnijoj noći.... Jer naši mladi, iako su dan počinjali buđenjem u 6.30, a od 8 su radili po najvećoj žezi i prašini, nalazili su snage i energije za svakovečernje

"fešte" uz nacionalna jela, glazbu itd. A, naravno, obližnja plaža, uz danje blagodat, bila je idealno mjesto i za završetak tulum, a kadšto i za doček zore....

No, sudionici su se bavili i slobodnim aktivnostima u radionici informatike i u pripremi bloga Task Forcea, radionici hrvatskog jezika profesorice Ane Janković, te kazališta pod vodstvom poznatog glumca i redatelja Slavena Špišića, pripremi izložbe itd. A vikende i blagdane iskoristili su za posjet raznim bitnim mjestima i događajima. Tako su sudjelovali u Dioklecijanovoj "Večeri toga", a uz prigodni program u podrumu palače mogli su kušati hranu starih Rimljana. Naravno, svi obučeni u toge!!! Za mnoge je to bio nezaboravan događaj. A bilo ih je još dosta: obilazak Imotske krajine, kupanje u Plavom jezeru i večer u Za-

Hrvatice iz Australije izradile su znak HMI-a od suhog bilja

gvozdu na Festivalu glumca, nakon čega je slijedila bogata domaća večera. Zatim, posjet Sinju i Sinjskoj alci, pa Kninu itd. Najbolji način da se upoznaju hrvatski kraj, povijest, narod i običaji.

Tih se dana (2.-6. kolovoza) u Splitu održavao Skup mladih Hrvata iz iseljeničtva u organizaciji Mladeži HDZ-a i Zaklade hrvatskog državnog zavjeta, pa su se na inicijativu ravnateljice HMI-a prof. Katarine Fuček i sudionici Task Forcea uključili u seminarski rad svojim prezentacijama. Gospođa Fuček održala je na Skupu predavanje na temu "Uloga Hrvatske matice iseljenika". Inače, treba spomenuti da su ovom forumu iseljeničke mladeži nazočili mnogi visoki dužnosnici na državnoj, županijskoj i lokalnoj razini. Sudionici skupa bili su gosti na večeri koju je organizirao Task Force,

Radovi u Biblijskom vrtu kod Kaštel Novog

Dioklecijanov dan u Splitu

Sudionici

Luca Jaromi, Mađarska
Jacob Ante Šale, Novi Zeland
Sabina Rang, Vojvodina
Melissa Tinlin, Australija
Pero Mandarić, Makedonija
Lucas Antonio Anzulovic, Argentina
Gordan Kiradijski, Makedonija
Emma Plaščak, Australija
Giorgi Jovčevski, Makedonija
Ivan Šimunov, Vojvodina
Dimana Mitreva, Bugarska
Simeon Džambazov, Bugarska
Cvetelina Todorova, Bugarska
Polina Anatolieva Fičeva, Bugarska
Ljubica Šantor, Vojvodina
Slaven Španović, Vojvodina
Antonio Spandauda, Italija
Oscar Vetta, Italija
Andrea Egrestis, Mađarska
Franjo Payrits, Mađarska
Jovica Dojčinovski, Makedonija
Brigita Brummer, Mađarska
Doria Grubits, Mađarska
Francesco Cicanese, Italija
Tanja Bućan, Njemačka
Lucia Tamburro, Italija
Marcello de Notariis, Italija
Mirja Belamarić, Njemačka
Darko Bašić, JAR
Alonso David Aguila Munoz, Čile
Voditeljji

Nives Antoljak, Voditelj programa
 EHTF - HMI
Branka Bezić Filipović, Voditelj po-
 družnice HMI, Split
Slaven Špišić, akademski glumac,
 voditelj dramske radionice
Ana Janković, voditeljica radionice
 hrvatskog jezika
Ivan Mokrović, voditelj
Herman Spitzer, pomoćni voditelj
Ivan Galić, pomoćni voditelj

a zajednički su išli i na nekoliko već spomenutih izleta. Dakle, hvaljevrijedno druženje hrvatske mladosti iz svijeta i Hrvatske.

I na kraju, provevši nekoliko dana sa sudionicima ECCO Heritage Task Forcea, najviše me se dojmilo očito zajedništvo tih mladih ljudi. Naravno da su se odmah našli neki afiniteti i grupacije bilo po jezičnoj, kulturološkoj, interesnoj i inoj osnovi, ali nisam primijetio neku isključivost. Dapače, stvorila su se mnoga prijateljstva, pa i neke simpatije, a možda više od toga. Čak ni jezik, tj. komunikacija, nije bio problem. Kao što je Australka Melissa Tinlin napisala na blogu: "Jako sam se bojala, najprije zato što sam bila potpuni stranac bez ikakvih hrvatskih korijena, a zatim jer nisam znala govoriti itko engleski. No bila sam ugodno iznenađena jer su svi bili vrlo prijateljski raspoloženi i do dolaska u Kaštela (autobusom iz Zagreba, nap. ur.) svi smo već

bili JEDNA VELIKA OBITELJ.

A taj se obiteljski ugođaj mogao najbolje vidjeti završne večeri pri dodjeli priznanja. Svi su svakomu oduševljeno pljeskali, svi su se grlili, ljubili, bilo je i dosta suza zbog rastanka i kao što je jedna sudionica rekla: "Trebala bih se veseliti povratku doma, ali sam jako tužna zbog odlaska. Vratit ću se!"

Još jednom su dakle potvrđene velika vrijednost i posebnost ovog Matičinog programa koji eto nakon 15 godina postojanja i dalje poput magneta privlači mlade iz svijeta našoj prelijepoj, predragoj i jedinstvenoj domovini Hrvatskoj. ■

CB A commendations ceremony held August 10th and a program including the participation of the participants of the CHF ECO Heritage Task Force rounded off this traditional CHF event, launched back in 1992 with the aim of preserving Croatia's natural and cultural heritage. Some thirty young people from around the world worked at several locations and were hosted by the town of Kaštela from July 24th to August 11th.

Konvencija mladih iz iseljeništa u Splitu

Jedinstven festival “uličnih šetača”

Hrvatska je festivalska scena iz godine u godinu sve raznovrsnija i kvalitetnija, a već devet godina uzastopce na njoj uvijek nove standarde postavlja ŠPANCIRFEST – varaždinski “festival uličnih šetača”, koji se ove godine, na prekrasnoj otvorenoj pozornici - varaždinskoj povijesnoj jezgri, održavao od 24. kolovoza do 2. rujna

neki zajednički rodni pojam pod koji bi se svrstala sva programska događanja ŠPANCIRFESTA. Ulični festival, festival komedije, dječji festival, jazz festival, world music festival..., svi ti pojmovi preuski su da bi ujedinili ono što ŠPANCIRFEST poklanja - svi su programi, osim predstava komedije (zbog ograničene kapaciteta prostora), i dalje besplatni - Varaždincima i njihovim gostima.

AMBIJENTALNOST VARAŽDINSKE POVIJESNE JEZGRE

Imajući na umu zahtjeve programa, ali i profinjenu ambijentalnost varaždinske povijesne jezgre, Turistička je zajednica grada Varaždina program u potpunosti prilagodila prostoru, ali i prostor programu.

Iz godine u godinu sve se veća pažnja poklanja odabiru izlagača na ŠPANCIRFESTU, dok je, usprkos limitiranom prostoru i izlagačkim kapacitetima, zainteresiranih sve više. No, sama je koncepcija, ali i pravilo selekcije za izlagački dio ŠPANCIRFESTA vrlo jednostavno: rukotvorine suvremenih uporabnih predmeta baziranih na hrvatskoj etnološkoj i kulturnoj baštini. Naravno, na ŠPANCIRFESTU se i dalje mogu pronaći proizvodi tradicijskih obrta, artefakti primijenjenih umjetnika, hrana i piće spravljene po tradicionalnim receptima te razni suveniri, sve to ipak u skladu s principom rukotvorstva i izvornosti, a Turistička zajednica grada Varaždina

Iako su festivali i njihove koncepcije uvijek stvar kontinuiteta, za ŠPANCIRFEST se može ustvrditi da sa svakom svojom produkcijom otputuje daleko izvan granica očekivanoga, te da mu je jedina vodilja Varaždin bar na desetak dana pretvoriti u prostor bezgranične radosti, ispunjen

bezbroyem osmijeha.

Ipak, program je ono zbog čega Varaždinci i njihovi gosti uvijek s nestrpljenjem očekuju ŠPANCIRFEST: u deset dana pruža im se prigoda da konzumiraju jedinstvenu mješavinu uličnoga teatra i improvizacije, cirkuskih vještina, scenskih pokreta te koncerata etabliranih glazbenih imena, ali i anonimnih uličnih glazbenika. Uistinu nije jednostavno, a možda je čak i nepotrebno, pronaći

Pripremio: **Hrvoje Salopek**
Snimke: **Arhiv Špancirfesta**

promovira novi gradski suvenir – varaždinski torbu.

Uz izlagačko-prodajne standove i kućice posebna je pažnja posvećena Uskoj ulici koja se prijašnjih godina profilirala u umjetničku ulicu, a ove je godine dopunjena akademskim umjetnicima te dizajnerima.

IZMEĐU 180 I 200 TISUĆA POSJETITELJA!

Iako se tek zbrajaju plusovi i minusi i čekaju konačne brojke koje su obilježile deveto izdanje desetodnevnog ŠPANCIRFESTA, nije naodmet ponoviti one poznate. U deset dana trajanja festivala održano je više od prvotno planiranih 250 programa. Neki su naime upali na knadno, neke su izvođači iz zahvalnosti prema špincerima odradili više puta, pa se konačni broj na kraju popeo na 276. Izvelo ih je 1 570 izvođača iz 20 zemalja svijeta, s četiri kontinenta, a popratilo prema prvim i zasad još neslužbenim ocjenama, između 180 i 200 tisuća posjetitelja, koji su, osim u programima, mogli uživati i u ponudi različitih proizvoda na 135 izlagačkih mjesta.

Još je jedan ŠPANCIRFEST završio i za sobom ostavio lijepe uspomene te obvezu organizatoru da sljedeće godine bude još bolji. U devet godina održavanja taj je festival razmazao Varaždince i njihove goste te podigao kvalitetu na najvišu razinu. Osim brojnih performera, nastupila su na festivalu i svjetski poznata imena.

Kad je riječ o glavnim izvođačima, koji su održavali koncerte u večernjim

satima, možda je najpoznatije ime Omera Sose, latino i caribbean jazz glazbenika s Kube, koji sljedeći koncert nakon ŠPANCIRFESTA održava pred 80 000 ljudi! Jednako su moćno ime i Taraf de Haidouks, Rumunji koji su 12 dana zaredom ispunili parišku Olimpiju. Slavni su Rumunji na najbolji način iskazali duh ŠPANCIRFESTA tako što su, osim koncerta, na ulicama spontano započinjali "svirke" s međimurskim Komedija etnobandom i Prigorečkim faringašima. A to je samo vrh. Bili su tu i Zvonko Bogdan, Zabranjeno pušenje, Davor Rundek, Partibrejkersi, Hladno pivo, Josipa Lisac...

No glazbenici nisu jedina zanimljivost ovog festivala. Prema mnogima, najveća je atrakcija bio belgijski Cirkus in beweging, belgijski bubnjari na štulama, koji uz zaglušujuć ritam prolaze ulicama i povlače ljude za sobom. Oduševljeni publikom, Belgijci su održali dvostruko više programa od dogovorenog.

ŠPANCIRFEST ide dalje, već s trećim danom rujna i prvim nakon Špincerfesta, krenule su pripreme za jubilej, za 10.

Gibonni zatvorio Špincerfest

Izuzetno sadržajan i još bolje posjećen zadnji dan devetog izdanja Špincerfesta završio je na najljepši mogući način. Podno bedema Staroga grada, a ispred središnje koncertne pozornice, natiskalo se nevjerojatnih 20 000 ljudi. Razlog je bio jasan, završni koncert Zlatana Stipšića Gibonija i njegovih gostiju - klapa Iskon i Njujorčanke Maye Azucene. A Gibonni i publika, to je u oko 140 minuta glazbeno-scenskog spektakla u Varaždinu bila jedna posebna čarolija. Vidjelo se da Gibo uživa kao rijetkokad, komunicirao je s publikom mnogo više i češće nego inače, Varaždinci i svi ostali gosti ŠPANCIRFESTA osvojili su ga u potpunosti. Zahvaljivao im je nekoliko puta, nije skrivao emocije, baš u skladu s varaždinskim festivalom. Festivalom emocija i potpuna doživljaja, punog užitka. U skladu sa ŠPANCIRFESTOM!

From year to year the Croatian festival scene is increasingly diverse and of higher quality, and for the past nine years running new standards are being set by the ŠPANCIRFEST – the Varaždin busker festival, which is this year, on a stunning open air stage in the historical Varaždin town core, being held from August 24th to September 2nd.

Crkva s Vankinim freskama – baština Amerike

Uskoro će dokumentarni film “Doprinos Americi” biti završen, te prikazan ove jeseni. U planu je snimanje i igranog filma o kontroverznom slikaru Vanki

Deset godina nakon snimanja filma “Transatlantic”, koji je stekao međunarodni ugled na najvećim svjetskim festivalima

A-kategorije, redatelj Mladen Juran ponovno je snimao u Americi, u Pittsburghu. Riječ je o dokumentarnom filmu “TRIBUTE TO AMERICA” (DOPRINOS AMERICI) o “najboljim crkvenim freskama u SAD-u” - kako je američki tisak pisao o remek-djelu hrvatsko-američkog slikara Maksimilijana Vanke. Film je sufinanciralo Ministarstvo kulture RH, a riječ je u produkciji Inter filma i HTV-a, uz značajnu potporu Hrvatske bratske zajednice Amerike i biskupske Kancelarije Pennsylvanije koju je svojedobno dobio i “Transatlantic”.

U globalnome svijetu nasilja i nesnošljivosti jedinstvene Vankine crkvene freske u crkvi sv. Nikole u Millvaleu kod Pittsburgha dramatično pozivaju na pravdu i mir, sjedinjujući sveto i svjetovno i tako privlače ljude svih vjera. No, te su slike ujedno i vrlo ugrožene i u vrlo su lošem stanju. Smog nestale pitsburške teške industrije čeličana i rudnika, koja se prije nekoliko desetljeća transformirala u svjetski centar sofisticirane tehnologije, ostavio je za sobom kobne tragove. U Pittsburghu, “drugom najvećem hrvatskom gradu”, kako se s pravom nekad nazivao, bivše radničke četvrti ostaju bez stanovništva, a crkve bez vjernika. Najstarija hrvatska crkva u Americi, također sv. Nikole, u susjedstvu s istoimenom crkvom s Vankinim freskama, predviđena je za rušenje i oslobađanje mjesta za izgradnju poslovnog centra.

- Kako je proteklo snimanje u Americi i što je sada na redu? upitali smo Mladena Jurana. On kaže:

- Nakon povratka iz Amerike, a tamo

Freske Maksimilijana Vanke u Millvaleu smatraju se “oltarom američkog useljništva i hrvatske iseljeničke epopeje”

Napisala: Anči Fabijanović

se snimalo šest dana u Pittsburghu i u bivšim i sadašnjim centrima teške industrije – Millvaleu, Braddocku, Clairtonu prionuo sam poslu u montaži. Mislim da je snimatelj Željko Sarić izvršno snimio film kamerom najsuvremenije tehnologije. Ujedno smo veoma zahvalni na presudnoj pomoći Hrvatske bratske zajednice Amerike i njezina glavnog predsjednika Bernarda M. Luketicha, te Biskupske kancelarije Pennsilvanije pod čijim je patronatom crkva sv. Nikole u Millvaleu kod Pittsburgha. Ta je crkva upravo zbog Vankinih fresaka uvrštena u Nacionalnu baštinu Amerike, baš kao i Bijela kuća ili Kip Slobode.

- Vaša suradnja s gospodinom Luke-
tichem traje već dulje vrijeme?

- O nama i našoj filmskoj suradnji koja traje dulje od deset godina gospodin Luketich posvetio je cijelu vlastitu, autorsku kolumnu na engleskom i hrvatskom jeziku, na naslovnoj stranici

lista "Zajedničar", slavnog glasila HBZ-a. Navedene su institucije nenametljivo i izdašno preuzele sve obveze i potrebe koje proizlaze iz snimanja filma u SAD-u, u smislu neprofitnog koproducenta, čak su i službenim statusom zastupale film kod američke administracije.

Saznajemo još da ekipa punom parom radi na što bržem završetku dokumentarnog filma "Tribute to America", on se trenutačno privodi kraju što se tiče završnoga "štiha" i trebao bi biti prikazan već ove jeseni! Iskazana je i nada da će se, i po kvaliteti filma i po obavljenom produkcijskom poslu, uz dodatnu dogovorenu suradnju s još izdašnjom pomoći navedenih institucija i službenim američkim koproducentom, steći uvjeti za snimanje cjelovečernjega igranog filma "Vanka". Sve bi to trebao biti dovoljan dokaz o realnoj mogućnosti realizacije takvoga projekta povjerenicima Ministarstva kulture, koji su navedeni igrani

projekt estetski ocijenili izvanrednim, ali je upitna financijska mogućnost produkcije. Naime, glavno mjesto radnje u obama filmovima jest crkva sv. Nikole u Millvaleu, uz napomenu da igrani treba i nekolicinu glumaca.

Mladen Juran ističe: - Moram reći i da je ovom prigodom snimljeno osam minuta "čistog" filma za taj igrani projekt koji je pomno i više godina pripreman usporedo s dokumentarcem, a radio bi se u koprodukciji Jadran filma, Inter filma i HTV-a. Dakle, s američkim prijateljima, HBZ-om i Biskupskom kancelarijom rastali smo se u nadi da ćemo uskoro opet surađivati. ■

CB Ten years after shooting the film Transatlantic, which earned him international acclaim, director Mladen Juran is shooting another movie in the USA, this time in Pittsburgh. The documentary TRIBUTE TO AMERICA focuses on "the best church frescoes in the USA" as the US press has written of the masterwork of Croatian-American painter Maksimilijan Vanka.

Zagrebačkoj su ekipi u
SAD-u dali punu potporu

Fotografija iz Pittsburgha (slijeva nadesno): Edward W. Pezo, tajnik i blagajnik HBZ-a, Mladen Juran, redatelj i Bernard M. Luketich, predsjednik HBZ-a

PRICA O VANKI I FRESKAMA

Još žive svjedoci koji se sjećaju Vanke kao čovjeka za kojeg su karakteristične tri činjenice: da je bio okorjeli neženja – da je imao paranormalne sposobnosti i da su ga ptice i leptiri, jednostavno, obožavali. Još je volio plivati dugo prema otvorenom moru, a nestao je s ovoga svijeta, u nerazjašnjenim okolnostima, utopivši se u moru Meksičkog zaljeva, određivši prethodno da mu se pepeo rasprši po oceanu.

Vanka je odrastao kod seljanke-pomajke Dore Jug kao kopile najvišega europskog plemstva. Kao dječak svoju biološku majku nikada nije vidio, a sam se, još kao školarac nazvao – Vankom – što znači vani, izopćen. Njegovo odrastanje bilo je kontrolirano izdaleka putem čestoga fotografiranja u Zagrebu. Kupljen mu je i omanji dvorac, a zatim omogućen studij slikarstva u Bruxellesu, uz osobnu brigu belgijske kraljice Elizabete. U Bruxellesu mu organiziraju i izložbu. Prije odlaska u Ameriku Vanka je postao jedan od najvećih hrvatskih slikara. Bio je dugogodišnji redovni profesor na Akademiji likovnih

umjetnosti u Zagrebu. Ljubav prema kćeri uglednoga njurorškog liječnika odvela ga je 1934. godine u Ameriku, gdje je u početku anoniman, a izložbe njegovih slika ne izazivaju veću pozornost. Svjetska je kriza. I onda? U Millvaleu, radničkoj jezgri predgrađa Pittsburgha – u srcu čelika i smoga, pater Žagar očekuje od slikara Vanke crkvene freske koje ne bi trebale biti obične. Samo slikanje Vanka shvaća vrstom testameta, iznimnom prigodom da se oduži nebu i zemlji, da uđe u vlastiti praiskon! Svi ženski likovi na freskama nalik su na seljanku-pomajku Doru.

U Europi tada bukne rat. Vanka svoju tjeskobu iskazuje angažiranim, humanističkim freskama: Vanka optužuje dvadeseto stoljeće..., a završava "Transcendentalnom vizijom" koja ima elemente znanstvenofantastične transmisije tijela.

U Portu Vallarti, u veljači 1964. godine M. V. se išao prošetati uz obećanje da će se vratiti za ručak. Nije se vratio... Dva-tri dana poslije njegovo tijelo izbacilo je more. Bilo je to blizu Acapulca, na Tihom oceanu.

Hrvatski ponos u Chicagu

Ove godine procesiji se pridružio i gradonačelnik Chicaga Richard M. Daley, koji je odrastao u blizini hrvatske župe sv. Jeronima, kao i stotine Hrvata iz Chicaga i susjednih zemalja

Hrvati u Chicagu slave blagdan Velike Gospe od godine 1906., kada je grupa doseljenih Hrvata, većinom iz Dalmacije i okolice Sinja, osnovala Dalmatinsko obiteljsko društvo čudotvorne Gospe Sinjske. Gradske vlasti te godine dopustile su procesiju oko današnje crkve sv. Jeronima (1912.) i to je jedina procesija u gradu koja se već 101 godinu održava istim ulicama.

U ovogodišnjoj procesiji sudjelovalo je 6 orkestara, 40-ak raznih društava, klubova, škola, folklornih grupa, predstavnici lokalnih, gradskih, županijskih vlasti. Ove godine procesiji se pridružio i gradonačelnik Chicaga Richard M. Daley, koji je odrastao u blizini hrvatske župe sv. Jeronima, kao i stotine Hrvata iz Chicaga i susjednih država: Wisconsin, Indijane, Missourija, Minnesote, Iowe, Michigana, te župljani župe sv. Jeronima (Talijani, Irci).

Svečanu sv. misu predvodio je prof. fra Miron Sikirić iz Sarajeva. Grand maršal ovogodišnje procesije bio je Ivan Jureta, župljanin župe sv. Jeronima koji je sa suprugom i četvero djece bio odjeven u hrvatsku narodnu nošnju. Slavlje je nastavljeno uz glazbu, lutriju i vatromet do kasnih večernjih sati. Procesiji, sv. misi kao i večernjem slavlju bili su nazočni konzulica M. Matković i djelatnici Generalnog konzulata.

I ovogodišnju čikašku procesiju popratili su svi lokalni mediji, a dnevni list Chicago Tribune objavio je na naslovnoj stranici fotografiju pod naslovom "Hrvatski ponos" koja prikazuje dječaka Matthewa Pezu koji u ruci drži hrvatsku zastavu. ■

CB 6 orchestra's, some 40 societies, clubs, schools and folklore groups participated at this year's traditional Croatian procession in Chicago for the Feast of the Assumption of the Virgin Mary. The procession was joined this year by Chicago Mayor Richard M. Daley, who grew up near the Croatian parish of St. Jerome, and by hundreds of Croatians from Chicago and neighbouring states.

Pripremio: **Hrvoje Salopek** Snimio: **Ivan Mlinarić**

Proslava stogodišnjice ogranka 170 HBZ-a iz Merrillvillea (Indiana)

O granak Hrvatske bratske zajednice iz Indijane 12. kolovoza svečano je proslavio stotu obljetnicu osnutka. Današnji članovi ogranka iz Merrillvillea, treće, četvrte i pete generacije hrvatskih useljenika, slavili su u prostorijama Hrvatskoga doma zajedno s predsjednikom HBZ-a Bernardom Luketichem, predsjednicom ogranka 170 Elizabethom Morgavan i hrvatskom generalnom konzulicom Maricom Matković. Danas taj ogranak ima ukupno 1 462 odrasla člana i 351 juni-

Pripremila: **Diana Šimurina Soufek**

ora, a Hrvatski dom na sadašnjoj adresi otvorili su 1989. Svečano misno slavlje na hrvatskome i engleskome jeziku predvodio je fra Stjepan Lončar, župnik župe vv. Josipa Radnika iz Garyja, a prisustvovao

mu je i fra Benedikt Benaković koji je župu vodio pune 54 godine. Posebne plakete primilo je 19 članova Ogranka koji su odreda članovi Zajednice već 50 godina.

Tristotinjak okupljenih uzvanika prigodnim su govorima pozdravili Bernard Luketich, predsjednica Morgavan i konzulica Matković. "Dunav tamburica orkestar" i "Sv. George tamburica grupa" iz Cokeburga svirkom i pjesmom popratili su veliki jubilej zaječičara iz Merrillvillea. U dvorani Hrvatskog doma mogla se razgledati izložba fotografija posvećena stoljetnici rada i djelovanja slavljeničkog ogranka HBZ-a. ■

Hrvatska baština predstavljena u Čileu

Izložba Hrvatska tradicijska kultura u Santiagu je 2. kolovoza u Centro Cultural Palacio la Moneda okupila najrepresentativnije predstavnike hrvatske zajednice, uglednike čileanske kulture, istaknute javne osobe, veleposlanike i kulturne savjetnike brojnih diplomatskih misija, kao i mnogobrojnu publiku. Zbivalo se to u jednom od najljepših novosagrađenih hramova kulture na tlu Južne Amerike koji je prvi put otvorio svoja vrata publici u siječnju 2006. godine. Nastojanje država da izlože svoje najdragocjenije postave u tom prostoru izuzetno je veliko, a Hrvatska je u tome uspjela i svojom izložbom izazvala izuzetan interes čileanske publike.

U ime ministra Bože Biškupića izložbu je svečano otvorio državni tajnik Jadran Antolović, a u ime čileanske strane govorile su direktorica CCPLM-a Alejandra Serrano i ministrica kulture Paulina Urrutia. Folklorna grupa Estadia Croata Naša zemlja izvela je prigodni kulturno-umjetnički program. Izložba je autorski rad Zorice Vitez, a dizajnirala ju je Nikolina Jelavić. Značajan doprinos njezinoj realizaciji dale su tri kustosi- ce Etnografskog muzeja u Zagrebu (Bušić, Eckel, Vujčić), dok je Galerija Klovićevi dvori bila njezin tehnički provoditelj i organizator. Ministarstvo kulture RH u cijelosti je financiralo hrvatski dio realizacije izložbe, a s čileanske strane, iako u manjem opsegu, izložbu je financirao Centro Cultural Palacio La Moneda. U realizaciji izložbe veliku je pomoć pružio Samostalni odjel za međunarodnu kulturnu suradnju pri MVPEI-u, kao i mnogobrojni pojedinci koji su uložili nesebični rad i trud. Uz to, moglo bi se reći da su ljetni mjeseci posvećeni Hrvat-

Napisala: **Tuga Tarle**

skoj zbog dodatnoga bogatog i raznovrsnog programa aktivnosti kojima će se hrvatska kultura predstaviti Čileu. ■

Ljetni susreti s iseljenicima

Uz neformalne susrete s iseljenicima, u pulskoj podružnici Hrvatske matice iseljenika započeli su ove godine i organizirani Ljetni susreti s iseljenicima. Tako su dogovoreni susreti s dr. Josephom Frankovichem, liječnikom iz New Yorka, koji ima veliko iskustvo u liječenju multiple skleroze, i s mr. Verom Fabris, također iz New Yorka, koja već 20 godina radi na poslovima socijalne skrbi. Oboje su podrijetlom iz Istre (Labin i Pula), te su se rado susreli s kolegama i razmijenili svoja iskustva. Pobuđen je velik interes, te je dogovorena i daljnja suradnja za druge susrete

Ljetni susreti s iseljenicima u Puli: mr.sc. Vera Fabris-New York (u sredini) vodi okrugli stol na temu: "Pomoć i zaštita osoba s posebnim potrebama"; Ana Bedrina, voditeljica HMI-a Pula, Vesna Radetić, ravnateljica Centra za soc. skrb, i na kraju Zorica Drandić, predstavnik istog Odjela u gradu Puli

MR. VERA FABRIS IZ NEW YORKA PREDVODILA JE SUSRET S DJELATNICIMA SOCIJALNE SKRBI U ISTRI

U sjedištu pulske podružnice Hrvatske matice iseljenika 3. rujna održan je okrugli stol na temu zaštite osoba s posebnim potrebama, uz osobiti naglasak kako se to ostvaruje u New Yorku. Svoja dugogodišnja iskustva iznijela je mr. sc. Vera Fabris, porijeklom iz Pule, a već 20 godina nastanjena u New Yorku. Brojnim kolegama djelatnicima socijalne skrbi u Puli i u Istri naglasila je kako je najvažnije da se takve osobe prihvate u društvu bez etiketiranja s neprikladnom termi-

nologijom poput *invalid* (nesposoban), *šizofreničar*, *hendikepiran* i sl. Bolje je primjenjivati pojmove kao "boluje od šizofrenije", "ima problem s..." i sl. Potrebnije je govoriti o pozitivnim aspektima neke osobe, a ne isticati slabosti, da bi se došlo do lakšeg i korisnog uklapanja u društvenu sredinu. U Americi se smanjuje trend hospitalizacije i smještaja u ustanove, kako se korisnici ne bi izolirali iz društva i zaostajali u socijalizaciji. Zato se mnogo više primjenjuje izvaninstitucionalna rehabilitacija koja se sve više provodi u organiziranom smještaju i u obiteljima. Osnivaju se tzv. zajednice u kojima osobe s posebnim potrebama samostalno žive, ali uz prisutnost stručnih osoba. Uslijedila je vrlo dinamična rasprava u kojoj

se vidio nedostatak potrebnih sredstava, ustanova i djelatnika za takve korisnike u Hrvatskoj. Tada je Vera Fabris, iako su i u Americi prisutni slični nedostaci, govorila o djelovanju privatnih agencija koje uz stručni tim djeluju s uspjehom kao i državne institucije. Ravnateljica Centra za socijalnu skrb u Puli Vesna Radetić istaknula je da bi takve agencije vrlo dobrodošle u Hrvatskoj, jer bi rasterile već prenapućene ustanove. No za to je potrebno iskustvo onih koji su već na tome radili, pa nek se Vera Fabris vrati u Hrvatsku, ili pak odvažnost nekoga spremnog za otkrivanje nečega novog - bio je zaključak sudionika okruglog stola u Puli.

Pulska podružnica Hrvatske matice iseljenika organizirala je okrugli stol u suradnji s Centrom za socijalnu skrb iz Pule i istim Odjelom u Poglavarstvu grada Pule.

PREDAVANJE DR. JOSEPHA FRANKOVICHA (COLORADO, SAD): ISKUSTVA U LIJEČENJU MULTIPLE SKLEROZE U SAD-U

Dr. Joseph Frankovich, porijeklom iz okolice Labina (Istra), liječnik je multiple hitne službe u New Yorku, a zbog obiteljskih potreba stekao je veliko struč-

Napisala: Ana Bedrina

no iskustvo i u liječenju multiple skleroze. Za vrijeme ljetnog boravka u Istri zamolili smo ga da održi predavanje za Društvo MS-a Istarske županije o načinu liječenja MS-a u SAD-u. Predsjednica Društva Branka Petelinec pozvala je i predsjednicu Saveza društava MS-a Hrvatske Danicu Eškić iz Zagreba, a obaviješten je predsjednik Društva u Rijeci gospodin D. Komparić. U predavanje se uključila i pulska neurologinja dr. Dolores Janko Labinac.

Predavanje je održano 3. kolovoza u prepunoj dvorani Doma hrvatskih branitelja u Puli. Velik je odaziv protumačen kao znak da se premalo zna i govori o toj bolesti, te je potrebno jače osvješćivanje i osnaživanje tih osoba da se uključe u život i da budu prihvaćene. Odazvali su se mnogi članovi Društva MS-a, zatim liječnici, psiholozi i djelatnici za socijalnu skrb. Dr. Joseph Frankovich iznio je svoja iskustva u liječenju MS-a u SAD-u, a zatim se osvrnuo na razlike i rekao da njih u kvaliteti nema, postavljanje dijagnoze relativno je brzo i dobro i dobiva

Sudionici tribine o multiploj sklerozi u Puli: dr. Joseph Frankovich, Branka Petelinec, predsjednica Društva MS Istra, Danica Eškić, predsjednica Saveza MS Hrvatske, Ana Bedrina, voditeljica HMI-a Pula, N. N. predstavnica iz Zagreba i dr. Dolores Janko Labinac, neurologinja iz Pule

se dobra zdravstvena skrb i terapija, ali je birokratski put do dobivanja terapije preduž, jer ga ometaju razne komisije koje više puta nisu sastavljene od liječnika neurologa, čije je mišljenje za tu bolest najkompetentnije. U Americi su birokratska ograničenja mnogo manja, a pacijent brže kreće s terapijom i tzv. blokiranjem bolesti.

Dr. Frankovich je predavanje zaključio optimističnom porukom da su istraživanja za liječenje, možda i izlječenje MS-a na dobrom putu već do godine 2010. Dokaz tog tvrdnji jest razvijanje lijeka Natalizumab, poznatijeg pod imenom Tysabri. To je jedan od najboljih lijekova za bolesnike s agresivnim tipom MS-a. On blokira imunosni sustav da ne napadne živčani sustav, objasnio je Frankovich. Problem je, međutim, u njegovoj enormnoj skupoći - čak šest tisuća dolara za jednomjesečnu dozu intravenski. Ipak taj će lijek u budućnosti biti jeftiniji možda u nekom drugom obliku i kod mnogih budi nadu u bolje liječenje ili čak izlječenje pacijenata koji boluju od MS-a. ■

Poštovani čitatelji *Matice*, dragi prijatelji iseljenici,

S početkom nove akademske godine, u DORI je, nakon ljetnog zatišja ponovno živo i dinamično. Naši stipendisti – vrijedni i ambiciozni, no, nažalost potrebni učenici i studenti, podnose zamolbe za produljenje stipendija i za predstojeću školsku godinu. Uz to, nove generacije mladih koje tek počinju sa školovanjem, nadaju se da će im put do diplome uz našu potporu biti manje trnovit.

Kao i uvijek do sada, svi su naši napori usmjereni na poduzimanje akcija kojima bismo prikupili sredstva za pomoć što većem broju svojih štićenika.

Zahvaljujući donatorskoj večeri koju smo u studenome 2006. priredili u zagrebačkom hotelu "Westin" bili smo u mogućnosti dodijeliti gotovo 100 godišnjih stipendija. Svi ti mladi ljudi našu pomoć trebaju i dalje. Stoga nakon uspješne 1. DORINE donatorske večere, ove godine pripremamo, sada već tradicionalnu DORINU večeru na kojoj želimo okupiti sve one koji su u želji i mogućnosti pružiti potporu mladeži o kojoj se skrbimo.

Donatorska će se večera održati u Kristalnoj dvorani hotela "Westin", 16. listopada 2007. s početkom u 20 sati. Za uzvanike će nastupiti Miroslav Škoro, a ulogu voditeljice preuzet će naša poznata operna pjevačica Sandra Bagarić. Cijena večere je 600,00 kn po osobi i nadamo se da će ondje biti i neki među vama, budu li u mogućnosti nazočiti tom događanju. Svoje mjesto možete rezervirati na br. telefona 00385 1 6154987 ili e-mailom na dora@dora.hr.

Pozivamo vas, također, da i vi date svoj doprinos našim programima pomoći stipendirajući nekog od DORINIH štićenika. Svaka nam je uplata dragocjena i vrijedna, a možete je izvršiti na naš devizni račun:

SWIFT CODE ZABA HR 2X IBAN-HR-902360000-2500328756.

Odsrca pozdravljamo sve svoje kumove, donatore i prijatelje u iseljeništvu te se radujemo svakom susretu s Vama.

Štićenici i volonteri Humanitarne organizacije DORA

DORA

U PLANU NOVA ZGRADA HRVATSKOGA KAZALIŠTA U PEČUHU

MAĐARSKA - O novoj investiciji izgradnje Hrvatskoga kazališta u Pečuhu nedavno je bilo riječi na skupnom zasjedanju hrvatske i mađarske Vlade, te su se one sporazumjele o davanju potpore toj ustanovi. U Pečuhu se ozbiljno radi na tome da se mjesno Hrvatsko kazalište – zasada jedino profesionalno koje djeluje izvan Hrvatske na hrvatskom jeziku – širi, te da će, prema planovima, godine 2010. biti podignuta nova pozornica i galerija. Hrvatsko kazalište dosada bilježi stotinjak izvedaba (kazališnih predstava, likovnih izložaba i književnih večeri). Prema riječima ravnatelja kazališta Antuna Vidakovića, kazališni ansambl posjećuje hrvatska naselja diljem Mađarske, te trenutno na svojem repertoaru ima četiri izvedbe.

HRVATSKI DOM VRAĆEN PRAVIM VLASNICIMA

VOJVODINA – Prije nekoliko godina Hrvatski kulturni centar "Srijem" pokrenuo je inicijativu i pravni postupak za povratak zgrade Hrvatskog doma. Nakon mnogo zalaganja, molbi i traženja, a u iščekivanju donošenja zakona o povratu imovine na republičkoj razini, Skupština općine Srijemska Mitrovica 13. kolovoza ove godine vratila je zgradu Hrvatskog doma u ovlast prvom i pravom vlasniku – Hrvatskom kulturnom centru "Srijem", pravnom nasljedniku svih hrvatskih društava koja su do kraja Drugoga svjetskog rata djelovala u Mitrovici.

PROŠTENJE U SVETIŠTU MAJKE BOŽJE NA BUNARIĆU

VOJVODINA – Štovanje Gospe od Suza u svetištu Majke Božje na Bunariću pokraj Subotice i ove je godine okupilo nekoliko tisuća vjernika tijekom vikenda od 24.

do 26. kolovoza, kao i u dane pripreve za proštenje. Pripravna trodnevnica od srijede do petka uvela je hodočasnike u predstojeće slavlje. Uzoriti kardinal Friedrich Wetter, nadbiskup minhenski, predvodio je svečanu biskupsku misu na hrvatskom jeziku. Na kraju mise rektor svetišta mons. dr. Andrija Kopilović zahvalio je svima koji su pomogli u organizaciji proštenja.

PREDSTAVLJENE NOVE PROSTORIJE ZIGH-A

AUSTRIJA - Znanstveni institut gradišćanskih Hrvata (ZIGH) održao je potkraj srpnja dan otvorenih vrata sa svrhom da publici pokaže svoje nove prostorije u Trajštofu, hrvatskom selu nedaleko od Željeznog. Nove prostorije instituta smještene u potkrovlju župnoga dvora blagoslovio je trajštofski župnik vlč. Franjo Borenić. Dan otvorenih vrata predsjednica ZIGH-a Agnija Čenar-Schuster iskoristila je za predstavljanje drugoga broja časopisa "Znanstveni zbornik". "Zbornik", koji sadržava članke na njemačkom i hrvatskom jeziku, bavi se, među ostalim, i lingvističkim temama kao npr. Standardiziranjem gradišćanskohrvatske jezične norme i Dopunskim rječnikom gradišćanskohrvatskog jezika.

OBNAVLJANJE POKIDANIH VEZA

VOJVODINA - Početkom kolovoza oko 150 članova i simpatizera Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini krenulo je na putovanje – obilazak rijeke Bune i Blagaja, posjet Međugorju i Sinju, gdje se održavala 292. po redu Sinjska alka. Povod za organiziranje toga putovanja u Bosnu i Hercegovinu i Hrvatsku jest 320. obljetnica dolaska posljednje velike skupine Hrvata - Dalmata u područje Bajskog trokuta. Kao dio nastojanja obnavljanja veza sa starim krajem, odakle je došao dio vojvođanskih Hrvata, DSHV će, najavio je predsjednik stranke Petar Kuntić, sljedeće godine organizirati putovanje u Ravne kotare i u zaleđe Zadra, koje će se kao i ove godine završiti odlaskom na Sinjsku alku.

FESTIVAL DUHOVNE GLAZBE "HOSANAFEST 2007."

VOJVODINA - Prošlogodišnjom pobjedničkom pjesmom "Prema licu Tvom" u izvedbi vokalno-instrumentalnog sastava "Riječ" iz Podstrane pokraj Splita, otvoren je 19. kolovoza u Subotici drugi po redu Festival hrvatskih duhovnih pjesama "HosanaFest 2007.". Pred oko 2 000 gledatelja u Dvorani sportova u Subotici, predstavilo se 20 izvođača, po jedinaca i skupina iz Subotice, Sombora, Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Trostruki pobjednik ovogodišnjeg festivala jest VIS "Proroci" iz Subotice. Prema ocjeni stručnog povjerenstva, za najbolju skladbu proglašena je pjesma "Puna je zemlja" VIS-a "Novo svitanje" iz Zagreba.

HRVATSKA VEČER

MAĐARSKA - Hrvatska manjinska samouprava iz Martinaca, hrvatskog sela u mađarskoj Podravini, 21. srpnja organizirala je Hrvatsku večer koja je okupila mnogobrojne Martinčane te njihove goste. Zastupnici Hrvatske samouprave, s Đurđom Sigečan na čelu, pobrinuli su se kako bi se svi nazočni osjećali dobro uz bogate hrvatske sadržaje. Programi su započeli svetom misom na hrvatskom jeziku u mjesnoj crkvi koju je služio župnik Norbert Nagy, a nastavljeni kulturnim programom na otvorenome u samom središtu sela, uz sudjelovanje KUD-a Seljačka sloga iz Turanovca iz Hrvatske, KUD-a Podravina iz Barče, Orkestra Vizin iz Pečuha, KUD-a Martinci iz Martinaca, Ženskoga pjevačkog zbora Korijeni iz Martinaca, a zaključeni Hrvatskim balom.

Bošnjačko prelo u Kukinju

Organizator, kukinjska Hrvatska samouprava, pobrinula se za bogate i raznovrsne cjelodnevne sadržaje te pozvala na druženje brojne prijatelje na 13. sijelo

Pravi praznik uz hrvatski folklor jest kolovoško Bošnjačko sijelo u Kukinju. Nema takvoga svehrvatskog okupljanja ni u samom gradu Pečuhu ni u okolnim naseljima u kojima žive bošnjački Hrvati. Ostao je Kukinji i šačica zanesenjaka na čelu, ovoga puta, s predsjednicom Hrvatske samouprave Milicom Klaić Taradija i njezinim zastupnicima te uz svestranu pomoć seoskoga načelnika Ive Grišnika, a isto tako i članova Mješovitoga pjevačkog zbora "Ladislav Matušek".

Organizator, kukinjska Hrvatska samouprava, pobrinula se za bogate i raznovrsne cjelodnevne sadržaje te pozvala na druženje brojne prijatelje na

XIII. Bošnjačko sijelo u subotu 25. kolovoza. U ranim jutarnjim satima održano je natjecanje ribiča na jezeru, potom na seoskom igralištu malonogometni turnir ekipa iz naših hrvatskih naselja u Baranji, a poslije podne revijalno kuhanje.

Pecali su, igrali nogomet i kuhali Kukinčani, Vršendani, Semeljci, Katoljčani, Olasci, Mohačani, Pogančani, Salančani Udvarci, Duboševčani, ni sama ne znam sve koji. Svetu misu na hrvatskom jeziku u mjesnoj crkvi služio je velečasni Ilija Ćuzdi iz Olasa. U domu kulture glavna

urednica "Hrvatskoga glasnika" Branka Pavić Blažetin otvorila je izložbu amaterske slikarice Marije Dobsai Pečuvac iz Mohača. U folklornom programu sudjelovali su: Mješoviti pjevački zbor "Ladislava Matušeka" iz Kukinje, KUD Marica iz Salante, Orkestar tamburaša iz Salante, Ženski pjevački zbor iz Salante, Ženski pjevački zbor Augusta Šenoe iz Pečuha, Orkestar Vizin iz Pečuha, Muška pjevačka skupina "Šokci" iz Osijeka, Mješoviti pjevački zbor harkanjskih Hrvata dok je večernji bal svirao orkestar Orašje iz Vršende. Došli su gosti iz Duboševice, Rakitovaca, Osijeka, konzulica savjet-

nica Generalnoga konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu Jadranka Telišman, dopredsjednik Skupštine HDS-a Đuso Dudaš, predsjednica Odbora za kulturu HDS-a Marica Vargović Žigulić te naši Vršendani, Udvarci, Mohačani, Salančani, Pogančani, Pečušci, Semeljci, Šeljinci, Harkanjci. U prijedopodnevnom satima priredbi je nazočio i veleposlanik Republike Hrvatske u Budimpešti Ivan Bandić. ■

CB A real holiday of Croatian folklore is the August Bošnjačko sijelo in Kukinje, a Croatian village in southern Hungary. The organiser, the Croatian self-government of Kukinje, provided for a wealth of all day events.

Napisala i snimila: **Branka Pavić Blažetin**

Zadar postaje središte podvodne arheologije na Mediteranu

“Imamo dobru ekipu podvodnih arheologa, a, osim toga, Zadar je sveučilišni centar sa studijem arheologije, bogat arheološkim nalazima i na kopnu i u podmorju”, kazao je ministar Biškupić

Kip Apoksiomena tisućljećima je ležao na dnu Jadranskog mora

Senzacionalno otkriće hrvatskoga Apoksiomena, brončanog kipa grčkog atleta, koji je izazvao nepodijeljeno oduševljenje svjetskih i domaćih stručnjaka, a potom i međunarodne javnosti, zatekao je našu arheološku struku u posve neprimjerenim uvjetima.

Unatoč apelima eksperata, država je slabo ulagala u podmorska istraživanja, obrazovanje kadrova i nabavu opreme, pa arheolozi na jadranskoj obali nisu imali ni bazen u koji su mogli smjestiti potpuno neočekivani, dragocjeni dar mora.

Potaknuti tom činjenicom, ali i višegodišnjom željom za središnjim istraživačkim centrom na Jadranu, Ministarstvo kulture je, u suradnji s Hrvatskim

restauratorskim zavodom (HRZ), 21. kolovoza u Zadru otvorilo Međunarodni centar za podvodnu arheologiju. Centar je smješten u kompleksu crkve i samostana sv. Nikole u Zadru.

“Na zadnjoj Unescovoj konferenciji u Ohridu predložio sam da zadarski centar bude središnji mediteranski edukacijski centar za izobrazbu kadrova. Hrvatska je treća država u svijetu koja je potpisala i ratificirala Unescovu konvenciju o zaštiti podvodne kulturne baštine, u čijem je donošenju aktivno sudjelovala, te će stoga i Centar imati zadaću pridonijeti provedbi te konvencije”, kazao je ministar kulture Božo Biškupić.

Prema njegovim riječima, u Unescu su izrazito skloni najavljenom projektu, ali službenu odluku treba pričekati do listopada, kada se u Parizu održava glavna skupština.

Napisala: **Jelena Mandić-Mušćet (Vjesnik)**

Nalazište amfora u zaštitnom kavezu

“Ako zadovoljimo njihove kriterije, a smatramo da hoćemo, postat ćemo Unescov međunarodni, mediteranski centar za edukaciju na projektima podvodne arheologije. Takav centar sada ne postoji na Mediteranu. Imamo dobru ekipu podvodnih arheologa, a, osim toga, Zadar je sveučilišni centar sa studijem arheologije, bogat arheološkim nalazima i na kopnu i u podmorju. Ondje će se obrazovati domaći i strani podvodni arheolozi”, nada se ministar Biškupić.

Iako inicijativa za osnivanjem centra za podvodna istraživanja potječe iz zadarskoga Arheološkog muzeja, koji u tome naumu nije uspio tijekom dugog niza godina, ministar ističe da je Centar utemeljen zaslugom Ministarstva kulture. “Potreba za osnivanjem centra nameće se zbog iznimno velikog i značajnog udjela podvodne, a napose podmorske arheologije u cjelokupnom fondusu hrvatske kulturne baštine. Poseban poticaj bio je nalaz Apoksiomena, koji je zahtijevao angažman vrsnih stručnjaka i opremanje specijaliziranim instrumentarijem za njegovo restauriranje, provedeno u Hrvatskom restauratorskom zavodu u Zagrebu”, objasnio je ministar.

Prema informacijama dobivenima iz njegova kabineta, “inicijativom ministra Bože Biškupića od 1999. godine, pa potom u zadnje dvije godine, Ministarstvo kulture uložilo je osam milijuna kuna u građevinsku sanaciju, uređenje i opremanje dvaju krila bivšeg samostana sv. Nikole u povijesnoj jezgri zadarskog poluotoka.”

U Ministarstvu planiraju i nabavu kvalitetnog broda za podvodna istra-

živanja, pa se nadamo da za podvodne arheologe, velike entuzijaste koji se strastveno bave svojim poslom bez obzira na kronično loše financijske uvjete, dolaze bolji dani. ■

CB Minister Biškupić opened the International Centre for Submarine Archaeology in Zadar August 22nd, which is to nurture the wealth of submarine archaeological heritage in Croatia, and which also aims to become a centre for the entire Mediterranean area.

Kvaka je u četirima koracima

“Na dobrom smo putu za ugovor s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i športa o dodatnom obrazovanju nekoliko naših doktora znanosti. Vjerujem u taj projekt i smatram ga prvim korakom, a ima ih četiri, do našeg uspona na ljestvici elektronički razvijenih zemalja”

Profesor Danijel Gajski iz Sjedinjenih Američkih Država – na putu prema Maroku i nekom znanstvenom skupu – svratio je u Zagreb i po svojem starom običaju opet pokušao potaknuti brže napredovanje Hrvatske na području elektronike i računarstva. Znanstvenik čiji naslovi objavljenih radova, knjiga i tema važnijih predavanja zauzimaju 43 stranice pretočenog teksta s Interneta, svjetski stručnjak u otkrivanju, kreiranju i usavršavanju – u primjeni najsloženijih ugradbenih elektroničkih sustava (embedded systems) ne može proniknuti u uzroke slabog interesa hrvatske znanstvene zajednice, ali i mladih ljudi, za transfer znanja. Primjena već poznatih koncepata, usvojenih metoda i alata pomogla bi Hrvatskoj – s 44. mjesta brzo bi došla na dvadeseto, možda i deseto mjesto na svjetskoj ljestvici znanja. Neumoran u svojoj nakani, temperamentno opisuje upravo doživljeno, a sebe i druge pritom često pita: U čemu je kvaka? Jedan od najvećih živućih elektroničara čiji je Centar za ugradbene sustave Sveučilišta Kalifornije u Irvineu sposoban za najsloženiju primjenu elektronike na planetu Zemlji, ali i u svemiru, ovdje razmišlja o najjednostavnijemu prijenosu znanja, o mogućnostima masovnijeg studiranja naše djece u SAD-u.

Razgovarala: **Klara Kovačić**

Kako studirati s malo novca u Americi?

— To se doista može, o tome sam održao i predavanje studentima Fakulteta elektrotehnike i računarstva u Zagrebu. Na svakom američkom sveučilištu postoje i razni oblici stipendiranja i potpore studentima. Nude ih fakulteti ili država. Trebaju ljude koji bi držali vježbe, pomagali u ocjenjivanju, u nizu poslova koji se plaćaju, a ne traže mnogo rada, samo 20 sati tjedno. Dobije se stipendija dovoljna za stan, hranu i džeparac. Naravno, to nisu troškovi cijelog studija, no i to bi se moglo postići mecenatstvom, isticanjem imena bogatog čovjeka koji bi zlatnu, srebrnu ili brončanu pločicu sa svojim imenom rado vidio u auli poznatoga sveučilišta, katedri uglednog fakulteta. Njegov osjećaj višestruke pomoći svojoj zemlji – ulažući u znanje pojedinca – bio bi i lako mjerljiv.

Zašto ste o tome govorili studentima FER-a?

— Studenti iz Kine, Japana, Rumunjske, Mađarske, Njemačke rado se koriste tim mogućnostima, a nas gotovo nema. Iz Srbije ih je barem deset puta više nego iz Hrvatske. Svojedobno sam to istraživao i pronašao samo dva studenta iz Hrvatske. Pozvao sam ih i osobno, mnoge od njih – jer ovo nije moje prvo predavanje o tome – obećali su doći i odustali – zbog rodbine, djevojaka, zbog raznih razloga. K nama se, osim jedne djevojke iz Zagreba, nitko nije javio. Ona je i sada kod nas, još nije potrošila ni jedan vlastiti cent. Mislim da sam ipak na putu pravoga rješenja jer je, ovdje, razumijevanje za prijenos znanja ipak na višoj razini nego prije nekoliko godina. Postoji i Internet, mogućnost dodatnih izravnih objašnjenja i odgovora na sva moguća pitanja, a u tome bi i glasilo Hrvatske matice iseljenika “Matica” i te kako mogla pomoći. Čuo sam i za jednog domišljatog Doma goja koji studira negdje u Vancouveru

i želi privući što više Hrvata – autor je knjižice o tome, moram ga pronaći.

Slično je i vaše iskustvo sa zrelim znanstvenicima koji bi se i te kako znali koristiti sofisticiranim znanjima i brzo ih prenositi u Hrvatsku. Tako svi danas rade da bi brže napredovali.

— Mislim da ovdje još nema dovoljno zanimanja za uočavanje vrlo važne činjenice za koju je i meni trebalo mnogo vremena, možda čak deset godina. Naš način razmišljanja o napredovanju u karijeri, o mnogim aspektima života potpuno je drukčiji od njihovog i to treba znati. A to se ovdje ne uči. Razumjeti drugu kulturu presudno je važno za naš opći i tehnički napredak. Pravila koja vrijede u Americi najčešće su drukčija od onih u Aziji ili u Europi. Kinezi i Japanci to znaju bolje od nas – pišu mi, žele doći, traže da ih pozovem, traže od mene konkretnu akciju. Pročitali su neke moje knjige, misle da mi mogu pomoći – takav je pristup je primamljiv. Biti pametan ili dobar nije dovoljno. Ja trebam ljude koji mi doista mogu pomoći, stručnjake u određenom području, to traže i drugi znanstvenici koji uzimaju ljude iz cijeloga svijeta u svoje ekipe.

Ipak je krenulo?

— Da, na dobrom smo putu za ugovor s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i športa o dodatnom obrazovanju nekoliko naših doktora znanosti. Vjerujem u taj projekt i držim ga prvim korakom, a ima ih četiri do našeg uspona na ljestvici elektronički razvijenih zemalja. Uz znanje – usvojene koncepte i alate primjene elektronike – trebamo u međusobnoj komunikaciji otkriti naše potrebe. Suradnjom s različitim znanstvenicima, sa stručnjacima u neurologiji, primjerice, mogli bi proizvoditi čipove koji bi se mogli ugraditi u mozak. Danas se već gutaju, poput lijekova, signaliziraju razinu šećera u krvi ili o nekoj drugoj vitalnoj funkciji,

Danijel D. Gajski

1930. Nova Gradiška
 1963. Diploma elektrotehnike, Zagrebačko sveučilište
 1974. Doktorat znanosti, Sveučilište Pensilvanije
 1987. Počasni profesor, Odjel elektroničkog i računarskog inženjerstva, Sveučilište Kalifornije u Irvineu UCI
 Osnivač i direktor Centra za ugradbene elektroničke sustave, Irvine
 Osnivač znanosti računarskog dizajna

Začetnik znanosti i tehnologije ugradbenih računarskih sustava
 Osmislio metodologiju za pretvorbu specifikacije sustava u gotov proizvod na silicijskoj pločici ili procesorskoj pločici – SpecC jezik
 Konzultant velikih tvrtki i vladinih organizacija u SAD-u – NSF, DARPA, DoD i drugih
 Knjiga o algoritmima i sintezi visoke razine definira modele za projektiranje digitalnih sustava, objavljena 1992. – udžbenik u cijelome svijetu

što je prije desetak godina bilo nezamislivo. Dakle, uz znanje i potrebe tržišta, treći je korak rentabilnost, očekivana zarada, a četvrti brand, stvaranje i zaštita našega jedinstvenog proizvoda. Sve bismo to mogli sami, svi su moji znanstveni koncepti na raspolaganju, to je publicirano i besplatno. Patent štiti samo dio takvoga složenog mehanizma, koncepti se primjenjuju od 1992. u cijelome svijetu, kada sam ih javno objavio. Uz njih, neka rješenja u dizajniranju digitalnih elektroničkih sklopova koja sam razvio

primjenjuju se u svijetu već 25 godina. Danas elektronika odnosi trećinu cijene svakog automobila, a može se raditi i u Hrvatskoj. Možete dizajnirane čipove poslati van, tamo ih tiskaju i pošalju natrag, opremite ih kutijicom, svjetlom i ugradite u tramvaj, u tenk, u zrakoplov, u protuprovalna vrata, primjena je gotovog proizvoda neizmjerena. Jer, danas se već može milijarda tranzistora smjestiti u jedan čip – prije tek jedan, dva, tri. A u tome je moj Centar vodeći u svijetu, da ne kažem prvi. Ako imate jasnu spoznaju

o tome što hoćete, ni kapital ne bi trebao biti upitan. Želim da Hrvati nauče dizajnirati čipove, za što treba i talenta i znanja, a oni to imaju. Nedostaje povezivanje ključnih koraka. U tome je kvaka – u dobroj organizaciji.

Na čemu danas radite?

— Izmislili smo neke algoritme i softvere, patente za dizajniranje baš takvih čipova i to primjenjujemo na satelitima Japanske svemirske agencije, njihove NASA-e. Žele obnoviti svoje satelite, a s našim softverskim alatima skraćuju vrijeme i štede novac – umjesto četiri godine to će trajati godinu dana, što im smanjuje troškove za oko stotinu milijuna dolara po satelitu. Oni su kupili našu tehnologiju. Radim s nekoliko kompanija i o tome ne mogu ništa više reći u ovome trenutku. ■

CB An interview with Professor Danijel Gajski of the USA. A scientist and global expert in discovering, creating and perfecting in use the most complex embedded electronic systems, who cannot fathom the causes of the poor interest in the Croatian scientific community, but of youth also, for the transfer of knowledge.

Kulturne udruge venezuelanskih Hrvatica

Kulturna udruga venezuelanskih Hrvatica osnovana je i inspirirana Društvom hrvatskih intelektualki koje je utemeljeno u doba obrambenog rata u Hrvatskoj (27. srpnja 1991.), kada je 460 žena intelektualki potpisalo manifest kojim traže prestanak agresije velikosrpskih osvajača.

Na inicijativu Nade Manc sastale su se sredinom 2000. g.: prof. Ksenija Horvat, ing. Inge Luger, prof. Anica Markov, dr. Branka Dolinšek Navas i prof. Jadranka Cvjetković. Sve su one diplomirane na hrvatskim sveučilištima da bi utemeljile ogranak spomenute zagrebačke udruge radi promicanja kulture, povijesti, hrvatskog jezika i turizma u Hrvatskoj. Od listopada iste godine priključile su se grupi dipl. diplomatkinja Maria Myrna Miletić Miskiewicz, prof. Helena Barišić, ing. Olga Dolinšek Arcetti, Rosana Wojcikiewicz Sardelić i dipl. antropolog Vila Miskiewicz Miletić.

Udruga je službeno utemeljena i registrirana sa svojim statutom u Caracasu 21. ožujka 2003 kao juridičko tijelo bez dobitnih ciljeva. Prvi upravni odbor s predsjednicom prof. Anicom Markov na čelu organizirao je niz od 15 kulturnih poslijepodneva s različitim sadržajima kao izložbe, koncerti, recitali poezije te liječničke i psihološke teme, koja se održavaju uglavnom u

prostorijama Generalnog konzulata RH i u Hrvatskom domu u Caracasu i kojem su naišao na vrlo dobar prijam hrvatske i venezuelanske publike.

Drugi upravni odbor izabran (16. Lipnja 2006.) na čelu s predsjednicom dipl. diplomatkinjom Mariom Myrnom Miskiewicz Miletić i potpredsjednicom ing. Gladys Narváez Marčinko organizirao je do sada 4 kulturna poslijepodneva i aktivno sudjelovao u dočeku i boravku kardinala Josipa Bozanića prigodom njegova pastoralnog posjeta Hrvatima u Venezueli. ■

Napisala: **Maria Myrna Miletić Miskiewicz**

MEŠTROVICE KOJE NE PLEŠU KAKO DRUGI SVIRAJU!

Šuštime su zaboravljeno tradicijsko blago vratile na šibenske ulice i trgove, postajući tako važan sudionik gradskih događanja, prezentacija i feštanja

Šuštime u Beču

Pred globalizacijskim tsunamijem koji iritantno pustoši "lokalnosti" udaljujući nas od djetinjstva, predaka, materinskog jezika, dragih zavičajnih izvorišta i utočišta, svaki je otpor dragocjen i važan. A kad još "zapasa" i nekoliko stoljeća unatrag pa restauriran zablista novim sjajem, red je poduprijeti ga i medijskom bilješkom.

Kulturna udruga "Šibenske šuštime" službeno postoji nepune dvije godine, premda su se članice okupljale i pripremale za ozbiljan i dugotrajan rad i nekoliko mjeseci prije, već u travnju 2005. Osnovala ih je i sve donedavno bila njihova prva predsjednica Branka Kunčić, umirovljena profesorica hrvatskoga jezika i dugogodišnja stručna suradnica Međunarodnoga dječjeg festivala u Šibeniku. Započele su kao etnogrupsa s desetak članica i temeljnim ciljem da (o)čuvaju kulturno-tradicijske vrijednosti šibenskoga kraja, osobito narodne

običaje, nošnje, glazbeno-plesnu tradiciju, jezik... A danas bilježe već pedesetak nastupa u Šibeniku, Šibenskoj županiji, Hrvatskoj i izvan njezinih granica; od kulturnih i turističkih do edukacijskih, humanitarnih i inih poziva i prigoda postale su dragocjen kamenčić u šibenske kulturnjačkom mozaiku (zastupljene su i u internetskoj prezentaciji gradskih vrijednosti i posebnosti). Imaju svoj stalni prostor u starogradskoj jezgri, imaju nošnje, imaju podmladak Šuštime i stalnu instrumentalnu pratnju, svoju neslužbenu himnu, TV spot, stručnog voditelja, etnokoreografa Nenada Milina. A imaju i generacijski raspon od 12-godišnjaka Ivana Tabule, Kate Skorić, Bartola Pelajića, do 71-godišnje gospođe Uranke Belamarić, imaju dakle i mladost i iskustvo, i polet, i entuzijazam, i sadašnjost i budućnost.

ŠETNJA, NASKOK, ŠULJAVICA

A sve je počelo tako reći – bez riči! Naime, prvi projekt Šuštime kojim su zašuštile i gradom i njegovom okolicom

bilo je šibensko kolo! A to nije bilo kakvo nego staro, tzv. mutavo kolo koje, prema usmenoj predaji, datira još iz srednjeg vijeka. Zašto mutavo? Jer je bez riječi i bez glazbene pratnje, sastavljeno tek od triju vrsta koraka, a zovu se šetnja, naskok i šuljavica. Kolo je, kaže priča, nastalo na Dobriću, gradskom trgu gdje je bio bunar na koji su Šibenčani dolazili po vodu. Momci bi, udvarajući se curama, zapjevali Oj, Dobriću vodo ladna, a onda bi cure odgovorile – mutavim kolom. I sve je funkcioniralo – i opskrba vodom, i ljubavni život grada. Dobrić i danas postoji i isto se tako zove, i bunar postoji, ali je odavno prazan, drukčije su udvaračke tehnike i druga su za to mjesta, ali su Šuštime upravo na tom 'licu mjesta' snimile svoj prvi TV spot. I u kratkom vremenu to zaboravljeno tradicijsko blago vratile na šibenske ulice i trgove, pokrenule Šuštime da nastave istim putem, i organizirale akciju po šibenskim osnovnim školama kojom je to folklorno blago uvršteno i u redovite školske aktivnosti. Što će reći – sigurno spašeno od potpuna

Napisala: **Ksenija Erceg**

zaborava. Za to su Branka Kunčič, Uranka Belamarić (koja im je i pokazala prve korake) i sve Šuštime zaslužile čistu peticu! Danas malotko u Šibeniku i okoli ne zna za 'mutavo kolo' jer su Šuštime i Šuštinice gotovo nezaobilazan sudionik svih važnih gradskih događanja, prezentacija i feštanja. Jedno sasvim bezglasno umijeće pretvaraju u zvučni šibenski simbol, to mogu samo prave meštrovici!

Počele su, dakle, oživljavajući taj djelić drevne šibenske baštine, ali su postavile šireći krug interesa, pa danas izvode i druge plesove, primjerice Hrvatsku promenu, Velu mažurku, Špic polku... Pjevaju narodne pjesme (za pjevanje je zadužena prof. Jelena Skenderović), pišu stihove, a trude se njegovati i stari šibenski govor, izvlačeći iz naftalina riječi koje nasrtaju jezičnih mutacija guraju u kantune naših (pri)sjećanja. Jednu su takvu riječ - šuštime - izabrale i za sebe. A šuštime su zapravo male metalne kopče sa sličnom funkcijom kakvu imaju i puceta na odjevnim predmetima, njima se zakopčavala najviše ženska odjeća, ali i muški odjevni predmeti. Postoje tzv. muške i ženske šuštime, s ispučenjem i udubljem, njimo-

**Šuštime
(...)
Kad bi se
spremala curama
dota
il ne daj Bože
korota
košuje, polše
korpeti, mudante
i travešine
u ono vrime
staro,
bilo je sve na šuštime**

**O lipe moje
šuštime
velike, male, crne
il bile
spominjat ćemo
vas za sva vrimenta
u vama leži
ditiñstvo moje
matere i babe
i šaka
lipih uspomena.**

**Šuštime moje
drage
minilo je vaše
vrime, ma ni danas
nike stvari
ne moredu
bez šuštime.**

(dio neslužbene himne KU "Šuštime" čije su autorice stihova i glazbe njihove članice Neva Baranović i Gajka Pelajić Skorić)

jima su izveli nekoliko starih šibenskih pjesama i otplesali nekoliko kola. Došli su ih pozdraviti i zahvaliti im na gostovanju predsjednica Hrvatske manjinske samouprave Matija Mandić Goher,

vim spajanjem se zakopča, odnosno kako to Šibenčani kažu, zasponji što se već zakopčati ima! Riječ je inače latinskoga podrijetla (susciture, suscita) na tal. susta, deminutiv sustina), a u nas se, prema navodu Petra Skoka, osim u Šibeniku, rabi i u Dubrovniku, Cavtatu i na Korčuli.

KORAK ZA ISKORAK

Nema tomu dugo da su Šuštime i Šuštinice svoje umijeće pokazale i na trodnevnoj vjerskoj i kulturnoj manifestaciji Racki Duhovi u mađarskom gradiću Dušnoku koji obilježava 600. rođendan. Otišle su na poziv Hrvatske državne samouprave pod čijim je okriljem i 365 Dušnokčana koji čuvaju i njeguju hrvatski jezik i kulturu. Sebe zovu Raci, uvjereni su da su oni zapravo iseljenička grana Bunjevaca koji su još prije 400 godina s obronaka Dinare i Svilaje iselili u Bačku. Čuvarice i čuvari šibenske kulturne baštine imali su u Mađarskoj dva zapažena nastupa na ko-

hrvatska konzulica u Mađarskoj Vesna Njikoš Pečkaj i predsjednik Hrvatske državne samouprave Mišo Hepp. Aktualna predsjednica Šuštime Ana Radić tom je prigodom hrvatskoj konzulici predala prigodne darove i isporučila pozdrave šibenske gradonačelnice Nedjeljke Klarić.

Bio je to drugi inozemni nastup, a već su prošle godine Šuštinice pokazale što umiju na Danima europske kulture u Beču. U glasovitoj bečkoj Terezijani nastupili su u cjelovečernjem programu sa zagrebačkom sopranisticom Marijom Vidović-Žužul, a potom i u Gradišćanskom centru, pred brojnim Hrvatima iz Beča i Gradišća. Poziva ima još, pa će vjerojatno biti još biti gostovanja. Vrijednost i važnost onoga što svojim trudom i marom čuvaju i promoviraju Šuštime prepoznali su i mnogi donatori, među kojima su posebno zahvalne gospodinu Anti Šari koji im je u srcu stare šibenske jezgre ustupio reprezentativan prostor za rad, na adresi prvoga hrvatskog sveca Nikole Tavelića.

Sve u svemu, Šuštime i Šuštinice uspješno pokazuju, urbi et orbi, da im nije ni na kraj nogu plesati kako drugi sviraju: imaju svoje instrumente i instrumentaliste, svoje koreografe i učitelje pjevanja, a imaju i korak za - iskorak. Suprotiva globalizaciji, kontra zaboravu! ■

CB The Šibenske šuštime cultural association has officially existed for just under two years. It started as an ethno-group with about ten members and the basic goal of preserving the cultural and traditional values of the Šibenik area. They already have some fifty appearances in Croatia and abroad under their belt; from culture and tourism to educational, humanitarian and other invitations and opportunities they have become a precious stone in the cultural mosaic of Šibenik.

Nastup u Šibeniku, na Trgu Medulić

S gostovanja u Mađarskoj

Iskreni rodoljubi na meti emigrantskih pustolova

“Kroatische Berichte” je časopis koji je postao prava tiskana revija s političkim, gospodarskim i kulturnim raščlambama, komentarima i dokumentacijama

Pripadali ste naraštaju intelektualaca koji je, među ostalim, pokrenuo u Njemačkoj, u Mainzu, časopis *Kroatische Berichte* 1976. Ocijenite njegov značaj iz današnje perspektive za rješenje hrvatskog pitanja! Koji su (ne)sporazumi doveli do gašenja tako značajnog časopisa na njemačkom jeziku?

Razgovarala: **Vesna Kukavica**

Hrvatski intelektualci u Njemačkoj dugo su patili promatrajući kako Jugoslavija uspješno širi svoju promidžbu u toj zemlji, posebice među ovdašnjim ljevičarima, a oni su u medijima imali glavnu ulogu, pričajući svoje izmišljotine o samoupravljanju, nesvrstanoj politici i “trećem putu u socijalizam”. Došli smo na ideju da izdajemo časopis na njemačkom jeziku i taj smo naum brzo ostvarili. U prvom uredništvu dvomjesečnika “Kroatische Berichte” bili su Ivona Dončević, Tomislav Micić, Stjepan Šulek, Ernest Bauer i Gojko Borić. Časopis je u početku bio vrlo skromna izgleda, no uskoro je postao prava tiskana revija s političkim, gospodarskim i kulturnim raščlambama, komentarima i dokumentacijama.

“Kroatische Berichte” slali smo na oko dvije tisuće adresa. Troškove smo pokrivali pretplatom, darovima i nešto kasnije donacijom Hrvatskoga narodnog vijeća. No, zbog sve većih troškova prešlo se s dvomjesečnog na kvartalno izlaženje. Uređivanje je bilo “kolektivno”. Postojao je odgovorni urednik, ali samo formalno jer se to zahtijevalo u njemačkom zakonu o tisku. Mislim da smo se međusobno slagali u više od 95 posto tekstova koje smo objavili. Napustio sam uredništvo “Kroatische Berichte” kad je Hrvatsko narodno vijeće zatražilo da se u impresumu navede kako ga ono sufinancira, a bio sam protiv toga jer Vijeće je u izvješćima njemačke Službe za zaštitu ustavnosti stalno bilo spominjano kao “ekstremna organizacija”, što ono nije bilo, no u njemu je bilo i onih koji su se bili kompromitirali za vrijeme NDH, kao i onih koji nisu bili protiv emigrantskih nasilja, smatrajući ih benignima, što nam je štetilo u zapadnoj javnosti. Časopis je prestao izlaziti uspostavljanjem suverene Republike Hrvatske kao što je prestalo djelovati i Vijeće, a to sam smatrao štetnim, jer je hrvatska dijaspora i dalje ostala živjeti tamo gdje sad živi, dok Hrvatska još nema tjednika na njemačkom ili engleskom kakve imaju sve tranzicijske zemlje. Hrvatska zapravo nema vanjsku promocijsku promidžbu, što je apsolutno neshvatljivo, jer i najbolja politika nije ništa ako se o njoj ne govori na pozitivan način, prema američkoj izreci: “Radi dobro i stalno govori o tome”. Danas se stranci koji pišu o nama, čak i u turističkim vodičima, uglavnom služe izvorima iz protuhrvatske propagande domaćih “Jugoslavena” i zakletih “antitudmanovaca”, tako da je slika Hrvatske u inozemstvu više negativna nego pozitivna. Udruga “Hrvatska kuća” u Kölnu zbog toga svakog tromjesečja izdaje internetske novine “Bulletin” na njemačkom jeziku u kojemu opisujemo gospodarske, političke i kulturne prilike u Hrvatskoj i situaciju Hrvata u Bosni i Hercegovini. Urednici su Gojko Borić i Karl Müller.

Koji su glavni prinosi uspostavi hrvatske državne neovisnosti Hrvata iz Njemačke?

— Hrvati u Njemačkoj dali su golem doprinos osamostaljenju i obrani Hrvatske od srpske agresije. Uspostavljeno je veliko jedinstvo između "putničara" i političkih emigranata, pa čak i sloga s muslimanskim Bošnjacima, sve do sukoba između njih i Hrvata u Bosni. Materijalna pomoć koju su Hrvati u Njemačkoj dali za svoje domovine Hrvatsku i BiH može se mjeriti u nekoliko stotina milijuna maraka. Nemamo dovoljno prostora da opišem sve oblike te pomoći koja je često bila i u zajedništvu s ovdašnjim Nijemcima. Nažalost, čim je prestao Domovinski rat, Hrvati u Njemačkoj počeli su se ponovno razdvajati, a da bi se to objasnilo, trebalo bi napisati sociološku studiju.

"S inozemnog vidikovca" kažite nam koji su po vašoj prosudbi današnji glavni problemi vezani za život hrvatske zajednice u Njemačkoj?

— Među Hrvatima u Njemačkoj zavlada je od prije nekoliko godina, nazovimo je trpkoo, morbus croaticus, hrvatska bolest stalnog rascjepkavanja gotovo svih njihovih organizacija i udruga. Uzroci su različiti, počevši od pomamnog liderstva pojedinaca koji sebe ne mogu zamisliti nigdje drugdje nego u ulozi bogomdanih vođa, preko klasičnog hrvatskog jala, pa do tradicionalne hrvatske slabe organiziranosti koja donekle funkcionira u manjim društvima, da bi bila sve slabija na razini njemačkih pokrajina i gotovo ne postoji na nivou Savezne Republike Njemačke. Morbus croaticus zahvatio je i nekada moćne organizacije ugostitelja, liječnika i akademičara. Hrvatski svjetski kongres trebao bi biti krovna organizacija svih hrvatskih udruga i društava u Njemačkoj, ali on to nije posve. Sad kad je na čelo HSK za Njemačku došla mlađa ekipa, treba joj dati povjerenje da ostvari prijeko potrebno jedinstvo bez kojega ne ćemo biti čimbenik u njemačkom javnom životu. Osobno preporučujem svima u hrvatskim udrugama da se okupljaju oko stvarnih projekata i da samo oni koji su ostvarili svoje naume, i to mogu dokazati konkretnim činjenicama, imaju pravo na vodstvo.

Što biste preporučili domovinskim institucijama koje surađuju s iseljeništvom?

— Teško je davati neke preporuke domovinskim institucijama kako da surađuju s iseljeništvom. Hrvatska bi najprije trebala dobiti Zakon o iseljeništvu u kojemu bi bile definirane sve nužnosti

u suradnji između Domovine i dijasporae. Hrvatska kao tipično iseljenička zemlja trebala bi se ugledati u to kako te probleme rješavanju druge iseljeničke zemlje kao Italija, Španjolska, Portugal, Irska, Grčka, Turska i prije svega Izrael. U interesu je Hrvatske s njezinim slabim natalitetom da se što više Hrvata vrati iz iseljeništvu u domovinu. Kad je već ukinuto Ministarstvo za iseljeništvoo, trebalo bi osnovati stalnu agenciju za iseljene Hrvate, koja bi radila na tome da se što više njih vrati u Hrvatsku, tako da im daje sve moguće podatke za to, da ih prati od želje za povratkom do useljavanja u Hrvatsku, da gradi kuće i stanove za povratnike, da mladim iseljenicima pruža prigodu da nađu posao u domovini itd. Takvu bi agenciju trebao financirati Sabor tako da ne bude ovisna o politici bilo koje vlade koje se mijenjaju. A prije svega dijaspori bi trebalo omogućiti "dopisno glasovanje" tako da za svoje predstavnike u Saboru izabere isključivo svoje ljude, a ne hrvatske državljane iz BiH koji su konstitutivni

narod te države, a ne iseljenici. Iseljenici bi trebali misliti i na osnivanje vlastite stranke po uzoru na umirovljenike.

Željela bih Vas na kraju priupitati kakvi su Vaši dojmovi o Hrvatskoj sada?

— Moram biti skroman u ocjenjivanju hrvatskih prilika jer živim u inozemstvu. Meni se čini da da se u Hrvatskoj previše govori, a malo radi, da ljudi misle kako se mogu obogatiti preko noći, kako protiv Hrvatske postoje "svjetske zavjere", kako će stranci sve vrjednije "pokupovati" čim uđemo u EU, kako

ćemo izgubiti suverenost čim se uključimo u euro-atlantske asocijacije. To je sve pretjerano, jer, premda smo mali, ipak posjedujemo "manevarski prostor" za suzbijanje prije navedenih opasnosti koje ipak donekle postoje, ali ne u tako alarmantnom obliku kakav nam rišu dežurni katastrofičari. U Hrvatskoj se, prema mojemu općenitom dojmu, živi bolje nego u Bugarskoj i Rumunjskoj koje su nedavno postale članice EU, a hrvatske su plaće veće nego u Slovačkoj i Poljskoj. Hrvatska bi trebala povećati produkciju kvalitetnih proizvoda koji će biti konkurentni na zapadnom tržištu, sačuvati svoje najvažnije nacionalne resurse kao turizam, čistu prirodu i vodu, povećati natalitet davanjem povlastica mlađem svijetu i nastupati prema van dostojanstveno, ali i s dozom samoironije. Ugledajmo se u baltičke narode, posebice u Finsku. Za Hrvatsku se može reći: Small is beautiful - malo je lijepo.

Odbacimo bahatost i postanimo napokon - normalni. ■

CB We bring you the second part of the interview with Gojko Borić, publicist, editor and essay writer, one of the leading emigrant Croatian intellectual figures in Europe in the second half of the 20th century.

Jedinstveno mjesto spomenika

Sve je počelo davne 1914. godine, kada su Selca prva u svijetu podigla spomenik ruskom piscu Lavu Tolstoju, i to dok se u Tolstojevoj rodnoj Jasnoj Poljani tek začinjala ideja za spomenik

Župna crkva spomenik je selačkom kamenu i doima se poput katedrale

učenici mjesne obrtničke škole. Selčani to mjesto nazvaše "Tolstojevim parkom".

PRVI SPOMENIK STJEPANU RADIĆU

Na mjesnom trgu Selca su već 1938. godine, prva u Hrvatskoj, otkrila spomenik seljačkom vođi i političaru Stjepanu Radiću, čije je vrlo uspješno brončano poprsje izradio tada mladi hrvatski kipar Antun Augustinčić. Žitelji toga bračkog mjesta prepoznali su u Stjepanu Radiću čovjeka i političara koji je kadar promicati i štititi hrvatske interese.

Nakon stvaranja Hrvatske države broj je spomenika osjetno porastao. Među njima svakako posebno mjesto zauzima spomenik podignut papi Ivanu Pavlu II. Dogodilo se to uoči blagdana Male Gospe godine 1996. i bio je to prvi spomenik u Europi podignut Svetom Ocu. Izrađen je u bijelom bračkom kamenu prema projektu akademskog kipara Kuzme Kovačića, a smješten je uz župnu crkvu Krista Kralja. Podignut je u znak trajne zahvalnosti za sve ono što je učinio u sudbonosnim trenucima za opstojnost hrvatskog naroda i stvaranje države Hrvatske. Spomenik Ivanu Pavlu II. izrađen je u cjelovitom bloku postamenta i figure, visok je 2,70 metara i težak 3,5 tone. Prikazuje Papu u prirodnoj veličini, u hodu, usuprot vjetru i uspostavlja prislan odnos sa zemljom.

Najvrjednije djelo koje se čuva u župnoj crkvi jest brončani kip Srca Isusova, rad velikog kipara Ivana Meštrovića iz 1956. godine. Kip je visok 2,5 metra, a modeliran je u Sjedinjenim Američkim Državama. Zanimljivo je spomenuti da je kip sali-

Selca, središnje mjesto na istočnoj strani otoka Brača, pročuła su se daleko izvan granica naše zemlje po svojim raritetnim spomenicima podignutima zaslužnim ljudima koji su svaki na svoj način svjedočili svoje vrijeme i događaje. Spomenicima su počašćeni domaći sinovi, ali i osobe koje su ostavile trajan biljeg u svjetskim razmjerima. Među njima ima književnika, političara i crkvenih velikodostojnika. Tako su mala Selca postala svojevrsna galerija istaknutih ljudi.

Sve je počelo davne, 1914. godine, kada su Selca prva u svijetu podigla u svojem perivoju spomenik ruskom piscu Lavu Tolstoju, i to dok se u Tolstojevoj rodnoj Jasnoj Poljani tek začinjala ideja za spomenik. Početkom 20. stoljeća selački studenti, naime, iz Praga i Graza donose panslavističke ideje ovamo na slavensku periferiju, koja je vjekovima bila ugrožavana i onarodivana. Da sve bude u panslavističkom tonu, izradba poprsja povjerena je mladom studentu kiparstva iz Praga Jaroslavu Bardi koji je navraćao u Selca na odmor, a isklesali su ga u kamenu

Napisao i snimio: **Ivica Radić**

Spomenik Lavu Tolstoju, prvi u svijetu

Spomenik dr. Franji Tuđmanu, prvom hrvatskom predsjedniku

ven od topovskih čahura zaostalih iz Drugoga svjetskog rata na selačkom području. Velikom je Meštroviću taj kip bio neobično drag jer je, kako je pisao, od ubojitih granata namijenjenih uništavanju čovjeka načinio Kristov kip sa srcem u ruci kao simbolom ljubavi i mira.

Selčani su na ulazu u crkvu podigli dva spomen-poprjsja svojim biskupima Andri Štambuku i Celestinu Bezmalinoviću. Tako su mala Selca iznjedrila dva biskupa, a treći sada sjedi na stolici hvarskog biskupa.

Još jedan selački sin počašćen je spomenikom. Riječ je o Tomi Didoliću, poznatom i priznatom borcu za narodni preporod i lučonoši buđenja nacionalne svijesti. Bio je općinski načelnik u tim turbulentnim nacionalnim vremenima previranja i zastupnik u Dalmatinskom saboru. Njegova kamena bista nalazi se na ulazu u Općinsku zgradu.

Spomenik u bračkom kamenu prvi u Europi papi Ivanu Pavlu Drugom

POPRSJE DR. FRANJE TUĐMANA

Selčani nisu zaobišli ni one državnike koji su zaslužni za stvaranje i utemeljenje hrvatske države. Tako su na svojem Trgu za zahvalnosti brončano poprsje 1992. godine podigli Hansu Dietrichu Genscheru, bivšem njemačkom ministru vanjskih poslova, a poprsje je izradio Španjolac Jose Gomez. U središnjem dijelu parka nalazi se spomen-poprjsje prvoga hrvatskog predsjednika dr. Franje Tuđmana, a do njega Aloisa Mocka, ministra vanjskih poslova Republike Austrije. Taj je trolist, prema prosudbi Selčana, odigrao ključnu ulogu u sudbonosnim trenucima stvaranja hrvatske samostalnosti.

Selčani odbijaju prigovore da je riječ o svojevrsnoj spomenomaniji, nego uzvraćaju kako su oni svoje želje i poštovanje prema određenim osobama artikulirali na svoj način

Za Selca se može ustvrditi da nisu samo mjesto kamena i vrsnih klesarskih majstora nego i mjesto – spomenika. ■

CB Selce, the main town on the eastern side of the island of Brač, has earned a reputation far and wide for its unique monuments erected to deserving individuals who, each in their own way, bore witness to their time and the events that marked them. The monuments pay tribute to local people, but also to persons who left an enduring legacy of global proportions.

HKM KOBLENZ DOBIO NOVOG VODITELJA

NJEMAČKA - Na svečanom euharistijskom slavlju u crkvi sv. Franje Asiškoga u Koblenzu dosadašnji voditelj Hrvatske katoličke misije vlč. Tin Šipoš oprostio se od službe voditelja misije, a u službu je uveden novi voditelj vlč. Stjepan Zdravec, svećenik Varaždinske biskupije, koji je dosad obnašao službu župnika

u Miholjancu. Misno je slavlje predvodio delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josip Bebić u zajedništvu s vlč. Šipošem i vlč. Zdravcem, ravnateljem odsjeka "Pastoral i društvo" u biskupiji Trier mons. dr. Michaelom Kneibom te domaćim, njemačkim župnikom vlč. Günterom Marmannom.

ISTAKNUTI ČLAN HRVATSKE ZAJEDNICE U MINISTARSKOM VIJEĆU VICTORIJE

AUSTRALIJA - Ministrica za skrb o starijim osobama države Victorije Lisa Neville u kolovozu je u Melbourneu priopćila kako je u ministarsko Savjetničko vijeće imenovan ugledni član hrvatske zajednice iz Geelonga Jozo Pavlović. Inače, građevinski poduzetnik Pavlović rodio se u Hrvatskoj, a u Bosni i Hercegovini pohađao je učiteljsku školu prije no što je emigrirao u Australiju 1959. U društvenome smislu, povezan je s Hrvatskim nacionalnim domom u Geelongu te s Victorian Croatian Aged Care Services. U razdoblju od 1997. do 2005. bio je vijećnik u Multikulturnom vijeću za Victoriju te je jedan od utemeljitelja Geelong Ethnic Communities Councila (1976.-1994.).

ZANIMLJIVA PROMOCIJA U LOS ANGELESU

SAD - U Los Angelesu je u nedjelju, 25. kolovoza u dvorani Župnog centra, nakon misnog slavlja u crkvi sv. Ante, održana promocija knjige fra Petra Ljubičića, franjevca iz Međugorja, kao i premijerna predstava "Ubojstvo u Saraju" ili "Judita" koju je, prema djelu Marka Marulića, pripremila Ana Vuletić-Babun. Autorica je uložila golemi trud i upornost da, nakon trogodišnjega rada, predstavi ulomke djela na engleskome jeziku. U šarolikome glumačkom ansamblu našli su se mladi ljudi, Amerikanci koji potječu iz različitih sredina. Mladi glumci rumunjskih, grčkih i mađarskih korijena zaigrali su zajedno s našima, Zvonimirom Haceom, Dominom Santrom i Anom Vukelić Babun.

FEDERALIZACIJA DRŽAVE – POSLJEDNJA SLAMKA SPASA ZA HRVATE I BIH

SARAJEVO - U posljednje se vrijeme mnogo govori o Deklaraciji hrvatskih stranaka (Kreševska deklaracija, kako su je nazvali), posljednjim izjavama hrvatskih političara, ali i o većinskom raspoloženju građana hrvatske nacionalnosti u BiH. Kakvi su projekcija i ustroj vlasti sukladno onomu što piše u tom dokumentu? Čini se da je BiH na svojoj prekretnici: hoće li iz pseudofederacije, kakva je danas, a koja je najbliže raspadu,

prerasti u izvornu federaciju i time zaštititi od novih podjela i stradanja sve svoje građane i narode? Naravno, strah Bošnjaka od raspada države može se odagnati diskontinuitetom federalne jedinice, ali i preciziranjem u budućem ustavu da federalne jedinice nemaju pravo na odcjepljenje od BiH. Federalizacija države – posljednja slamka spasa za Hrvate i BiH.

SVE VIŠE KROATIZAMA U GOVORU BOSANSKIH SRBA?!

BANJA LUKA - Značajan dio kulturne i intelektualne javnosti u entitetu Republike Srpske (RS) zabrinut je velikim utjecajem hrvatske kulture i jezika na ovom području, izvijestio je banjalučki "Glas Srpske", navodeći da je u pitanju i očuvanje nacionalnog identiteta. "Stručnjaci upozoravaju da je, zbog utjecaja hrvatskih televizija, u govoru mladih, ali i starijih građana RS prisutno sve više kroatizama", piše list. Zbog dominacije hrvatskih TV kuća, posebno u zapadnom dijelu RS, gdje se programi iz Hrvatske mogu pratiti putem zemaljskih odašiljača, mnogo je veći i utjecaj hrvatske kulture i jezika na stanovništvo ovog podneblja. S druge strane, programi iz Srbije reemitiraju se putem satelita i kabelskih operatera. List citira banjalučkog intelektualca Predraga Lazarevića koji tvrdi kako "srpska politika, za razliku od hrvatske, nikada nije umjela cijeniti značaj jezika za očuvanje nacionalnog identiteta".

KVADRAT KAMENA I DRAČE SPREMNI PLATITI I 150 EURA

NEUM - Poslovično raspoložene strance međugranični prijeponi između BiH i RH ne sprečavaju da svaki dan šalju svoje izaslanike koji izviđaju teren, nudeći vlasnicima parcela na poluotoku Kleku iznose od kojih boli glava. Najdalje je otišla uprava danske tvrtke Kristensen Group koja je imala u planu na poluotoku izgraditi elitni hotelski kompleks, vrijedan više od 900 milijuna eura. Upravo je njihova investicija utjecala na rast cijena "zemljišnih kvadrata", ali plan nikad nije realiziran zbog, kako je u pismenoj obavijesti pojasnio Mogens Olesen, predsjednik spomenute danske tvrtke, nedovoljne političke potpore i inertnosti administracije i čelnika općine Neum. Nakon povlačenje Kristensen Groupa iz kupnje 1,7 milijuna četvornih metara zemljišta na poluotoku Kleku zainteresirani su, prema tvrdnjama vlasnika zemljišnih parcela, uglavnom stranci: od Engleza, Iraca, Austrijanaca, Rusa, Turaka.

ZAVRŠNI RADOVI NA REKONSTRUKCIJI SAMOSTANA

RAMA ŠČIT - U župi Rama-Ščit u tijeku su završni radovi na projektima koji se realiziraju u povodu dviju obljetnica koje će se u toj župi obilježiti 8. rujna, na blagdan Male Gospe. Obilježiti će se 450 godina od smrti ramskih mučenika i 150 godina od povratka franjevac na Ščit. Obnovljen je samostan iz godine 1857. u kojemu će, prema riječima gvardijana fra Mate Topića, biti smješten muzej. Fra Mato ističe veliku zaslugu župne zajednice i drugih sponzora, osobito Vlade RH te je kazao kako je svoj dolazak na Ščit 8. rujna najavio i ministar kulture RH Božo Biškupić.

POSAO U INOZEMSTVU ZA 32 RADNIKA

LIVNO - Udruženje nezaposlenih Hercegbosanske županije u posljednja tri mjeseca pronašlo je posao u inozemstvu za 32 osobe s evidencije županijskog Zavoda za zapošljavanje, kazao je predsjednik Udruženja Boško Šeremet. Novinarima je Šeremet kazao kako su predstavnici splitskog poduzeća Konstruktor ovih dana u Livnu razgovarali s 15 varilaca koji su se prijavili za rad u Njemačkoj te da su s desetericom potpisali ugovore kojima su se radnici obvezali da će nakon jednomjesečnog tečaja u poduzeću "Đuro Đaković" u Hrvatskoj najmanje tri godine provesti na radu u Njemačkoj, a sat rada bit će im plaćen 14 eura.

Pripremio: **Tihomir Begić**

Budućnost hrvatskoga jezika u hrvatskim manjinskim zajednicama

Među hrvatskim je pak stanovništvom Boke kotorske sve više onih koji nisu ni svjesni u kolikoj su mjeri preuzeli srpsko-crnogorski leksik i glagolski sustav. No možda će dopunska nastava na hrvatskom jeziku koja se provodi u pojedinim osnovnim školama rezultirati pozitivnim promjenama

Putujući po državama srednje Europe, po prostorima u kojima Hrvati žive više stoljeća kao autohtone skupine (ili pak čitajući o tim hrvatskim enklavama), doznajemo o različitim poteškoćama s kojima se te manjinske zajednice susreću u nastojanju za očuvanjem svojega nacionalnoga identiteta i hrvatskoga jezika. Osobito se s velikim poteškoćama susreću Hrvati koji su se, kao autohtono stanovništvo, nakon raspada SFRJ našli izvan granica Republike Hrvatske. U državama u kojima žive prisiljeni su se stalno odupirati asimilaciji i zatiranju materinskoga hrvatskoga jezika. Tako su npr. u Boki kotorskoj natpisi na hrvatskom jeziku na javnim mjestima prava rijetkost. U tom je pogledu pravo osvježanje otočić Gospe od Milosti pred Tivtom, za koji se skrbe hrvatski isusovci. Među hrvatskim je pak stanovništvom sve više onih koji nisu ni svjesni u kolikoj su mjeri preuzeli srpsko-crnogorski leksik i glagolski sustav. No možda će dopunska nastava na hrvatskom jeziku koja se provodi u pojedinim osnovnim školama rezultirati pozitivnim promjenama. Bitno je ustrajati i ne gubiti nadu

Napisala: **Sanja Vulić**

i u situacijama koje ne ostavljaju mnogo prostora za nadu. To nam potvrđuju i sjećanja dr. Ernesta Barića, pročelnika Katedre za hrvatski jezik i književnost u Pečuhu u Mađarskoj, koja iznosi u Pogledima - časopisu za kulturu i društvena pitanja Hrvata u Mađarskoj. Prof. Barić dobro se sjeća kako su prije pedesetak godina, na ondašnjoj srpskohrvatskoj gimnaziji u Budimpešti, nastavnici koji su bili po nacionalnosti Srbi predavali i obraćali se učenicima isključivo na srpskom jeziku, dok su se nastavnici koji su po nacionalnosti bili Hrvati služili nekakvim hibridnim umjetnim srpsko-hrvatskim jezikom. Hrvatske se učenike sustavno odgajalo i uvjeravalo da je samo takva jezična koncepcija prihvatljiva i moguća. U tom su prednjačili iz tadašnje Jugoslavije protjerani i izbjegli inform-biroovci, uglavnom Srbi, koji su postavljeni na vodeće položaje ondašnjega tzv. Saveza Južnih Slavena u Mađarskoj. Kada su pak budimpeštansku gimnaziju posjećivali pojedini kulturni djelatnici iz redova Hrvata u Mađarskoj koji su govorili hrvatski, hrvatskim se učenicima, među kojima je bio i E. Barić, takav govor činio "neprestiznim, neprirodnim, nesimpatičnim". Dalje prof Barić nastavlja: "Kada sam počeo 1970. predavati na

Katedri u Pečuhu, citate hrvatskih autora (inače oskudne) stručne literature ja sam ekavizirao i srbizirao u uvjerenju da je to jedini pravi put i da je to tzv. naš jezik". Na temelju takvih podataka s pravom se moglo zaključiti da hrvatska zajednica u Mađarskoj nema nikakve budućnosti u željeznom zagrljaju južnoslavenstva. No, unatoč tomu, nastavlja prof. Barić, nakon 1971. počeli su i mladi hrvatski intelektualci u Mađarskoj postupno spoznavati istinu, a nakon osamostaljenja Hrvatske osnovali su brojne prosvjetne i kulturne ustanove isključivo za hrvatsku manjinu, u kojima se promiče hrvatski jezik. Primjer prof. Ernesta Barića i njegovih suvremenika u Mađarskoj pokazuje nam da nikada ne treba posve izgubiti nadu i posve odustati, unatoč tomu što poteškoća uvijek ima i uvijek će ih biti, većih ili manjih, pa i onih naizgled beznadnih. ■

CB Travelling across the countries of Central Europe, in areas in which Croats have lived for centuries as indigenous communities (or even reading about these Croatian enclaves) we learn about the various difficulties these minority communities experience in their efforts to preserve their national identity and the Croatian language. Those Croats who, as indigenous populations, found themselves outside of the Republic of Croatia after the dissolution of the former Yugoslavia meet with particularly great difficulties.

Nikola Nick Nobilo

Hrvatski iseljenik Nikola Nick Nobilo, osnivač tvrtke Nobilo Wines, jedne od najugledniji vinarija na Novom Zelandu i dobitnice brojnih lokalnih i svjetskih nagrada za kvalitetu vina, umro je u Aucklandu u 94. godini. Vijest o smrti je 30. kolovoza javnosti priopćila tvrtka Nobilo Wines, jedna od najuglednijih vinarija na Novome Zelandu.

Porijeklom iz Lumarde na Korčuli, Nobilo je kao 24-godišnjak 1937. došao na Novi Zeland, a šest godina poslije utemeljio je tvrtku Nobilo Wines koja je danas drugi po veličini proizvođač vina u toj zemlji. Nobilova obitelj na Korčuli bila je poznata po proizvodnji vina, s tradicijom duljom od 300 godina.

Nobilo i njegova supruga Žuva podigli su svoj prvi vinograd u Huapaiju, gradiću sjeverozapadno od Aucklanda, a sedamdesetih godina prošloga stoljeća postali su najugledniji vinari na Novom Zelandu. Smatra se da je Nobilova tvrtka u tom razdoblju odigrala ključnu ulogu u tranziciji novozelandske industrije vina s proizvodnje uglavnom hibridnih sorti prema klasičnim sortama, što je podiglo kakvoću novozelandskih vina i donijelo im ugled u svijetu.

Tvrtka je godine 1998. narasla kupnjom uspješne vinarije Selaks, koja je također proizvodila kvalitetna vina i osvajala brojne nagrade.

Nikola Nobilo dobio je i povelju pape Ivana Pavla II. za njegova posjeta Novomu Zelandu, a britanska kraljica predala mu je odličje Member of British Empire. Nobilova vinska grupacija dobila je godine 2003. nagradu za najboljeg proizvođača vina na Novom Zelandu.

Frane (Frank) Pervan

U nedjelju 12. kolovoza godine Gospodnje 2007., u Aucklandu na Novom Zelandu preminuo je u Gospodinu Frane (Frank) Pervan, a pokopan je u srijedu 15. kolovoza u Aucklandu. Frane Pervan rođen je 1939. u selu Kokorići, općina Vrgorac. Bio je pjesnik i duhovni stvaratelj na hrvatskom i engleskom jeziku, član Društva novozelandskih književnika i dugogodišnji štovani član Hrvatsko-australskog literarnog i umjetničkog društva u Sydneyu (HALUD-a). Autor je nekoliko knjiga na hrvatskom i engleskom jeziku i sudionik u antologijama, brojnim zbornicima i magazinima u

Hrvatskoj, Engleskoj, Australiji i na Novom Zelandu. U velikom književnom opusu ostavio je duhovno blago i bogatstvo novim hrvatskim i svjetskim naraštajima. Osobno sam imao čast upoznati ga 1997. godine u Aucklandu, u dvorani Hrvatske Katoličke misije (koju je vodio mons. Ante Klarić), kada smo doputovali iz Sydneya: Vlado Pucak, Franjo Harmat i Ante Glavor, te održali svečanu akademiju za svibanjske žrtve. U ime Hrvatsko-australskog literarnog i umjetničkog društva i u svoje osobno ime ožalošćenoj rodbini i prijateljima upućujem iskrenu i toplu sućut. (Ante Glavor)

Seka Severin Tudja

Ugledna hrvatska i svjetska keramičarka Seka Severin Tudja, rođena godine 1923. u Zagrebu, preminula je potkraj kolovoza u Caracasu u Venezueli, gdje je živjela od 1952. godine. Seka Severin Tudja studirala je na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu od 1942. do 1945. godine u klasi prof. Frane Kršinića i prof. Krste Hegedušića. Godine 1946. kao stipendistica francuske vlade odlazi u Pariz, gdje studira kiparstvo i crtež na akademiji Le grande Chaumiere i završava studij povijesti umjetnosti i arheologije na pariškoj Sorbonni. U Parizu počinju i njezini prvi kontakti s keramikom. Izrađuje glinene figure za animirani film, surađuje s keramičarskim radionicama i počinje oblikovati prve male keramike. Prije 55 godina nastanjuje se u Caracasu, gdje se započinje ozbiljno baviti keramikom. Istražuje tjkove i promjene u procesu keramičkog oblikovanja, pri čemu je njezin interes ponajprije usmjeren integraciji sastavnih odrednica toga procesa. U godinama između 1955. i 1959. izrađuje velike zidne kompozicije, a potom se potpuno posvećuje istraživanju odnosa oblika, teksture i boje modeliranih keramičkih predmeta. Od godine 1953. redovito izlaže na mnogim keramičkim izložbama diljem svijeta, a prvu samostalnu izložbu priređuje 1959. u Parizu. Od 1964. predstavlja Venezuelu u World Crafts Councilu i od tada redovito sudjeluje u radu toga tijela. Izabrani je član Académie International de la Céramique u Ženevi od 1972. godine, a od 1979. počasna je članica Asociación Venezolana de las Artes del Fuego u Caracasu. Godine 1998. održana je u zagrebačkom Muzeju za umjetnosti i obrt umjetničina retrospektivna izložba. Od jedanaest radova, koliko ih je Seka Severin Tudja darovala MUO-u tri su uvrštena u stalni postav Muzeja, a jedan je bio predstavljen u sklopu velike izložbe kojom je prije dvije godine proslavljena 125. obljetnica te ustanove. (Jelena Mandić-Mušćet)

Rudolf Arapović

Publicist i dugogodišnji emigrant Rudolf Arapović umro je u petak 3. kolovoza nakon duge i teške bolesti u svojem domu u blizini Samobora, priopćio je povjesničar Anđelko Mijatović. Rudolf Arapović rodio se

8. prosinca 1937. u Busovači u srednjoj Bosni. Školovao se u rodnome mjestu, Visokom, Travniku, Zagrebu, Beču i Washingtonu. Pisao je protujugoslavenske članke u više emigrantskih glasila, a surađivao je i u "Washington Postu" i "Washington Timesu". Bio je urednik i izdavač "Biltena hrvatskih socijalista" u Beču od 1967. do 1969. te "Hrvatske borbe" od 1971. do 1974. i "Hrvatskog lista" od 1978. do 1979. u Sjedinjenim Američkim Državama. Nakon povratka u domovinu 1997. uključio se u javni život, a u tiskovinama i elektroničkim medijima sve do smrti objavljuje osvrte i mišljenja o povijesnim i političkim zbivanjima. Godine 2003. objavio je dvije knjige - korespondenciju s Brunom Bušićem "Bruno Bušić, meteorski bljesak na hrvatskom obzorju" i tajne dopise Udbinih doušnika o njegovu djelovanju od 1964. do 1977. pod naslovom "DL 22950". Arapovićev "HB-Press" objavio je 1998. "Sve i odmah" Ante Ciliga te 2006. i 2007. pretiske publicističkih djela Vjekoslava Vrančića "Branili smo Državu" i "U službi Domovine", koja svjedoče o hrvatskim ratnim godinama od 1941. do 1945. Pokopan je na mjesnome groblju u Otruševcu u blizini Samobora. Opraštajući se posmrtnim slovom dr. Mijatović je istakao: "Iako je hrvatski državotvorac od mladenačkih dana, nije ga nijedna strančarska opredijeljenost opteretila. Čitavim svojim bićem pripadao je Hrvatskoj i ona je bila njegova glavna misao. Svojim je ukupnim radom unio više revolucionarnosti u učmalu emigrantsku kolotečinu i osobito je imao velik utjecaj na mlađu generaciju. Zbog toga spada među najzaslužnije ljude u hrvatskoj emigraciji 1970-ih i 1980-ih godina".

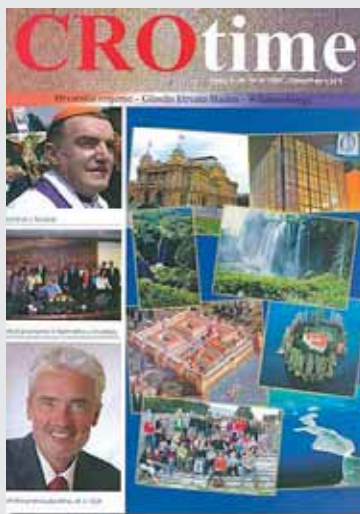
PRIZNANJE INMIGRANTE DESTACADO DOBIO DAVORIN PORIĆ

ARGENTINA - Priznanje Istaknuti iseljenik naturaliziranim Argentincima za doprinose domovini dodjeljuje Ministarstvo unutarnjih poslova Argentine, a među dvadesetero ovogodišnjih dobitnika je i Hrvat Davorin Porić. Sadašnji argentinski državljanin doselio je poslije Drugoga svjetskoga rata a predanim radom u struci i hrvatskoj zajednici u Buenos Airesu zaslužio je ovo vrijedno priznanje. Na svečanoj predaji priznanja dobitnicima bili su nazočni predstavnici iseljeničkih udruga, argentinski dužnosnici i strani diplomati, a među njima i Katija Leko Šućur, u ime našega veleposlanstva u Buenos Airesu. Hrvatsku iseljeničku zajednicu glavnoga argentinskoga grada i pokrajine Buenos Aires predstavljali su Iva Vidić, predsjednica Zajednice hrvatskih udruga i klubova u Argentini i Tomislav Pavičić, predsjednik Hrvatskoga kulturnoga i pripomoćnoga društva Doc Sud.

NAGRADE ZA MALE HRVATSKE RECITATORE

AUSTRALIJA - Prvi put ove godine u Victorian School of Languages Keilor Downs u Melbourneu održano je natjecanje učenika u recitiranju poezije na hrvatskome jeziku. Učenici su, s posebnom motivacijom, naučili i recitali pjesme poznatih hrvatskih pjesnika. Cilj je bio među djecom potaknuti želju i ljubav za čitanje poezije. Završna dodjela nagrada održana je u subotu 11. kolovoza, a pobjednici su primili novčanu nagradu. Upućujemo čestitke pobjednicima, Karolini Čurković, u kategoriji od 1. do 3. razreda, Marku Matkoviću u kategoriji od 4. do 6. razreda, Matku Matkoviću u kategoriji od 7. do 9. razreda i Aniti Ivančić u kategoriji od 10. do 12. razreda.

NOVI DVOBROJ CROTIMEA

NJEMAČKA - Iz tiska je izašao dvobroj lista hrvatskih građana iz Baden-Württemberga pod nazivom CROtime - Hrvatsko vrijeme, broj 14. i 15. Dvobroj lipanj 14/15 tiskan je u Hrvatskoj u nakladi od 5 000 primjeraka, dvojezično, hrvatski/njemački na 36 stranica u boji. Prvi put u četiri godine izlaženja časopisa uspostavljena je suradnja i obrađene su teme, iako još u skućenu obliku, s Hrvatima iz njemačke pokrajine Bavorske. Tendencija je ovog glasnika proširiti se na cijelu Njemačku i obuhvatiti sve hrvatske zajednice u svim njemačkim pokrajinama. Teme su ovoga broja CROtimea rad i zapošljavanje pa list tako donosi iskustva mladih Hrvata iz Njemačke koji su odradili praksu u Hrvatskoj.

KVARNERSKI JEDRENJAČKI DNEVNIK ZA NEZABORAV

Višedesetljetni istraživački rad autorskoga dvojca Barbalić i Marendić donio je knjigu nezaobilaznu za pomorsku povijest Hrvata

Posljednji kvarnerski jedrenjak duge plovidbe bark POSCHICH snimljen 1908. godine

Onput, kad smo partili, knjiga zapisa o posljednjim kvarnerskim jedrenjacima u izdanju Razreda za more riječkoga ogranka Matice hrvatske dojmpljiva je i reprezentativna saga o tzv. sutonskom razdoblju jedrenjaka, vremenu od sredine 19. do prvih godina 20. Stoljeća, kad su jedra pred pojavom parobrodarstva "partila" u povijest, svuda u svijetu pa tako i na sjevernom Jadranu. Nastala je kao rezultat višedesetljetnoga

Napisala: **Ksenija Erceg**

znalačkoga i posvećenoga rada i žara Radojice Frana Barbalića i Ive Marendića, poznatih i priznatih povjesničara pomorstva na Kvarneru. Nažalost, nijedan nije dočekaao objavljivanje knjige, pa je projekt priveo kraju pročelnik Razreda za more, kapetan Josip Jozo Vicelja, koji o knjizi kaže: "Barbalić i Marendić izvrsno su obavili golem posao, od istraživanja i prikupljanja građe do njezine vrhunske grafičko-dizajnerske prezentacije na 250 stranica. Knjiga je dobila dvije nagrade: Zlatnu povelju MH i povelju Ivan Kukuljević Sakcinski, čime je donekle i posmrtno odana počast obojici autora. Ovo je djelo svojevrstni "zamišljeni muzej" u kojemu su na okupu i opisi i slike jedrenjaka, njihovih kapetana, časnika, posada, pa i principala (karatista, tj. (su)vlasnika), njihovih obitelji, brodogradilišta, zanimljive priče o tadašnjim ukupnim društvenim okolnostima: gospodarskim, socijalnim, kulturnim...

PORTRETI, ŠTORIJE I ZAVJETNE SLIKE

Jedrenjaci duge plovidbe razvrstani su, prema prebivalištu vlasnika (karatista), u sedam podjeljaka: suvlasništvo ili vlasništvo riječkih brodovlasnika, s Pečina i Malog Lošinja, Kostrene i Drage, Bakra, Kraljevice, Senja i s istočne obale Istre. Knjiga nije samo kronologija jednoga vremena i jedne djelatnosti, to je veliki doprinos Rijeci, njezinoj okolici i cijelomu Kvarneru, njegovoj povijesti i kulturi, osobito kulturi sjećanja i poštovanja baštine i ponosne pomoračke tradicije, što inače olako prepuštamo zaboravu" – napominje Vicelja.

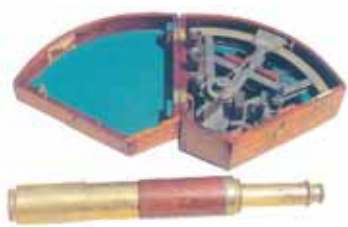
Nakon pažljiva iščitavanja moglo bi se reći da su autori gotovo pobožno prilazili svakomu pojedinom jedrenjaku, a ima ih sedamdesetak, kao da opisuju život čovjeka, a ne broda, od izgradnje i porinuća do svršetka njihova plovidbenoga životopisa, bilo to na moru ili na kraju. Sve je stalo u te priče: ime škvera, vlasnik i suvlasnik, kapetana, pa i članova posade, vrste tereta i sve plovidbene rute s brojem dana i lukama, maritimna svojstva

Brodogradilište "Pul peškarije" na detalju vedute Rijeke iz 50-ih godina 19. stoljeća

Zapovjednik i posada barka POSCHICH u Marseilleu 1906. godine

Sekstant i dalekozor kapetana Paškvala Stipanovića

Povelja dodijeljena kapetanu Tomi Thianu, članu-osnivaču kozmopolitskoga kapetanskog kluba u Buenos Airesu

i navigacijska čud, nasukavanja, brodolomi, fortunali, eksplozije i druge havarije, ali i odlikovanja za hrabrost na moru..., sve njihove sretne i one druge zvijezde koje su ih pratile na dugim i nerijetko tegobnim prekooceanskim miljama. Redaju se barkovi, brigantini, nave, škuneri (tipovi onodobnih jedrenjaka) i njihovi armaturi, škrivani, principal, paroni (lokalizmi koji označuju vlasnike i zapovjednike – časnike), brodogradilišta, djelići obiteljskih “storija”, portreti viđenijih građana i obitelji, vedute Rijeke, Bakra, Kostrene... Autorski je pristup toj impresivnoj floti visokih jarbola i snažnih jedara toliko strpljivo posvećenički, da gotovo graniči s pobožnošću, onom istom kojom su se časnici i mornari zavjetovali Majci Božjoj, uzdajući se u Njezino milosrđe i Providnost, pa za primljenu milost podizali kapele i naručivali slike. Onput, kad smo partili jest i svojevrсна galerija tih zavjetnih slika, tzv. ex voto slikarstva čiji se primjerci i danas mogu naći po pomoračkim kućama diljem Kvarnera, a najveći je broj izložen u kapeli zavjetnih darova crkve Blažene Djevice Marije na Trsatu.

AUSTRO-AMERICANA ZA ISELJENIKE

Koliko je brod u to doba bio gospodsko-plemenitaška, pa i sentimentalna kategorija, unatoč vrlo teškom i trpljivom pomoračkom životu, ilustrira i simpatičan detalj sa stranica knjige. U čast porinuća barka koji je po “svjetlomu banu pučaninu” dobio ime “Ban Mažuranić”, u Bakru 30. svibnja 1875. uz glazbu, vatromet i veliku svečanost posebnu je pjesmu ispjevao ilirac Ivan Trnski: Poleti lađo, veselo i žurno, /Sa gradišta si gizdava u visu, /Poskoki skokom u to more burno, /Povitlaj stiegom hrvatskim u klišu.../Razkrili jedra kao ptica krila, /I hora vazda krcanju ti bila...

I pomorci su svoju društvenu ulogu shvaćali vrlo odgovorno: i zbog boljšeg imovinskog stanja i zbog svijesti o općemu dobru sudjelovali su u kreiranju građanskoga identiteta Rijeke i cijeloga Kvarnera dajući svoj prilog izgradnji škola, narodnih čitaonica i knjižnica, crkava... Današnji bi moderni imućnici i bogatuni mogli učiti iz tih davnih, časnih gesta pomoračke gospode, baš kao što bismo svi zajedno mogli naučiti ponešto i o istinskoj ravnopravnosti spolova: iz nazivlja jedrenjaka lijepo je vidljivo da su često nosili ženska imena, a Barbalić i Marendić svjedoče i o tome da su žene (supruga, kćeri, majke, pa čak i punice) nerijetko bile njihove vlasnice i(li) suvlasnice (karatistice), i gospodarile brodovima uspješnije od muškaraca!

U knjizi je i kraći zapis o brodarskom udruženju Austro-Americana koje je djelovalo u razdoblju 1903.-1919. i za čiji su osnutak umnogome zaslužna braća Cosulich, Lošinjani koji su se 80-ih godina 19. st. preselili u Trst. Nakon velikih jedrenjaka, u promijenjenim tržišnim uvjetima početkom 20. st. nabavili su parobrode i postali poznati putnički brodara za prijevoz iseljenika iz Trsta u New York, New Orleans, Montevideo i Buenos Aires, a na polaznome su se putovanju zaustavljali u Splitu i Gruziju.

KNJIGA KAO SPOMENIK

O važnosti i vrijednosti ove knjige možda najbolje svjedoče riječi kapetana Igora Stipanovića iz poznate kostrenske pomoračke obitelji, koji je i sam pridonio njezinu nastajanju, a čiji je pradjed Kuzma Stipanović bio posljednji zapovjednik na posljednjemu kvarnerskom jedrenjaku “Poschich” sve dok “ni brod šal va rasprenu va Kraljevicu 1909. leta”. Stipanovići su unatrag pet stotina godina pomorci, a o tome kapetan Igor Stipanović posjeduje pismohranu na kojoj bi mu pozavidjela svaka muzejska ili arhivska ustanova; uvelike je pomogla i autorskom dvojcu Barbalić-Marendić u pripremi monografije Onput, kad smo partili. Stipanovićeve riječi na materinskom jeziku možda su i najbolji zaključak o knjizi.

“Ovo je svjedočanstvo života naših biž nonići ki su navigajuć doma dohajali nakon dugo let i s teško zarađenemi fiorini gradili crkve, škole i čitaone omogućujući svojoj dece školovanje i bolji život. Od 1846. do 1909. čak 183 Kostrenjana ni doma došlo već su kosti va tujine al va moru pustili. Najmlaji od njih Fran Randić na barku “Capricorno” je imel leh 12 let, 14 njih iz obitelji Šoić, i 13 njih iz obitelji Rožmanić se ni vrnulo...Koliko su to žrtve bile za ondašnje kostrensko pučanstvo? Kade su njimi spomenici? Ova knjiga je njimi spomenik!” ■

CB That Time, When We Left, a book of records of the last Kvarner area sail-powered ships published by the Rijeka branch office of the Matrix Croatia, is an impressive and representative saga of the twilight of the sailboats, the period from the mid 19th to the early 20th centuries, when sails became a part of history in the face of the oncoming steamships.

PROSLAVA VELIKE GOSPE DILJEM HRVATSKE

MARIJA BISTRICA - U propovijedi na Veliku Gospu u nacionalnom marijanskom svetištu Mariji Bistrici pred više desetaka tisuća hodočasnika nadbiskup zagrebački kardinal Josip Bozanić pozvao je vjernike na poštovanje obiteljskih vrijednosti, na svetkovanje nedjelje i na molitvu za zajedništvo u domovini "da tkivo našeg naroda ne razjedinjuju oni kojima nije stalo do hrvatskoga boljitka". Tisuće hodočasnika proslavile su Veliku Gospu u svetištu na Trsatu, gdje je središnju misu predslavio riječki nadbiskup Ivan Devčić. U Sinju je pred više od 60 000 vjernika misu predvodio splitsko-makarski nadbiskup msgr. Marin Barišić, koji je naglasio da je najveće zlo našega vremena nijekanje i zaborav Boga, a sve je drugo samo posljedica. Gospičko-senjski biskup Mile Bogović pozdravio je hodočasnike u Krasnu na Velebitu te je pritom pozvao vjernike da podupru izgradnju Crkve hrvatskih mučenika na Udbini.

GRAĐANI HRVATSKE SVE ZADOVOLJNIJI SVOJOM ZEMLJOM

ZAGREB - Građani Hrvatske zadovoljniji su nego prije dvije godine, pokazalo je istraživanje GfK - Centra za istraživanje tržišta. Segment građana nezadovoljnih svojom državom u protekle se dvije godine smanjio za devet postotnih bodova, a segment zadovoljnih povećao se za sedam postotnih bodova. Prema istom istraživanju, građani su najnezadovoljniji u sjevernoj Hrvatskoj, gdje je nezadovoljstvo imidžem zemlje izrazilo čak 29 posto ispitanih, a najveći kritičari stanja u zemlji bili su građani između 50. i 59. godine. Najneutralniji stav imaju građani Istre, Primorja i Gorskoga kotara, kao i mladi ljudi u dobi između 15 i 19 godina. Najoptimističniji u doživljaju vlastite države jesu Dalmatinci, a zadovoljniji su od ostalih i građani koji žive u naseljima s između 10 000 i 100 000 stanovnika, oni u dobi između 20. i 24. Godine, kao i oni između 30. i 39. godine.

SLJEDEĆA GODINA MARINA DRŽIČA

DUBROVNIK - Predsjednik Vlade Ivo Sanader potkraj kolovoza u Dubrovniku je najavio kako će inicirati da se iduća godina u Hrvatskoj posveti 500. obljetnici rođenja slavnoga dubrovačkog pisca Marina Držića. Premijer Sanader, koji je odgledao premijeru Držićeva "Arkulina" na Dubrovačkim ljetnim igrama, kazao je da će predložiti Vladi, a potom i Saboru, da se u svim školama djelima toga velikana posveti cijeli tjedan te kako će bankama i pošti predložiti kovanje prigodnih kovanica i tiskanje prigodnih poštanskih maraka "Također ću predložiti da se u Zagrebu podigne spomenik Marinu Držiću, i to već iduće godine, što bi simboliziralo koheziju kulturnog i civilizacijskog zajedništva svih Hrvata.

UMRLA JE NELA ERŽIŠNIK

VOLOSKO - Nakon kratke bolesti 13. kolovoza je u Voloskome u 84. godini umrla Nela Eržišnik, hrvatska glumica, estradna umjetnica i najveća komičarka hrvatske scene. Nela Eržišnik rođena je kao Nevenka Maras u Banjoj Luci 18. lipnja 1924. Godine 1948. završila je studij glume na tadašnjoj Zemaljskoj glumačkoj školi u Zagrebu. U kazališnoj i filmskoj karijeri tumačila je desetke zapaženih uloga. Neviđenu popularnost donijeli su joj nastupi na estradi, radiju i televiziji. Sve je počelo u humorističnim emisijama na Radio Zagrebu, gdje su začeta i dva njezina slavna kerempuhovska lika: Marica Hrdalo i Tetka Ikača. Tekstove za njih, kao i za mnoge druge likove, pisala je sama Nela Eržišnik.

U HRVATSKU SE LANI VIŠE LJUDI DOSELILO NEGO ODESELILO

ZAGREB - Prošle se godine u Hrvatsku iz inozemstva doselilo 7 286 osoba više nego ju je napustilo, čime se nastavio pozitivan migracijski saldo koji traje zadnjih desetak godina. Hrvatski državljani tvore 93,1 posto doseljenika iz inozemstva, 6,9 posto su stranci, a među odseljenima je 90,6 posto hrvatskih državljana i 4,3 posto stranaca. Najviše osoba iz inozemstva prošle se godine doselilo u Zagreb (17,6 posto) i u Splitsko-dalmatinsku županiju (14 posto). Zagreb prednjači i po broju odseljenih s 14,8 posto od ukupnoga broja, a slijede ga Osječko-baranjska županija s 11,2 posto i Sisačko-moslavačka s 9,6 posto. Najveći broj useljavanja u Hrvatsku u zadnjem desetljeću bio je 1997. i 1998. - više od 50 000 na godinu, a nakon 1999. u stalnom je padu. Iseljavanja u inozemstvo bila su nešto veća 1997. i 1999., a od 2003. smanjuju se i malo su viša od 6 000 osoba na godinu.

NA OBONJANU SE OKUPIO 570 DJECE BRANITELJA

OBONJAN - Ministrica branitelja i potpredsjednica Vlade Jadranka Kosor svečano je 28. kolovoza otvorila sportske Susrete djece hrvatskih branitelja koje organizira Udruga hrvatskih dragovoljaca Domovinskog rata, a pokrovitelj je Ministarstvo branitelja. Ovogodišnji četverodnevni susreti okupili su 570 djece. "Ovo je četvrti put da otvaram sportske susrete na Obonjanu, što mi je posebna čast i nadam se susretu iduće godine. Susreta ne bi bilo da nije bilo hrabrosti i požrtvornosti vaših očeva koji su branili i obranili hrvatski prag i osigurali budućnost", rekla je ministrica.

MOLIŽANI NA MARATONU LAĐA

METKOVIĆ - Na desetoj, jubilarnoj Maratonu lađa održavanom 11. kolovoza u dolini Neretve uz domaće ekipe sudjelovala je i posada iz Italije (potomci Neretvana iz regije Molize), ekipa iz BIH, te dvije ženske ekipe. Maraton je krenuo iz Metkovića, preko Opuzena, do Ploča, gdje je bio cilj. Pokrovitelj je bio, već tradicionalno, predsjednik Stjepan

Mesić. Premijer Ivo Sanader došao je s ministrom Šukerom i Lukom Bebićem, a domaćini u Metkoviću bili su im gradonačelnik Jambo i županica Mira Bučonić. Ekipa iz Molizea plasirala se na 28 mjesto. (Maja Mozara)

SMJENA NA HRVATSKOM PROGRAMU RADIO VATIKANA

VATIKAN – Nakon 11 godina pater Jure Antunović napušta mjesto glavnog urednika Hrvatskog programa Radio Vatikana, a zamjenjuje ga pater Krešimir Djaković. Takvu je odluku donio provincijal hrvatske pokrajine Družbe Isusove otac Ivan Koprek. Antunović je još bio glavni urednik vijesti koje su emitirane u subotu navečer i kada je istaknuo da je "punih 11 godina izbliza slijedio dvojicu papa – Ivana Pavla II. devet godina, a Benedikta XVI. dvije godine". Antunović se vraća u Hrvatsku. Radio Vatikan emitira 76 godina, a program na hrvatskom jeziku traje već 60 godina. Na čelu vatikanskog radija, televizije i ureda za tisak Svete Stolice je isusovac pater Lombardi, a isusovci su i urednici programa na raznim jezicima. Na vatikanskom radiju radi 400 djelatnika iz 59 zemalja koji emitiraju emisije na 45 jezika.

INFORMATIČKA OLIMPIJADA U ZAGREBU

ZAGREB - Hrvatski informatičari osvojili su na 19. Međunarodnoj informatičkoj olimpijadi, koja je održana u Zagrebu od 15. do 22. kolovoza, šest medalja - jednu zlatnu, jednu srebrnu i četiri brončane, a pobjednik je Olimpijade je Poljak Tomasz Kulczynski. Zlatnu medalju za Hrvatsku osvojio je Goran Žužić koji je i četvrti najbolji informatičar na Olimpijadi, a bolji rezultat od njega, osim Kulczynskog, ostvarili su Kinezi Hua-yang Guo i Yi Yang. Srebrno odličje za Hrvatsku osvojio je Igor Čanadi, dok su brončane medalje pripale Relji Mediću i Domagoju Kusaliću - članovima prvoga hrvatskog tima, te Bruni Rahleu i Filipu Pavetiću iz drugoga hrvatskog tima. Na Olimpijadi je sudjelovalo 285 natjecatelja iz 77 zemalja.

UTVRĐIVANJE ZLOČINA DRUGOGA SVJETSKOG RATA POČINJENIH U SLOVENIJI

ZAGREB - Vrhovno državno tužiteljstvo Slovenije udovoljit će zamolbi da dostavi podatke do kojih je došlo u svojim istraživanjima o ratnim zločinima za vrijeme i neposredno nakon II. svjetskog rata. Državno odvjetništvo (DORH) navodi da je u okviru svojeg rada na utvrđivanju tih zločina, njihovih počinitelja i naredbodavaca, 20. kolovoza zatražilo sve raspoložive podatke o ekshumacijama i istraživanjima u Sloveniji, te o izvidima pojedinih zločina na lokacijama u Hrvatskoj i Sloveniji i prijavama o mogućim odgovornim osobama. DORH ističe i kako je u suradnji s Hrvatskim državnim arhivom osmišljen istraživački projekt u vezi s ratnim zločinima počinjenima potkraj i neposredno nakon Drugoga svjetskog rata. "Radi se o složenom istraživačkom projektu koji prelazi granice mogućeg utvrđivanja kaznene odgovornosti, te je 22. kolovoza 2007. Državni arhiv izvijestio DORH kako bi to istraživanje vodilo više timova", priopćuje DORH.

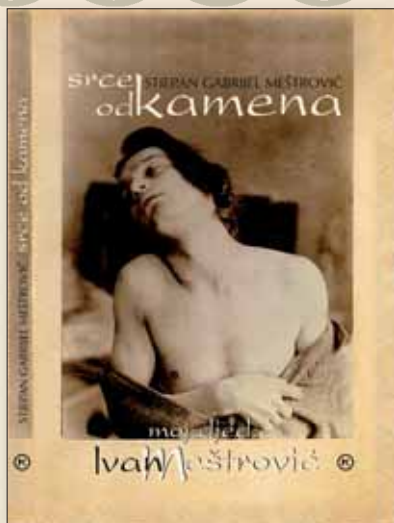
KREĆE OBNOVA PULSKE ARENE

PULA - Hrvatski restauratorski zavod, Konzervatorski odjel Ministarstva kulture te Arheološki muzej Istre najavili su potkraj kolovoza višegodišnju obnovu pulske Arene. Stručnjaci su najavili ponajprije analizu stanja plašta amfiteatra, novo popločenje šetnice ispred Arene te nova arheološka istraživanja ispod šetnice, što dosad nije bilo nikad istraživano. "Imajmo na umu da je riječ o najbolje sačuvanom plaštu amfiteatra na svijetu. Plašt je građen od običnog vapnenca koji se u ovim okolnostima, a vađen je tek desetak kilometara od amfiteatra, pokazao kao savršeni kamen koji je uspio izdržati, ovako naoko, ove prve dvije tisuće godina. Struka će nam reći što i kako napraviti za budućnost od sljedeće dvije tisuće godina", izjavila je Narcisa Bolšec Feri, pročelnica Konzervatorskog odjela u Puli.

DA SE NE ZABORAVI PROGONSTVO BOSANSKIH HRVATA

OKUČANI - U nedjelju 19. kolovoza obilježena je 12. godišnjica od progonstva Hrvata iz sjeverozapadne Bosne, koji su preko rijeke Save na prijelazu Davor spašavali gole živote. Misu je u župnoj crkvi sv. Vida u Okučanima predvodio župnik fra Anto Ivanović. Nakon mise vjernici su pošli do čamca postavljenog u mjesnom parku blizu crkve. Čamac koji simbolizira način na koji su spašavali živote prelazeći Savu kod Davora blagoslovio je župnik. Na okučanskom području novi je dom našlo više od 2 000 ljudi iz BIH.

Stjepan Gabriel Meštrović
**SRCE OD KAMENA - MOJ DJED
 IVAN MEŠTROVIĆ**

Mozaik knjiga, Zagreb, 2007.

Unuk najslavnijega hrvatskog kipara Ivana Meštrovića, Stjepan Gabriel Meštrović, autor je knjige "Srce od kamena - moj djed Ivan Meštrović" u kojoj pokušava rasvijetliti složene odnose svoga oca Tvrtka s njegovim ocem Ivanom Meštrovićem. Unuk slavnoga kipara, koji je profesor sociologije i kliničke psihologije na sveučilištu u Teksasu, ističe da je, pripremajući knjigu o svojem djedu, zamijetio kako postoji velik broj pogrešnih informacija o njemu. "Mog djeda neki su smatrali Srbinom, mnogi Jugoslavenom, a on je zapravo bio čisti Hrvat i kasnije Amerikanac. U puno slučajeva se ne spominje da je imao sina Tvrtka, mog oca, koji je također bio kipar i pjesnik i koji se 1961. ubio u svom stanu u Zagrebu", kaže Stjepan Meštrović. "Moj djed je Hrvatskoj ostavio ogroman kulturni kapital koji nije dobro iskorišten, a vidite što je uradila Srbija - ona je njega spojila s bitkom na Kosovu i kraljevićem Markom. Čitao sam da je i Tito u otvorenom pismu Americi istaknuo kako je Meštrović jedan od najvećih jugoslavenskih kipara. Moj je djed bio hrvatski Amerikanac, a to bi trebao biti most koji će pridonijeti boljem razumijevanju Hrvatske i SAD-a", kaže Stjepan Meštrović napominjući da se u Chicagu svi dive skulpturi "Indijanci", ali malo tko zna da je njezin autor Meštrović.

Pripremio: **Hrvoje Salopek**

Ivo Goldstein, Agneza Szabo
**POVIJEST ZAGREBAČKE
 KLASIČNE GIMNAZIJE**

Novi Liber, Zagreb, 2007.

Kada je prije 400 godina, o blagdanu Duhova 1607. godine, započela s radom pomno pripremana i radosno očekivana isusovačka klasična gimnazija u Zagrebu, bio je to nedvojbeno veliki povijesni događaj, i za grad Zagreb, i za cijelu Hrvatsku. Premda su isusovci ili Družba Isusova već godine 1560. prvi put stupili na hrvatsko tlo, i to u gradu Dubrovniku, gdje su se i nastanili, ipak je glavnom gradu Zagrebu pripala čast da su upravo u njemu - hrvatskoj metropoli, nastojanjem mnogih, otvorili svoju prvu gimnaziju u Hrvatskoj. Od temeljne je važnosti već raniji poziv zagrebačkoga gradskog poglavarstva isusovcima da se nastane u Zagrebu i otvore gimnaziju, ali isto tako i volja i suglasnost Hrvatskoga sabora te osobito zalaganje samoga bana Ivana II. Draškovića. Ovi me isusovačka gimnazija u Zagrebu, klasična dakako, postaje zauvijek *alma mater* svih ostalih isusovačkih gimnazija u Hrvatskoj, čak i nakon njezinoga nametnutog prelaska pod državnu upravu potkraj 18. stoljeća. Isto su doživjele i sve ostale klasične, kao i druge, poslije utemeljene, gimnazije u zemlji. Kao što je već ustvrdila i dosadašnja hrvatska historiografija, nakon otvaranja gimnazije u Zagrebu (1607. godine), isusovci uspijevaju nakon jednog desetljeća otvoriti i svoju drugu gimnaziju u Hrvatskoj, u Dubrovniku (1619.), zatim treću u Rijeci (1627.) i četvrtu u Varaždinu (1636.)....

Zbirka poslovia Bartula Matijace
**KAD TI KUĆA GORI, A TI SE
 OGRIJ**

Naklada Pavičić, Zagreb, 2007.

Knjiga "Kad ti kuća gori, a ti se ogrij" skupljača i zapisivača Bartula Matijace dosad je najopsežnija objavljena zbirka hrvatskih poslovia, s 14 926 primjera. Pronađena je u privatnom arhivu skupljačeva unuka prim. dr. Bartula Matijace ml. u Zagrebu, a za objavljivanje ju je stručno pripremio ekspert za hrvatsku usmenu književnost prof. dr. Stipe Botica. Dio poslovia iz Matijacine impozantne zbirke poznat je i iz drugih izvora paremiološke građe, a dio se zapisanih poslovia pojavljuje u inačicama. No, kad se i odbiju već poznati primjeri i inačice, ostaje oko 8 000 sažetih, duhovitih i slikovitih mudrosti koje se nigdje nisu mogle pročitati i koje će zainteresirati široko čitateljstvo, a današnjim istraživačima naše kulturne povijesti poslužiti kao dragocjen materijal. Tko smo, kakvi smo, otkud potječemo, kakav nam je pogled na svijet, kako glasi hrvatska formula za preživljavanje u nevoljama..., pitanja su na koja ova zbirka nudi svježe i izazovne odgovore. Bartul Matijaca st. (1859.-1934.) bio je pučki učitelj, a službovao je u Kaštel Lukšiću (rodnom mjestu), Trogiru, Pagu, Račišću, Trpnju, Orebiću. Poslovice (i srodne izraze) skupljao je cijelog života i zapisao ih. Nije navodio gdje je što našao, ali se na osnovi jezičnih osobina i drugih karakteristika zapisane građe može zaključiti da je većinu poslovia čuo u krajevima u kojima je službovao i u obližnjim područjima.

TOP lista knjiga

Najprodavaniji domaći naslovi u hrvatskim knjižarama tijekom kolovoza 2007.

1. 1.045	Zec na mjesecu, Hrvoje Šalković, 191. str.
2. 739	Poglavnikova bakterija, Boris Dežulović, 140 str.
3. 720	Frida ili o boli, Slavenka Drakulić, 150 str.
4. 424	Mediterranski brevijar, Predrag Matvejević, 202 str.
5. 337	Pravi se da ovo nisi vidio, Hrvoje Šalković, 252 str.
6. 283	Bajke za plažu, Simo Mraović, 261 str.
7. 182	Osmi povjerenik, Renato Baretić, 253 str.
8. 161	Drugi poljubac Gite Danon, Miljenko Jergović, 183 str.
9. 134	Vrijeme zločina, Zvonimir Despot, 479 str.
10. 121	Hrvatska za stolom, Cirila Rodé, Božica Brkan, Ivanka Biluš i Lidija Čorić, 192 str.

Najprodavaniji strani naslovi u hrvatskim knjižarama tijekom kolovoza 2007.

1. 770	Harry Potter and the Deathly Hallows, Joanne K. Rowling, 608 str.
2. 657	Otok, Victoria Hislop, 321 str.
3. 507	Velika obmana, Dan Brown, 424 str.

Anketu prikuplja i obrađuje KIS -
knjižni informacijski sustav

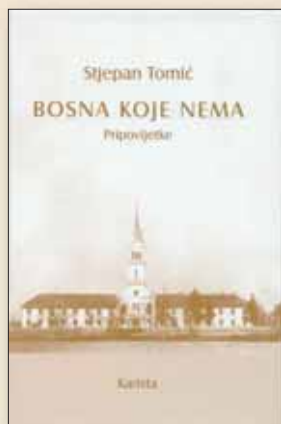
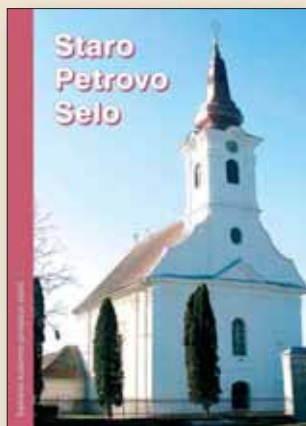

Hrvoje Hitrec
HRVATSKE LEGENDE
Školska knjiga, Zagreb, 2007.

Hrvoje Hitrec stvarao je ove priče-legende prateći u kontinuitetu neke važne zgode iz života Hrvata. Tih 37 legendi, koje je ilustrirao Dušan Gačić, po motivima se može svrstati u tri skupine. Prvoj skupini, najbrojnijoj, pripadaju povijesne zgode iz života Hrvata, od doseljavanja, početaka života na ovim prostorima, preko narodnih vladara, presudnih povijesnih bitaka, (su)odnosa s Turcima, života u vrijeme Arpadovića, Mletaka, Habsburgovaca i dr. Drugu skupinu čine religijske teme, osobito one vezane za materinski kult među Hrvatima, zgode iz života Crkve. U treću se ubrajaju raznovrsne mjesne legende, posebice one iz zagrebačkoga života. Svaka od oblikovanih priča ima svoj unutrašnji razlog postanka, svoju unutrašnju stvaralačku zakonitost i svrhovitost, i kao takve čine strogo i pomno ostvarenu cjelinu koja pokazuje specifičnost hrvatskoga etnikuma.

Andrija Lukinović
STARO PETROVO SELO
Župa Staro Petrovo Selo, 2007.

Sakralni kulturno-povijesni vodič "Staro Petrovo Selo" autora i urednika Andrija Lukinovića tiskan je kao prilog proslavi 230. obljetnice posvete župne crkve, spomenika kulture prve kategorije. U vodiču, u kojem su objavljene fotografije Zvonimira Atletića i Andrije Lukinovića, prikazan je historijat interijera crkve nastalog "u dahu" od 1775. do 1785. godine u stilu kasnog baroka i rokoka. U središtu je svakako svetište i glavni oltar u čijem je središtu slika sv. Antuna Padovanskoga, potom pobočni oltari Majke Božje i sv. Križa, propovjedaonica, ispo-vjedaonica, krstionica, freske na svodu svetišta: Isusova rođenja, Posljednje večere i Preobraženja, Božji grob. U vodiču su ukratko riječju i slikom opisane i kapelice u župi: Male Gospe u Donjim Crnogovcima, Gospe Lurdske u Gornjim Crnogovcima, sv. Luke u Godinjaku, sv. Vida u Oštrom Vrh, sv. Blaža u Tisovcu, sv. Vida u Starcima. Na kraju vodiča je i popis župnika i godina njihova službovanja u toj župi.

Stjepan Tomić
BOSNA KOJE NEMA"
"Karista", Zagreb, 2007.

Ponirući u sjećanja do svoje pete godine i djetinjstva u Bosanskoj Posavini, Stjepan Tomić knjigom "Bosna koje nema" u sedam pripovjedaka vodi čitatelja kroz domove tradicionalnih višenaraštajnih obitelji u kojima se disalo molitvom, potom kroz doba komunističkih progona vjerskog i nacionalnog, partijskog "risanja povijesti" pa sve do današnjih dana i još jednog raseljavanja hrvatstva iz "Bosne ponosne". Odabirući pripovijetku, autor tu danas pomalo zapostavljenu formu vješto koristi kako bi u svakoj priči bio sasvim slobodan u načinu pripovijedanja i refleksijama, ali da ih opet svih sedam poveže nevidljivom niti, gotovo kao poglavlja nedorečenoga romana.

Meritasice vodile dječju radionicu pjevanja

Uz rad na svojem novom glazbenom uratku "Meritas Unplugged", grupa Meritasice ovog je ljeta odradila nastupe na Kastavskom kulturnom ljetu, u zagrebačkom Bulldogu, Šibeniku, Splitu... Meritasice su potkraj kolovoza sudjelovale u manifestaciji "Letjeti", koju u sklopu projekta "Zemlja bez granica" u Osijeku organizira Udruga za rad s mladima "Breza". U Osijeku se okupilo oko 700 djece i mladih, a među umjetnicama iz desetak zemalja sudjelovale su Meri i Anita, inače "gastarbajterice" iz Münchena, koje su vodile radionicu "modernog pjevanja".

Tereza Kesovija: Platinasta kolekcija

Godine karijere s pravom su je svrstale u legendu domaće zabavne glazbe. Stoga ne začuđuje što je Tereza Kesovija dobila svoju Platinastu kolekciju s 40 nezaboravnih hitova. "Prijatelji", "Nono, moj dobri Nono", "Sunčane fontane", "Stare ljubavi" i "Nima Splita do Splita" – sve te hitove od sada možete pronaći na jednom mjestu. U svojoj bogatoj karijeri Tereza je zabilježila 110 festivalskih nastupa i čak 74 festivalske nagrade. Proglašena je pjevačicom stoljeća, pjevala je nekoliko puta u pariškoj Olimpiji, a učinit će to još jednom potkraj godine.

Pripremio: **Toni Kovač**

Shorty: Slavonci vole repati

Prije nekoliko je mjeseci vinkovački reper Dalibor Bartulović Shorty objavio drugi album "Moj jedini način", koji su kritičari ocijenili inferiornim hvaljenom prvijencu "1.68" objavljenom potkraj 2004. No, publika je materijal odlično prihvatila. "Bilo je svakakvih komentara, ali pjesme "Marija" i "Heroji danas" odlično su se zavrtjele. Važno mi je što kaže publika, pa nema razloga da se zamaram kritičarima", osvrće će Shorty na lošiji prijam albuma među kritičarima. I dok se njegovi kolege hip-hoperi bave uglavnom socijalnom tematikom, Shorty je jedan od rijetkih koji se u pjesmama bavi i domoljubljem, a upravo mu to neki zamjeraju.

Novi klapski hit za preminule tenore

Kad je publika na šibenskom Festivalu dalmatinske šansone ovacijama pozdravila klapu Forticu koja je otpjevala pjesmu Dinka Škevinu "Partili tenori", posvećenu dvojici prerano i tragično preminulih klapskih tenora Jošku Arasu i Toniju Grguričinu, to nije bilo ništa neočekivano. Riječ je o vrhunskoj pjesmi koja govori o ikonama Šibenika, grada koji živi od pjesme i za pjesmu. No, kada su koji sat poslije Dinku Škevinu i klapi Fortica počele stizati čestitke poznatih dalmatinskih pjesnika i tekstopisaca, vođa klapa i dirigenata iz Splita, Omiša, Dubrovnika, postalo je jasno da će pjesma osvojiti prvu nagradu šibenskog festivala.

Oliver i Gibo oduševili Pulu

Prvi zajednički koncert Olivera i Gibonija nakon 13 dugih godina, 25. kolovoza održan je u pulskoj Areni, zasjenio je sve dosadašnje koncerte u tom zdanju. Uz 70 članova Zagrebačke filharmonije pod palicom maestra Alana Bjelinskog, koji su otvorili koncert, dvojac je zapjevao pred oko 13 tisuća fanova svih naraštaja. Oliverovi i Gibonijevi najveći hitovi povukli su publiku da im se u punom glasu pridruže, upale upaljač i lagano se ljuljaju u ritmu valova. Gledatelji su bili u potpunoj euforiji sve do posljednje pjesme i, naravno, tražili su povratak glazbenika na pozornicu, posebno oduševljeni njihovim duetima.

Vanna: Ispunjena stranica dnevnika

Nedavno je izašao novi album glazbenice Ivane Ranić Vrdoljak Vanne "Ledeno doba". Kako je Vanna otkrila, na novom joj se albumu ispunila davana želja vezana za grupu Parni valjak. Kao djevojčici posebno joj se sviđala njihova pjesma "Stranica dnevnika" pa je iznimno ponosna što je s Akijem Rahimovskim na novom albumu, mnogo godina poslije, otpjevala baš tu stvar. Ništa manji interes publike nije izazvao ni duet s Oliverom Dragojevićem "Baša kao ti i ja". Prema Vanninim riječima, riječ je o potpuno atipičnoj pjesmi za oboje, tako da je za mnoge iznenađenje.

HR TOP 10

zabavna

- 1** **Miroslav Škoro** - Šil, dil, daj
album: HRF, 2007. / HRF 2007.
- 2** **Baruni** - Ja se učim živjeti bez tebe
album: Zlatne Žice Slavonije, 2007. / Zlatne žice Slavonije - Požega 2007.
- 3** **Thompson** - Neka niko ne dira u moj mali dio svemira
album: Bilo jednom u Hrvatskoj, 2006. / Croatia Records
- 4** **Sandi Cenov i Leo** - Kako ću živjeti bez nje
album: Zlatne Žice Slavonije, 2007. / Zlatne žice Slavonije - Požega 2007.
- 5** **Danijela** - Na po mi srce živi
album: Split 2007. / Split 2007.
- 6** **Hari Mata Hari** - Zar je to još od nas ostalo
album: HRF, 2007. / HRF 2007.
- 7** **Jelena Rozga** - Gospe moja
album: Split, 2007. / Split 2007.
- 8** **Oliver Dragojević** - Samo jednom se ljubi
album: Samo Jednom Se Ljubi: Tribute to Ivo Robić, 2007. / Aquarius Records
- 9** **Mate Bulić** - Nema žena ružnih
album: Zlatne Žice Slavonije, 2007. / Zlatne žice Slavonije - Požega 2007.
- 10** **Mladen Grdović** - Sve je to za ljude
album: Split, 2007. / Split 2007.

pop&rock

- 1** **Toše Proeski** - Ubijaš me usnama
album: Igra Bez Granica, 2007. / Hit Records
- 2** **Jinx** - Na čemu si ti
album: Na zapadu, 2007. / Dallas
- 3** **Ivana & Marija Husar** - Ljubav zasluži te
album: Familija, 2007. / Aquarius Records
- 4** **Tony Cetinski** - Ti si najbolje
album: Budi Uz Mene, 2005. / Hit Records
- 5** **Elemental** - Dobar dan
Menart
- 6** **Ruswaj** - Sada znam, to je ljubav
album: HRF, 2007. / HRF 2007.
- 7** **Lana** - Okovi na srcu
album: HRF, 2007. / HRF 2007.
- 8** **Hladno Pivo** - Superman
album: Knjiga Žalbe, 2007. / Menart
- 9** **Pavel** - Morska
Dallas
- 10** **Zinedin Zidane** - Pantaghana
Nema

Umijeće vezanja ribičkih mušica

Trilj i okolica raj su za ribiče, tamo se, uz ostalo, može upecati pastrva, klen, šaran, štuka. Cetina i okolne rijeke Grab i Ruda odgojile su generacije ribiča. To je zavičaj Boška Klarića koji peca od malih nogu. Po zanimanju je ugostitelj, ali mu je pecanje životna strast. Zapravo, uz pecanje, on je velemaistor u kreiranju mušica, mamaca. Trostruki je europski pobjednik u vezanju, odnosno izradbi mušica. Svoja ribička remek-djela Boško prodaje po cijelome svijetu.

Tek kad nas ne bude na ovom svijetu...

Legendarnim igranim filmovima "Lisice", "Život sa stricem", "Predstava Hamleta u selu Mrduša Donja"... te sjajnim dokumentarcima redatelj Krsto Papić zadužio je hrvatsku kinematografiju. Ove je godine upravo on dobitnik Nagrade Vladimir Nazor za životno djelo na području filmskoga stvaralaštva. "Prva nagrada koju sam dobio za životno djelo dodijeljena mi je u Kanadi, zatim u Sloveniji, a sada prvi put u Hrvatskoj. Lijepo je dobiti nagradu kad vidite da ste došli do jedne točke u svome radu i da vam to ljudi priznaju, premda dobro znam da tek kad nas ne bude na ovome svijetu, tek tada će doći generacije koje će procijeniti je li to što smo radili nešto vrijedilo ili nije", kaže u povodu dodjele nagrade za životno djelo Krsto Papić.

Svestrana umjetnica Nina Sablich

Ninu Sablich, našu glumicu s holivudskom karijerom poznaju svi koji prate hit serije poput "Hitne službe". No, da se uspješna glumica ozbiljno bavi i slikarstvom, otkrilo se na nedavnoj samostalnoj izložbi otvorenoj potkraj kolovoza u zagrebačkoj galeriji Turkalj. Da će jednog dana Nina biti slikarica, njezina majka, ugledna zagrebačka umjetnica Zorica Turkalj, mogla je pretpostaviti još u njezinom najranijem djetinjstvu. Umjesto lutkama njezina se mezimica radije igrala slikarskim priborom koji je poznata umjetnica imala u ateljeu. "Tko sam uistinu ja: glumica koja voli slikarstvo ili koja ne može bez glume?" sama sebi postavlja pitanje Nina.

Pripremila: **Mirna Jagodić**

Pogled s tovara na Dubrovnik

Jahanje na tovarima, koje su neki već prozvali "rent-a-tovar" ili "safari-tovar", oblik je izletničke ponude jedne dubrovačke turističke agencije. Riječ je o izletu za koji će vam trebati samo za-

štita od sunca, foto-aparat i - priprema za dobru zabavu. U osam sati je polazak iz Dubrovnika, a nakon dolaska na Vidikovac nastavlja se preko Brgata na Bosanku. Nakon pratiteljeva izlaganja na Srđu, očekuje vas otprilike 45 minuta jahanja prema Strinčjeri, nakon čega slijedi uživanje u panorami Elafita.

Jedinstveni novljanski suveniri od lana

Među mladim obrtnicima u Novskoj, koji su posljednjih godina zaplovili u obrtničke vode, našla se i Ksenija Kovačević, čiji se tkalački obrt "Lan" uistinu izdvaja od ostalih. Kako i sam naziv tvrtke govori, riječ je o obrtu koji na tradicionalan način proizvodi tekstilne predmete od lana. Uz pomoć majke Ane i oca Ilije Gregorića Ksenija na tkalačkom stanu tka malene nadstolnjake, ručnike, pokrivače, dijelove narodne nošnje tipične za novljanski kraj. Ksenija ističe da su ove godine zasijali jednu površinu zemlje lanom. Cilj im je da od sirovine do finalnog predmeta sve proizvedu u obitelji.

Svaki je dan novi izazov

Iva Gačić, mlada direktorica Informativnog programa Nove TV, ovih dana uvodi novu jesensku shemu te popularne privatne televizije. Nakon godišnjeg odmora su joj, kaže, baterije posve napunjene te se veseli svemu što čeka njezin informativni tim. "Uz odlične suradnike i stvari posložene onako kako trebaju biti, svaki je dan izazov", kaže Iva dodajući kako su očekivanja najviše usmjerena na emisiju "Provjereno", jer se ona u cijelosti radi unutar kuće.

Drago Cvitanovich otvorio novi riblji restoran

Restoran Drago's (Kod Drage) u New Orleansu, riblji restoran hrvatske iseljeničke obitelji Cvitanovich, već je 39 godina jedan od najprestižnijih u tom kraju, no sredinom srpnja je otvoren i drugi restoran istog imena u novoobnovljenom Hilton Riverside hotel u središtu grada. Lokal je stekao kulinarску slavu bogatim jelovnikom ribljih specijaliteta različitih kultura, ali ipak je najpoznatiji po kamenicama pečenima na roštilju. Svježe kamenice vlasnik restorana Drago Cvitanovich nabavlja od hrvatskih ribara u području Plaquemines Parish, poluotoku u Meksičkom zaljevu. Cvitanovich i najavljuju skoro otvaranje dvadesetak novih restorana diljem Amerike u suradnji s korporacijom Hilton.

Imamo osam pobjednika i jednog prvaka

Ovo natjecanje organizirali smo da kažemo: Hvala vam, Hrvati, što ste putem nogometa čuvali hrvatski nacionalni identitet i hvala vam što ste dali brojne igrače za hrvatske klubove i hrvatsku reprezentaciju!

Nakon nedavno završenog Prvog svjetskog nogometnog prvenstva za hrvatske klubove u svijetu zamolili smo idejnog začetnika ovoga projekta, legendu HNS-a Antu Pavlovića za kraći razgovor:

Ovo Svjetsko prvenstvo kruna je Vašega dugogodišnjeg rada na povezivanju iseljene i domovinske Hrvatske putem nogometa?

— Uvijek mi je bila želja organizirati Prvenstvo svijeta Hrvata, ali to je nekad bio samo san. Međutim, sad je taj san postao java.

Ja sam 1962. postao glavni tajnik

Razgovarao: **Nenad Zakarija**

Hrvatskog nogometnog saveza (HNS) i već tada sam spoznao da Hrvati u svijetu razvijaju nogomet. Tada su i dolazili pojedini predstavnici klubova, posebno iz Croatia Toronto i pokušali smo stvari odnose dopustive u ono vrijeme. Hrvati su, kao što znate, bili tretirani kao neprijateljska emigracija i zato je trebalo tražiti forme koje će biti na neki način prihvatljive, tražiti pukotine u sustavu. I usprkos svemu tomu mi smo ipak bili u mogućnosti slati trenere, igrače i održavati kontakte s ljudima u koje smo imali povjerenje da rade u zajedničkom interesu. Vidjeli smo da taj sustav buja, a onda sam bio u mogućnosti da u sklopu prvog izaslanstva HMI-a idem u Australiju i na Novi Zeland, gdje sam upoznao ljude i vidio na koji način možemo pomoći.

Iz tog našeg kontakta, nekoliko godina kasnije, 1974., stvoren je Hrvatski nogometni savez Australije, uz napomenu da je do tada već desetak godina djelovao HNS SAD-a i Kanade. Osim HNS-a SAD-a, ima jedna posebna grupacija – naime, već 34 ili 35 godina održava se turnir klubova zapadne obale SAD-a. To je jak turnir, došao je Croat iz San Pedra, a inače mu je uvijek rival Croatia iz San Francisca i Los Angelesa, koji podržava naš poduzetnik Bubalo. Još je ostala Croatia iz San Josea, čiji se igrači također okupljaju na turniru. Dakle, imamo i tamo jednu jaku grupaciju. Prema tome, sada je trebalo napraviti neki veliki rezultat koji bi afirmirao Hrvate. To smo postigli činjenicom da je jedna skupina Hrvata stvorila uvjete da Croatia Toronto

pod imenom Metros Croatia nastupi profesionalno u američko-kanadskoj ligi i osvoji prvo mjesto. Posebno je to bilo bitno u tome što je tada bio favoriziran Cosmos iz New Yorka koji je angažirao i Pelea. Ni naši nisu ostali dužni pa su angažirali Eusebija i mnogo naših igrača iz domovine. Zatim tu je bila i jedna skupina mladih Dinamovih igrača koji su s roditeljima otišli kao djeca pa su se afirmirali. Uglavnom, u polufinalu je poražen Cosmos, a u Seatlu, poražena je Minnesota, i to s 3:0 i tako je osvojeno prvenstvo. Dakle, i u uvjetima kad nismo imali državu taj se nogomet se razvijao. Što je najbitnije, ti klubovi nisu osnivani samo zbog nogometa. Oni su osnivani zato da čuvaju hrvatsku nacionalnu svijest, da se suprotstavljaju asimilaciji, da gaje zajedništvo, da gaje nadu u dolazak samostalne hrvatske države i da još postižu određene rezultate. Tako da smo na pojedinim kontinentima ostavili vidan trag, posebno u Australiji, Kanadi i u SAD-u.

No u Europi je tekao drugi proces. On je bio specifičan zbog toga što je tadašnja vlast lagala sebi i drugima i svim Hrvatima koji su išli na rad u Europu. Tretirala ih je kao radnike na privremenu radu, pa makar netko tamo bio 30 ili 40 godina. To je onemogućavalo HMI da kontaktira s tom grupacijom, ali smo se mi putem turnira "Sportskih novosti" ipak na određeni način družili. Evo, hvala Bogu, dobili smo državu i sada je trebalo sve ono što smo radili staviti u jednu organiziranu shemu. Usput, tu je i činjenica da smo u nekim većim grupacijama nacionalnih manjina osnivali godišnje turnire, kao što su gradišćanski Hrvati, zatim Hrvati u Mađarskoj, pa smo i tu aktivnost podržavali svojom prisutnošću.

Sad je bilo bitno mobilizirati Europu, dakle najbliža je, a najmanje organizirana. Naš je put bio okupiti sve klubove u Udruge Hrvata, pa smo išli u Njemačku, Švicarsku, Švedsku, Skandinaviju itd.. Bilo nam je veoma važno stvoriti Udrugu hrvatskih klubova u Njemačkoj, jer ih ima oko 80, i oni su ove godine organizirali sedmi turnir po redu. Budući da ih je mnogo, završni turnir zove se Top 12. A to je kvalifikacijski turnir za tri momčadi koje idu na prvenstvo Europe. Kad smo to završili, osnovali smo Europsko vijeće hrvatskih klubova. To

je vijeće organiziralo prvi turnir prošle godine, a iduće godine u Goeteborgu će biti drugi. Da bismo kompletirali sve, morali smo organizirati natjecanje nacionalnih manjina, pa smo prošle godine u Splitu organizirali prvo Europsko prvenstvo nacionalnih manjina. To je bio senzacionalni uspjeh. Tek kad vidiš ljude, kad vidiš njihovo oduševljenje, kad vidiš gradišćanske Hrvate koji su 500 godina tamo, ovo je 19. generacija, kad vidite Hrvate iz Vojvodine koji su godinama stjenjali tamo gdje se favorizirala nacionalnost Bunjevci! A sad se formira hrvatska nogometna reprezentacija! Na prvi poziv pola igrača nije došlo..." bojali se, šta će bit sa mnom"! Zapravo, jako me iznenadila dobra organiziranost Hrvata u nacionalnim manjinama. Još samo da okupimo Hrvate iz Molisea pa ih imamo svih deset. U Moliseu imaju tri kluba, glavni se zove "Zvizda", što pokazuje da su došli iz Dalmacije.

nešto napraviti. I ovaj turnir financirao je isključivo HNS. Radujemo se tomu kako su se svi klubovi odazvali da daju igralište, kako su dobro sve organizirali. Gosti su bili oduševljeni prijemom na svakom mjestu. To je ozračje zajedništva.. Sad se pojavljuje novi fenomen, a to je da se nogomet razvio do planetarnih razmjera. Vi ste imali Europu s 32 države, sad će ih biti 54. To znači da svatko želi igrati nogomet i da svatko čuva svoje igrače. I da više nije jednostavno doći i uzeti nekog igrača. Mi smo Rakitića vidjeli na prvenstvu Europe u Italiji kad smo igrali protiv Švicarske. Kad je svirala Lijepa naša, on je pjevao. No vidjeli ste koja je drama nastala kod njega i u obitelji jer ga kasno uzimaš. Što to znači? Da iduće prvenstvo mora biti prvenstvo svijeta do 17 godina. To je cilj, pa očekujemo da ovo Svjetsko vijeće koje smo formirali to i napravi. Onda nam dolazi reprezentacija Australije do 17 g.. Neće više biti klubovi, nego

Svjetsko prvenstvo hrvatske dijasporu u nogometu: Ante Pavlović predaje pehar Mati Klikoviću iz Gradišća

Mislim da smo osnivanjem Svjetskog vijeća klubova zaokružili sustav i da sada imamo organizaciju koja može razmišljati, nuditi nove programe i organizirati natjecanja.

Zašto to sve skupa radite?

— Kao prvo, ovo natjecanje organizirali smo da kažemo: Hvala vam, Hrvati, što ste putem nogometa čuvali hrvatski nacionalni identitet i hvala vam što ste dali brojne igrače za hrvatske klubove i hrvatsku reprezentaciju!

A drugo, i danas kad imamo hrvatsku državu, ciljevi ostaju isti. Imamo problem globalizacije, imamo problem negiranja nacija, prema tome, ostaju isti zadaci. I zato, sad, uz pomoć HNS-a veću nego što smo je ikad imali, moramo

dolazi ono što najviše vrijedi, imaš čitav svijet na okupu, a to je sasvim drukčiji odnos. Tako je sve ovo što smo napravili podloga za nove mogućnosti koje se pojavljuju putem nogometa. Ono što je bitno jest to da je ono što je bila moja ideja, pa ako hoćete i samostalno djelovanje godinama, postalo je svojina ovog Saveza, i svojina hrvatske države, ako uzmete u obzir činjenicu da je predsjednik Sabora pokrovitelj natjecanja. Ovo je jedinstveno natjecanje u kojem imamo osam pobjednika i jednog prvaka. ■

CB After the recently held First world Football (Soccer) Championship for Croatian clubs around the world we asked Ante Pavlović, advisor at the Croatian Football Federation, who came up with the idea, for an interview.

4. europski dan poduzetnika

1. - 7. 10. 2007.

the European
day of the
Entrepreneur

EDE 2007 CROATIA

Gradovi - centri izvrsnosti
Doprinos održivom razvoju

Zajedno!

www.umis-smea.hr

Podupiratelj Predsjednik Republike

Organizator

UMIS - SMEA

Glavni stručni partner

Glavni pokrovitelj

Glavni sponzori

PBZ je član grupe Intesa Sanpaolo

Suorganizatori

Microsoft

Pokrovitelji

HRVATSKO GOSPODARSTVO, RADA I PODUZETNIŠTVO

HRVATSKA UDRUGA POSLODAVACA

Medijski pokrovitelji

medijemir

NARODNI RADIO

radio R

poslovni savjetnik

TOTALPORTAL

Gradovi suorganizatori

LABIN

PAKRAC

POREČ

POŽEGA

RIJEKA

ŠIBENIK

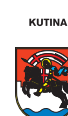
VARAŽDIN

VUKOVAR

ZABOK

ZADAR

Blanka Vlašić na krovu svijeta!

“Sretna sam i u šoku. Obuzele su me emocije, lijepo je bilo slušati hrvatsku himnu. Htjela sam otrčati cijeli krug sa zastavom, ali mi nisu dali”, kazala je nova svjetska prvakinja

Nedjelja 2. rujna 2007. dan je koji će vječno ostati zapisan u povijesti hrvatske atletike. Hrvatska je osvojila prvu medalju na svjetskim atletskim prvenstvima, a naša je atletika dosegla najveći uspjeh ikad. Točno deset godina nakon što je počela trenirati skok u vis, Blanka je i službeno ponijela naslov najbolje na svijetu. Do najvećeg uspjeha u karijeri Splitsanka je došla još jednim briljantnim nastupom i skokom preko 2,05 metara.

“Sretna sam i u šoku. Obuzele su me emocije, lijepo je bilo slušati hrvatsku himnu. Htjela sam otrčati cijeli krug sa zastavom, ali mi nisu dali”, kazala je nova svjetska prvakinja.

Blanka je u Osaku stigla s velikim tere-
tom na leđima. Njezin ovogodišnji niz
nevjerojatnih rezultata, zaključno s pre-
skočenih 2,07 m u Stockholmu, logično
joj je nametnuo ulogu velikog favorita.
No, jedno su papir i statistike, a drugo
teren. Ulogu favorita trebalo je opravdati
na stadionu Nagai, a Blanka je to napra-
vila savršeno. Često se u pitanje dovodila
njezina stabilnost na najvećim natjecanji-
ma, ali ovaj je put Blanka posao odradila
poput prave rutinerke. Iako je posljednjih
dana djelovala opušteno, i sama je već
u prvim riječima nakon velike pobjede
priznala koliki je pritisak nosila u sebi.
“Pritisak je bio strašan, još od Dohe, kad
sam skočila 2,04. Posljednja dva dana
stvarno nisu bila laka.”

Osaka je otvorila novo poglavlje u priči o
ženskom skoku u vis. Dosad se ni na jed-
nom velikom natjecanju nije dogodilo da
čak pet visašica skoči dva metra ili više.
Na svjetskim se prvenstvima, štoviše,
nikad nije dogodilo niti da tri djevojke
polete iznad “granice snova”. Podloga na
stadionu Nagai očito je iznimno pogod-
na za skok u vis, što je bilo vidljivo i po
broju finalistica, a rekordan je broj “dvo-
metrašica” to samo i potvrdio.

Pripremio: **Zlatko Tkalec**

A među “dvometrašicama” najbolja je na kraju bila Blanka. Kad je u trećem poku-
šaju uspjela preskočiti i 2,05, dvojni više
nije bilo. Čičerova, koja je odradila natje-
canje života, i treći je put rušila letvicu,
i od tog je trenutka postalo i službeno
- Blanka je svjetska prvakinja. Suze je
ipak uspjela zaustaviti i koncentrirati se
na 2,10, visinu svjetskog rekorda. Bio joj
je to peti pokušaj ove godine, nije uspjela,
ali malo je komu to u nedjelju bilo važno.
“Prvi je pokušaj bio dobar, ali svjetski će
rekord pričekati neki drugi put”, istaknu-
la je Blanka, vrativši se na malo raniji dio
natjecanja.

“Kad sam u drugom pokušaju na 2,00
otišla daleko iznad letvice, to mi je dalo
veliko samopouzdanje za dalje. Vidjela
sam da mogu skakati jako dobro. Drago
mi je da sam preskočila 2,05, iako bih
i s 2,03 bila prva. No, ipak je ljepše još

jednom ove sezone skočiti toliko visoko.
Drago mi je i da sam pokazala da mogu
pobijediti u pravoj borbi na velikim vi-
sinama. Na mitinzima sam ove godine
skakala vrlo visoko, ali nikad nije bilo
takve borbe.”

Blanka je na dresu nosila crni flor u znak
žalosti za tragično preminulim hrvatskim
vatrogascima. Svjetsko zlato posvetila je
obitelji i prijateljima, a posebno je željela
istaknuti jednu osobu.

“Žao mi je što moja baka nije ovo doži-
vjela. Imala je jako težak život i ovo bi joj,
sigurno, mnogo značilo.” ■

CB Sunday, September 2nd of 2007 is a day
that shall forever remain inscribed into the hi-
story of Croatian athletic sports. At the champi-
onship in Osaka Croatia won its first medal at a
world athletic meet. Exactly ten years after she
started training for the high jump, Blanka Vlašić
officially took the title of world champion.

TENISAČI U PROBLEMIMA

Hrvatski tenisači i tenisačice ne mogu se pohvaliti dobrim rezultatima tijekom ljeta, s izuzetkom Ive Karlovića. "Div sa Šalate" došao je do polufinala u New Havenu, gdje ga je Amerikanac Fish spriječio da uđe u svoje peto finale u karijeri, a četvrto u ovoj sezoni. No Karlović je na US Openu, kamo je došao s rankingom karijere (30. mjesto) i prvi put bio postavljen za nositelja, ispao od Francuza Clementa.

Ivan Ljubičić već neko vrijeme izgleda umorno i ispražnjeno na terenu, a bilanca od samo 32 pobjede u 33 dosadašnja nastupa na Grand Slam turnirima. Ljubo je ponovno ispao u 3. kolu pa ostaje podatak kako nikada nije ušao u drugi tjedan na četirima najvećim turnirima.

Tek što se potpuno oporavio od mononukleoze zbog koje je propustio veći dio sezone, Mario Ančić ponovno je na prisilnom odmoru. Treći hrvatski reket odustao je od nastupa na US Openu zbog ozljede desnog ramena, a neće nastupiti ni u meču Davisova kupa protiv Velike Britanije potkraj rujna. U situaciji kada Ivo Karlović odbija igrati za reprezentaciju zbog "neravnopravne podjele novca", svi sa zabrinutošću dočekujemo susret u Wimbledonu i borbu za ulazak u Svjetsku skupinu.

DINAMO NAJBOLJI NA STARTU SEZONE

Zagrebački Dinamo već nakon sedam kola 1. HNL-a uvjerljivo je najbolje startao u novu nogometnu sezonu. Sa svih sedam pobjeda (odnosno dosadašnjih ukupno 27 prvenstvenih pobjeda u nizu, što je rekord hrvatske lige i drugi rezultat u Europi) Dinamo već bježi drugoplasiranom Zadru 5 bodova, te čak 8 pred Hajdukom koji se nalazi na 5. mjestu.

Iako je najbolji strijelac protekle sezone Eduardo da Silva prešao u londonski Arsenal, Dinamo je napravio dobar posao uzevši Marija Mandžukića iz Zagreba, no to ipak nije bilo dovoljno za europski san o nastupu u Ligi prvaka. Dinamo je nes(p)retno ispao od njemačkog Werdera koji je slavio u oba susreta (2:1, 3:2). Istodobno su Hajduk i Slaven Belupo također završili svoje nastupe u Kupu UEFA, dalje su prošli Sampdoria, odnosno Galatasaray. Burnu sezonu hrvatskog nogometa najavio je i novi predsjednik Udruge prvoligaša. Bivši "vatreni" Igor Štimac zalaže se za Ligu od 16 klubova već od sljedeće sezone, čemu se za sada protive u Hrvatskom nogometnom savezu. Štimac je ambiciozno najavio kako to nije i njegov jedini cilj nego i postavljanje Zvonimira Bobana za novoga predsjednika HNS-a.

Pripremila: **Nikolina Šutalo Petan**

ATLETIČARI PODBACILI

Uz Blanku Vlašić, na Svjetskom prvenstvu u atletici nastupila su još tri naša predstavnika. Bacačica kladiva Ivana Brkljačić prema dosadašnjim rezultatima bila je u uskome krugu favorita za medalje, posebno nakon što je u kvalifikacijama bacila 74,69 (što je najbolji rezultat kvalifikacija u povijesti). No, u finalu je Ivana imala samo jedan ispravan hitac, 68,16 m, što je bilo dovoljno tek za 11. mjesto. Da je bacila rezultat iz kvalifikacija Ivana bi osvojila brončanu medalju, dok bi joj njezin rekord od 75,08 donio zlato!

Naša druga dva predstavnika, bacač kugle Nedžad Mulabegović i kladivaš Andras Haklits završili su nastupe na Svjetskom atletskom prvenstvu u Osaki već u kvalifikacijama. Mulabegović je zauzeo 27. mjesto, a Haklits 18.

"VATRENI" JAČI ZA RAKITIĆA I BUDANA

Hrvatska nogometna reprezentacija u nastavak kvalifikacija za Euro 2008. startala je ojačana dvama novim igračima. Devetnaestogodišnji Ivan Rakitić, koji je rođen i odrastao u Švicarskoj i svoj talent pokazao u Baselu, prošle je godine proglašen najboljim mladim igračem švicarske lige. Iako je igrao za reprezentaciju Švicarske u svim mlađim selekcijama, HNS je iskoristio pravilo FIFA-e da igrač tek prvim nastupom na seniorsku vrstu službeno odabire za koju će reprezentaciju zaigrati, te Rakitića pridobio za hrvatsku reprezentaciju.

Dvadesetsedmogodišnji Riječan Igor Budan posljednjih godina blista u talijanskoj 1. ligi, pa su ga sjajne partije u dresu Parme dovele u krug najboljih napadača u našoj reprezentaciji. Svoj prvijenac u kockastome dresu najbolje je iskoristio u prijateljskoj utakmici protiv BiH u Sarajevu, gdje je Budan odigrao izvrsno (dobio nadimak "novi Prosi-nečki"), a vatreni su slavili 5:3.

NA KRAJU OTON

- Tek što je počela škola, mali pokazuje izvrstan napredak. Već ga se svi u razredu boje!

Favorites Tools Help

www.matis.hr

www.matis.hr/index.php

Posjetite stranice web portala
Hrvatske matice iseljenika!

Web stranice HMI čitaju se diljem svijeta, dostupne su na tri jezika (hrvatski, engleski, španjolski) i bilježe stalan porast posjećenosti.

Budite korak ispred ostalih i predstavite se hrvatskim iseljeničkim zajednicama, uglednim poslovnim Hrvatima u svijetu i njihovim partnerima.

**Oglašavajte na web portalu
Hrvatske matice iseljenika!**

Internet marketing HMI osmislio je nekoliko načina oglašavanja:

- BANERI,
- SPONZORIRANI ČLANAK,
- SPONZORIRANE RUBRIKE

HRVATSKA MATICA ISELJENIKA

Odjel za marketing i promociju

tel. (+385 1) 61 15 116 ■ fax. (+385 1) 61 11 522

mob. 099 61 15 116 ■ E-mail: marketing@matiss.hr

Trg Stjepana Radića 3, 10 000 ZAGREB,

HRVATSKA / CROATIA

FOND ZA ZAŠTITU OKOLIŠA I ENERGETSKU UČINKOVITOST

10000 Zagreb, Ksaver 208, tel: 01/5391-800, kontakt@fzoeu.hr, www.fzoeu.hr